

Sisällysluettelo

Esipuhe	3
Petroskoi 1995	4
Kipeä kantapää.....	6
Kortisonipistokset.....	7
Akillesjänteen repeämä.....	9
Hoitovirheet.....	11
Potilasvahinkokäsittely.....	13
Potilasvahinko Kuusamon käräjäoikeudessa.....	14
TEO:n ja lautakunnan lausunnot.....	21
Ihmettelyä.....	31
Käräjöinnin ja lausuntojen jälkeen.....	32
Vahingonkorvausvaatimus Eriksonille.....	33
Välivaihe 1997-1999.....	38
Kaularankaongelmat.....	40
Potilasvahinkoilmoitus ja päätös 19.03.2008.....	45
Reisilihaksen katkeaminen ja hoito.....	49
Potilasvahinkoilmoitus.....	61
Potilasvahinkojen oikeuskäsittely.....	65
E-K ko päätös 25.11.2011 Juttu 11/7972.....	73
Kouvolan ho tuomio 9.10.2012 Nro 859.....	79
Korkein oikeus.....	83
Rikosoikeudenkäynti E-K.ko R14/1127 2016.....	91
Yhteenvedo reisi- ja käsivammasta.....	113
Julkinen hammashoito.....	115
Läheltä piti.....	117
Potilasvahinkolain toimivuus.....	119
Yhteenvetopotilasvahingoist.....	125

Muistelmia 100-vuotiaassa Suomessa.....	126
Hirvenmetsästys ja kantelut oikeusasiamiehelle.....	126
Verottajan mielivaltaa.....	132
Korkein hallinto-oikeus ja verolomake 62.....	134
Korkein hallinto-oikeus ja eläkepäätös.....	135
Pakkolunastus maa- ja metsätalouden oikeudessa 1995.....	137
Syrjintäepäily.....	139
Riita maanvuokrasopimuksesta.....	141
Rikosepäily moottorikaupassa.....	143
Rikosepäily moottoriremontissa.....	146
Rikos varaosakaupassa.....	150
Ensimmäisen moottorisahani kohtalo	151
Epäonnistunut yrityskauppa 1991	152
Liikenne rikkomus 1997.....	154
Helsingin Sanomat.....	156
Oulun Raastuvanoikeus.....	158
Oikeusturvasta.....	
Eduskunnan oikeusasiamies.....	
Suomi 100 vuotta.....	160
Korruptiosta.....	165
Työttömyydestä.....	166
Kansanvallan parantaminen.....	167
Oikeusturvan parantaminen.....	168
Kristinuskon puolesta.....	170
Euroopan ihmisoikeustuomioistuin.....	
Kadun koko loppuelämäni.....	174
Suomen Eduskunnalle.....	
Päätössanat	174

Esipuhe

Synnyin maaliskuussa 1939 Lapissa Kittilän kunnassa virkamiesperheeseen. Isäni oli Jyväskylän kaupungista ja äitini Rovaniemeltä. He tutustuivat Helsingin Yliopistossa ja valmistuivat maistereiksi. Ensimmäisen työpaikkansa he saivat molemmat Kittilän keskikoulusta. Äiti oli biologian ja maantiedon opettaja. Isä oli koulun rehtori ja matematiikan opettaja. Hän oli sielultaan maanviljelijä ja hän osti lisäksi Kittilästä suuren maatilan.

Isäni kaatui talvisodassa Sallan rintamalla helmikuussa 1940 ja sen jälkeen olin paljon äidin siskon ja isovanhempien hoidossa Rovaniemellä. Sotalapsena olin todella hyvässä perheessä Etelä-Ruotsissa 1944-46 ja palasin sieltä takaisin Rovaniemelle. Synnyinkotini oli poltettu Lapin sodassa. Vuoden 1939 jälkeen olin vasta vuonna 1948 perheeni kanssa yhdessä Sodankylässä, jonne äitini muutti Kittilästä. Perheeseeni kuuluivat myös vanhempi ja nuorempi sisko. Siitä lähtien nuoruuteni oli onnellinen, vaikka luonnollisesti kaipasin isää.

Olen koulutukseltani biologi. Työelämästäni olin puolet opetuslalla ja toisen puolen yrittäjänä moottori- ja autoalalla. Asuin usealla paikkakunnalla Lapissa ja Pohjois-Suomessa. Eläkeiässä muutin karun kauniista Lapista Etelä-Karjalaan hedelmäpuiden keskelle. Olen tosin harkinnut myös paluuta Lappiin, mutta nyt se on jo myöhäistä. Siellä tuntisin olevani kotona.

Elämäni on ollut aktiivista monin harrastuksin. Partio, metsästys, kalastus ja kalatalous, lentäminen ja lennonopettaminen, liikenneturvallisuustyö, SPR sekä paljon muutakin. Olen ollut mukana Rotary ja Lions toiminnassa ja sotilasarvoni on reservin kapteeni. Eläkeläisenä minusta tuli myös aktiivinen seurakuntalainen ja seurakunnan vapaaehtoistyöntekijä. Vakavamielisyuteni on osa pohjoista perinnettäni. En ole ahdasmielinen, mutta kunnioitan perinteitä. Tärkeänä pitäisin ekumeenista kristittyjen yhteyttä, mikä olisi juuri nyt välttämätöntä, kun elämme länsimaisen kristillisen kulttuurin kriittistä aikaa.

Hoitovirheistä olen jo kirjoittanut kirjan ”Kuin Piru Raamattua”. Kirja on alkuosana tässä **Kamppailuni** teoksessa, jossa pääpaino on yhä hoitovirheissä ja niiden käsittelyssä terveydenhoitojärjestelmässämme ja oikeudessa. Sen jälkeen kerron asioista ja tapauksista, jotka ovat erityisesti jääneet mieltäni vaivaamaan. Ehkä kirjani herättää tällä kertaa lukijani ymmärtämään huoleni..

Toivon, että yhteiskunnan vammauttama sieluni saisi rauhan purettuani mieltäni painavat asiat tämän kirjan sivuille. Tosin minun kohdalla oikeusmurhia tehnyt oikeusjärjestelmämme on aiheuttanut myös sen, että olen sekä fyysisesti että henkisesti väsyneenä luopumassa taistelusta korruptiota vastaan.

Tämä teos ei kaikilta osin perustu aikajärjestykseen ja päiväkirjoihin, vaan olen koonnut sen asiakirjoista ja muistitiedosta. Valitettavasti muistitieto ei iän vuoksi täysin aina vastannut dokumentteja. Silloin olen pitäytynyt dokumenteissa. Tahallisia virheitä en ole tehnyt. Osa dokumenteista on kadoksissa.

Aloitan ”Kamppailuni” kirjan kertaamalla aluksi kirjaani ”Kuin Piru Raamattua”.

Petroskoi kesäkuun alkupäivinä 1995.

Oli ollut pakkasyö Äänisen rannoilla. Lähdin aamuvarhaisella liikkeelle Petroskoista kohti Kajaania. Kylmä ilmamassa oli valunut yön aikana koillisesta Jäämereltä Vienanmeren ylitse aina Äänisen rannoille asti. Kuvittelin mielessäni, sääopin opettajana siinä matkaa tehdessäni, korkeapaineen jonnekin Norjan Merelle ja syvän matalapaineen puolestaan Moskovan tienoille. Näissä ilmanpaineolosuhteissa saadaan yöpakkasia Pohjois-Suomeen vielä kesäkuussa. Siitä oli minulla pohjoissuomalaisena kokemuksia. Tämä sinänsä erinomainen pakkasajokeli oli kuitenkin ensimmäinen pala siinä palapelissä, joka muutti loppuelämäni.

Toinen pala oli autoni Ford Granada. Auto oli eräs kaikkein parhaimmista matka-ajoon soveltuvista 80-luvun autoista. Pitkä akseliväli ja suuri raideväli yhdessä tehokkaan kuusisylinterin V6-moottorin kanssa tekivät matkanteosta vaivattoman. Autosta oli minulla tuntumaa Saksan moottoriteilläkin 200 km/t ajonopeuksissa ja myös matkoilta Murmanskiin. Tosin senaikaiset paikalliset tiet eivät oikein olleet autolle sopivat. Tämän matkan ongelmana ei kuitenkaan ollut kuuluisan Murmanskin tien kunto, vaan sen sijaan epäkuntoon mennyt auton lämmityslaite. Lämmityslaitteen kenno oli mennyt tukkoon ja auto oli tosi kylmä. Kylmyyteen olin tosin varautunut riittäväällä pukeutumisella.

Kolmas pala palapelissä olivat kenkäni. Niiden suhteen tein pahan virheen. Kenkäni olivat vanhat kuluneet moksasiinit eli aivan tavalliset kesäkengät, eikä olisi voinut kuvitella etukäteen, että nekin osaltaan tulisivat muuttamaan elämäni suunnan.

Neljäs pala oli autoni lattian eristeisiin ja kumimattoon syntynyt kuoppa oikean kaasujalan kantapään kohdalle. Tähän kuoppaan kertyi useasti vettä. En tarkasti muista, oliko kuopassa vettä jo lähtiessä, vai suliko kuopassa ollut jää matkan aikana.

Näin oli luotu pala palalta olosuhteet tapahtumaketjulle, jota seurasi katastrofaalinen lopputulos. Matka sujui vaivattomasti legendaarista Murmanskin tietä ohi Kontupohjan, Karhumäen ja Segezan kohti pohjoista aina Kotskoman risteykseen asti, jossa kolmen tunnin ajon jälkeen oli kahvitauko eväiden syöntiä ja jaloittelua varten. Tässä kohtaa käännetään myös Murmanskin tieltä pois kohti länttä ja Kostamusta. Minua odotti ikävä yllätys astuessani autosta ulos. Oikean jalan kantapää ei kestänyt astua. Kolmen tunnin likoaminen jääkylmässä vedessä oli tulehduttanut kantapään. Moksasiinikenkä oli imenyt vettä niin kuin pesusieni. En vielä silloin tarkasti tiennyt, mistä oli kysymys, mutta näin kaikki alkoi tarkasti kerrottuna ”pala palalta”.

Kipeä kantapää

Loppumatka Kotskoman tienhaarasta Kostamuksen ja Vartiuksen tullin kautta Suomeen oli sinänsä ongelmaton. Kovaa kipua tuntui kantapäässä vain sitä kuormitettaessa. En vielä kovin paljoa huolestunut, sillä Suomessa poikani Tuomo, joka myös ajoittain käytti Granadaa ajoihinsa, kertoi joskus kärsineensä kantapään kivusta ajon jälkeen, mutta oireet olivat muutamassa päivässä lievittyneet ja lopuksi lakanneet.

Pari viikkoa myöhemmin olin jälleen työmatkalla Petroskoissa, jossa minulla oli yritys. Petroskoissa olin tutustunut Lydiaan. Hän oli kokenut lääkäri, jonka aviomies oli Petroskoin Hiekkarannan lentokentän päällikkö ja nimeltään Nikolai. Nikolai tuli joskus minua vastaan kantamaan tavaroitani lentokoneelta terminaaliin hienossa päällikön univormussaan. Kentän henkilöstö taisi pitää minua hyvinkin merkittävänä matkustajana. Kerrottuaani Lydialle kantapään kivusta, joka ei ollut alkanut hellittää, hän huolestui suuresti ja pakotti minut Petroskoin yliopistollisen sairaalan ortopedian erikoislääkärin vastaanotolle. Mielestäni hyvin perusteellisen tutkimuksen ja röntgenkuvauksen jälkeen ortopedi diagnosoi vamman ja kehotti hoitoon välittömästi. Minun piti päättää, hoidettaisiinko se siellä vai Suomessa. Oikeusturvani ja potilasturvallisuuden vuoksi valitsin Suomen, mikä oli eräs elämäni pahimmista virheistä. Jälkeenpäin selvisi, kun diagnoosi käännettiin lääkärin lausunnosta virallisesti suomeksi, että kyseessä oli bursiitti eli kantapäänaluksen limapussin tulehdus. Diagnoosi sopii hyvin kantapään kylmettymiseen.

Tosin suomalainen vakuutuslääkäri kirjoitti lausunnossaan työpöytänsä takaa, että ilmeisesti kyseinen erikoislääkäri on erehtynyt. Sanan ”ilmeisesti” käyttäminen vapautti juridisesta vastuusta, mutta kuitenkin mitätöi kyseisen erikoislääkärin lausunnon.

Kortisonipistokset

Suomeen palattuani hakeuduin välittömästi 24.7. terveyskeskukseen vastaanotolle Pudasjärvellä. Lääkäriksi sattui kesälomatuuraaja, nuori viehättävä nainen, joka muistaakseni oli vielä kandi. Joka tapauksessa hän oli kokemukseensa nähden liiankin yli-innokas työssään. Petroskoista tuomastani röntgenkuvasta hän ei pystynyt sanomaan mitään. Diagnoosiksi hän määritteli tulehduksen akillesjänteen kiinnityskohdassa kantaluussa ja akillesjännetulehduksen. Hoitotoimenpiteenä olivat kortisonipistokset kantapään kipukohtaan eli tulehtuneen limapussin alueelle. Pistoksia oli yksi tai kaksi, en muista tarkasti. Hoitotoimenpide oli oikea, vaikka diagnoosi akillesjännetulehdus oli väärä. Akillesjänteessä itsessään ei vastaanotolla havaittu minkäänlaista kipua, niin kuin ei aikaisemminkaan.

Tulin kaksi viikkoa myöhemmin uudestaan hoitomääräyksen mukaisesti vastaanotolle samalle lääkärille. Kantapään kipu oli loppunut ensimmäisten pistosten jälkeen noin viikossa. Olin jo käynyt useamman päivän työmatkalla Venäjällä. Kerroin kivun loppumisesta, ja siinä keskustelun yhteydessä hän laittoi vielä pistoksen tai parikin kortisonia ja tällä kertaa akillesjänteeseen, eikä kipeään kantapään niin kuin ensimmäisellä kerralla. Minun kanssani ei uusien pistosten tarpeellisuudesta mitenkään keskusteltu. En kerinnyt reagoida tilanteeseen, kun mielessä oli vielä hyvä olo edellisen kerran onnistuneiden pistosten vuoksi. En myöskään tiennyt kortisonin vaarallisuudesta, ja olihan ensimmäisten pistosten vaikutus ollut hyvä. Minun käskettiin tulemaan vielä parin viikon päästä lisäpistoksiin.

Lähdin hyvällä mielin kotiin, sillä en tiennyt, että oli tapahtunut paha hoitovirhe, joka aiheuttaisi mielipahaa, invaliditeetin ja taloudellisen katastrofin. Tämän hoitovirheen lääketieteellinen ja oikeudellinen käsittely traumatisoi minut loppuelämäksi sekä ruumiillisesti että henkisesti.

Tämä toisella käyntikerralla saatu pistos tai pistokset olivat kohtalokkaat. Ne annettiin terveeseen jänteeseen. Terveyskeskuksen myöhemmin antaman lausunnon mukaan akillesjänteistäni ei koskaan aikaisemmin ole ollut mitään mainintoja potilaskertomuksissa. Myöskään nyt, kantapääkipun yhteydessä, ei itse jänteessä ollut esiintynyt mitään kipua. Akillesjänteen injektioille ei ollut mitään lääketieteellistä perustetta kantapään limapussin hoidon yhteydessä.

Injektiot olisivat olleet hoitovirheenä ilmeisesti vaarattomat, jos ne olisi annettu lääkevalmistajan Pfarmaca Fennica-kirjassa määräämän ohjeen mukaan. Hoitotilanteessa ei nuori lääkäri tarkistanut ohjetta saatavilla olleesta kirjasta, vaan toimi muistinvaraisesti. Lääkevalmistaja määrää kyseessä olevan kortisonin ruiskutuskohdaksi jänteen vieruskudoksen. Lääkärin hoitokertomuksessa käyttämä ilmaisu injektioinnista ”jännetuppeen” osoittaa selvästi sen, että lääkäri ei ollut ennen hoitotilannetta lukenut anto-ohjetta, vaikka lääkärin ammattikokemus oli vähäinen. Varsinaista jännetuppea ei ole edes olemassa, vaan kyseessä on kuvaannollinen yleisesti käytetty ilmaisu jänteen ja vieruskudoksen liitospinnasta. Käytännössä on mahdoton injektoida juuri tähän kohtaan. Ennen injektion antamista on kuitenkin helppo varmistaa, että neula ei ulotu jänteeseen asti. Tätäkään varmistusta ei lääkäri tehnyt, sillä injektio meni jänteeseen asti, minkä seikan osoitti jänteen välitön kova kipu pistoskohdassa puudutuksen lakatessa vaikuttamasta. Lääkäri ryhtyi innokkuudessaan vähällä kokemuksella sellaisiin hoitotoimenpiteisiin, jotka olivat perusteettomia ja joita hän ei hallinnut. Niihin liittyvät riskit myös toteutuivat.

Pistosten jälkeen kävelin vastaanotolta kotiin noin 150 metrin matkan. Siinä lepotuolissa televisiota katsellessani alkoi noin puolen tunnin jälkeen tuntua kipua injektoidussa akillesjänteessä. Lisääntyvää kipua tuntui juuri pistoskohdassa, joka näkyi laastarilapun alla. Siinä pistosreiän ympärillä oli myös turvotusta. Näistä havainnoista on sairaanhoitajan valahtoinen lausunto. Muita pistosreikiä ei ollut havaittavissa.

Seuraavana aamuna soitin minua hoitaneelle lääkärille. Hän ei pitänyt tilannetta huolestuttavana. Hän antoi luvan lähteä liikematkalle Moskovaan kansainväliseen autonäyttelyyn, jossa minulla oli mahdollista tavata yhdessä paikassa samalla kertaa useita liiketuttavia. Matka meni täysin pilalle. En pystynyt juurikaan kävelemään.

Palattuani Suomeen menin välittömästi vastaanotolle minua hoitaneen lääkärin luokse. Hän pyysi anteeksi syntynyttä tilannetta sanoen, että tarkoitus ei ollut tällainen. Uskoin häntä. Hän kuitenkin alkoi myöhemmin muutella laatimiaan potilaskertomuksia, kun asia oli potilasvahinkokäsittelyssä. Menin valittamaan kivusta myös terveyskeskuksen johtavalle lääkärille. Hän lähetti minut vakinaisen terveyskeskuslääkärin puheille. Tällä lääkäriellä oli hänen mukaansa urheilulääketieteellistä kokemusta. Vakituinen lääkäri sanoi lyhyesti ja ytimekkäästi minua kuunneltuaan ja tutkittuaan: ”**taas on katkaistu kortisonilla akillesjänne.**”

Akillesjänteen repeämä

Radiologian erikoislääkäri saapui keskussairaalaan terveyskeskukseen tekemään ultraäänitutkimuksia. Minun kohdallani oli kulunut 23 päivää kivun alkamisesta. Sitä ennen ei ollut jänteen kivun johdosta mitään hoitotoimenpiteitä. Minulle tehtiin akillesjänteen ultraäänitutkimus, ja taas tapahtui uusi kohtalokas virhe. Terveyskeskuslääkärin diagnoosi akillesjänteen repeämisestä muuttuikin kroonisuontoiseksi akillesjänteen tulehdukseksi. Radiologi ei havainnut kuvista mitään repeämän merkkejä. Myöhemmin selvisi tehdessäni asiasta tutkimuksia lääketieteellisestä kirjallisuudesta ja haastatteluilla, että ultraäänellä ei yleensä havaita akillesjänteen repeämiä, vaan asia selviää vasta magneettikuvauksilla, mikä on yleisesti tunnettu tosiasia.

Ultraäänikuvausten perusteella on tehty useasti aikaisemminkin diagnoosivirheitä. Minulle sattui sellainen radiologi, joka ei tiennyt tai ei muistanut ultraäänidiagnostiikan epävarmuutta jänteen kuvauksissa.

Akillesjänteen hoito alkoi siis terveyskeskuksessa akillesjänteen tulehduksena. Kyseessä oli fysikaalinen hoito, jonne nilkutin kotoani 150 metriä. Fysikaalisessa hoidossa oli minun kohdallani ongelmallista se, että diagnoosi oli osittain väärä. Itse vielä tässä vaiheessa luotin hoitoon enkä ollut alkanut omatoimisesti asioihin paneutumaan. Erittäin paha virhe tapahtui myös siinä, että terveyskeskuksen fysioterapeutti ei mitenkään reagoinut kipualueella uusiutuvaan mustelman muodostumiseen. Hänen olisi pitänyt konsultoida asiasta lääkäriä. Tällaisista konsultaatioista ei ole merkintöjä. Mustelmat kertoivat sisäisistä vammoista ja verenvuodoista, jotka todettiin myöhemmin leikkauksessa. Mustelmien huomiotta jättämisestä johtui, että fysikaalinen väärä hoito jatkui yli puoli vuotta, eli aivan liian kauan.

Sain lähetteen yliopistolliseen sairaalaan ja jälleen ultraäänikuvauksiin, koska kipu jatkui hoidosta huolimatta. Toisen ultraäänikuvauksen jälkeenkin diagnoosi pysyi akillesjänteen tulehduksena. Yliopistollisen sairaalan ortopedi kehotti lisäämään akillesjänteen venytysharjoituksia. Muuta hoito-ohjetta en saanut. Tässä vaiheessa luottamukseni oli jo niin vähäistä, että en suostunut tähän, vaan vaadin leikkausta. Tähän suostuttiin, sillä näin lopultakin saataisiin selvyys kivun aiheuttajasta. Jälkeenpäin sanottiin, että magneettikuvauksella asia olisi selvinnyt heti kohta injektioiden jälkeen. Ei se paljoa lohduttanut. Säästöt tutkimuskuluissa aiheuttivat minulle kovat jo puoli vuotta kestäneet kivut, pahensivat vammaa ja lisäksi hidastivat toipumista leikkauksen jälkeen.

Leikkaus tehtiin 28.3.1996 kivun johdosta, joka alkoi 9.8.1995 tehdystä kortisoni-injektioista. Kipu oli jatkunut pahana yhtäjaksoisesti, ja oli ollut selvästi pahinta injektion jälkeisinä päivinä.

Leikkauskertomuksessa todetaan kivun syyksi ”jokseenkin yllättäen” jänteen repeämä. Repeämä käsitti noin puolet jänteen säikeistä. Jänne korjattiin ilman plastisia operaatioita, mutta jänne parani lähes kivuttomaksi vasta noin puoli vuotta leikkauksen jälkeen. Tietynlainen invaliditeetti jäi loppuelämäksi. Ikänsä urheilua ja liikuntaa harrastaneelle on ikävä tieto, että nyt oikean jalan akillesjänne sisältää vain 50 % säikeiden siitä määrästä, joka oli 100 000 vuoden evoluution aikana kehittynyt riittäväksi minimiksi.

Noin vuoden kestänyt kipu, liikuntavaikeudet ja siitä johtuva työkyvyttömyys olivat sinänsä koettelemus. Taloudellinen katastrofi oli se, että Venäjän Karjalaan perustamani yritys varastettiin tänä aikana. Se olisi oman kirjan aihe. Kerrottuaani minua Petroskoissa tutkineille lääkäreille, miten limapussin tulehdus Suomessa hoidettiin, he olivat kauhuissaan Suomen terveydenhoidon tasosta. He sanoivat aina olleensa kateellisia suomalaisilla lääkäreillä olevista taloudellisista ja teknisistä hoitomahdollisuuksista. He eivät tienneet, mikä on arkipäivää niille ihmisille, jotka joutuvat asioimaan terveyskeskuksissa.

Lähdin viemään saamaani hoitoa eteenpäin hoitovirheenä, koska virheitä oli paljon. Tämä tuli maksamaan minulle lisäksi tuhansia euroja oikeudenkäyntikuluina, ja samalla menetin lopullisesti kaiken uskoni potilasturvallisuuteen ja niin sanottuun potilasvakuutukseen hoitovirheiden osalta.

Hoitovirheet

Nuoren kesälomasijaisen diagnoosi akillesjännetulehdus oli **erittäin suuri diagnoosivirhe**. Kivun syy oli **bursiitti** eli kantapäänaluksen limapussin tulehdus. Kortisoni-injektio **terveeseen kivuttomaan** akillesjänteeseen, bursiitin ollessa kyseessä, on paha hoitovirhe. **Injektioyritys jännetuppeen oli virhe**. Varsinaista jännetuppea ei ole edes olemassa, ja **Injektio meni varmasti jänteeseen asti** asiantuntijalausuntojen mukaan

Sijainen ei tarkistanut Pfarmaca Fennicasta lääkkeen **ohjeistusta**, jonka mukaan **injektio on annettava jänteen vieruskudokseen**. Sijainen **ei varmistanut** sitä, että injektioneula ei ulottunut jänteen sisään. Oikealla injektiotekniikalla tämä on mahdollista. Sijainen **ei reagoinut** heti akillesjänteen **kipuun**, joka indikoi jänteen vahingoittumista. Sijainen **antoi luvan** lähteä työmatkalle Moskovaan, vaikka jänne oli vaarallisesti vahingoittunut.

Vakituisen työhön palanneen kokeneen terveyskeskuslääkärin injektion jälkeen tekemä diagnoosi, akillesjännerepeämä, oli oikea. **Radiologi ei nähnyt repeämää uä-kuvista**. Kyseessä oli jälleen diagnoosivirhe. Taudinmääritys ei täyttänyt sille asetettuja vaatimuksia, josta johtui puoli vuotta jatkunut väärä hoito ja paranemisen pitkittyminen lähes vuodella. Fysikaalisessa hoidossa **ei reagoitu** mustelman indikoimaan **sisäiseen verenvuotoon** jänteen kipukohdassa. Verenvuoto oli merkki **kudosvauriosta**, ei tulehduksesta.

Magneettikuvauksen laiminlyönti kivun yhä vain pitkittyessä oli paha virhe. Ultraäänitutkimus on tunnetusti epäluotettava akillesjännerepeämän diagnostiikassa.

Toisessakaan ultraäänikuvauksessa ei nähty **repeämää**. Kehotettiin lisäämään **jänteen venytysharjoituksia** vielä joulukuussa neljän kuukauden kivun jälkeenkin (en aloittanut).

Nuoren lääkäriharjoittelijan väärän diagnoosin ja taidot ylittävän huolimattoman teknisen hoitotoimenpiteen epäonnistuminen olivat alku suureen joukkoon pahoja hoitovirheitä.

Tämän jälkeen alkoi virheiden peittely terveydenhoitojärjestelmän uskottavuuden säilyttämiseksi.

Potilasvahinkokäsittely

Tein Potilasvakuutusyhdistykselle hakemuksen potilasvahinkolain mukaisen korvauksen saamiseksi hoitovirheiden vuoksi. Olin todennut hoitoketjusta 12 kappaletta tarkasti yksilöityä hoitovirhettä. Terveyskeskuksen johtava lääkäri ei kiistänyt tehtyjä virheitä. Järjestelmä on kuitenkin sellainen, että potilasvakuutusyhdistys tekee korvauspäätökset itsenäisesti, eikä johtavan lääkärin tai asianosaisten lääkäreiden mielipiteillä ole asiaan ratkaisevaa vaikutusta, vaikka virheet myönnettäisiin. Näin nykyinen potilasvahinkojärjestelmä toimii.

Ensimmäiseen korvaushakemukseen tuli hylkäyspäätös 13.11.1995 allekirjoittajana **Ulla Maloney**. Perusteluna hylkäykselle oli Potilasvahinkolaissa oleva hylkäysfraasi: ”Potilasvahinkona ei pidetä sitä, että asianmukaisesta hoidosta huolimatta toivottua lopputulosta ei saavuteta.” Tämä fraasi on kirjattu myös Potilasvakuutusyhdistyksen johtavan **asiantuntijalääkärin Jarkko Vaseniuksen** 23.10.1995 asiasta potilasvakuutusyhdistykselle antamaan lausuntoon.

Uudistin hakemuksen ja liitin siihen pari lisäselvitystä. Toiseenkin hakemukseen tuli hylkäyspäätös 30.1.1996 allekirjoittajana Ulla Maloney. Perusteluna oli fraasi: ”Selvityksistä ei kuitenkaan ilmene mitään sellaista olennaista uutta, joka muuttaisi aikaisempaa ratkaisuamme” sekä edelleen ”24.7.1995 löydökset sopivat akillesjänteen kiinnityskohdan ärsytys/tulehdustilaan (ei bakteeritulehdus). Näin ollen injektiot olivat perusteltuja.” Hylkäysperustelut ovat ”hyvää päivää, kirvesvartta”-tyyliin, eli ne eivät vastaa korvaushakemuksessa mainittuihin virheisiin.

Tällaiset ”hylkäysfraasit” ilman lääketieteellisiä perusteluja ovat valittajien tunteita sekä oikeusturvaa ja perusoikeuksia mitä syvimmin loukkaavia. Ymmärrän kyllä, että ne ovat päätöksen tekijän työnantajan toivomusten mukaisia, mutta eivät ole silti hyväksyttäviä. Korvaushakemukset pakottamalla pakotetaan kalliiseen oikeuskäsittelyyn, jossa vasta faktat tuodaan esiin.

Laadin kolmannen hakemuksen ja vaadin selvempiä hylkäysperusteita eikä pelkästään fraaseja. Sain kolmannen ja samalla lopullisen hylkäyspäätöksen 2.7.1996 allekirjoittajana **Asko Nio**. Tämän päätöksen hylkäysperustelut olivat: ”Nähdäksemme on mahdollista, että ko kortikoidiruiskeilla ja akillesjänteen osittaisen repeämän välillä on syy-yhteys. Tässä tapauksessa toteutettu hoito on ollut lääketieteellisesti arvioiden perusteltua ja asianmukaista. **Teille aiheutunut komplikaatio (akillesjänteen osittainen repeämä) on saamaanne hoitoon liittyvä seuraus, jota ei voitu välttää.** Tämän perusteella emme voi maksaa korvausta potilasvakuutuksesta.”

Kyseessä on äärimmäisen epäeettinen ja virheellinen perustelu. **Tosiasia on, että repeämä olisi voitu välttää jättämällä tekemättä täysin tarpeeton kortisoni-injektio terveeseen jänteeseen,** jossa ei ollut ollut koskaan mitään kipua tai vammaa. Lisäksi injektiotekniikka oli vastoin lääkkeen valmistajan ohjetta. Päätin viedä potilasvahingon vahingonkorvauksen oikeuteen, koska hakemus hylättiin Potilasvakuutusyhdistyksessä.

Potilasvahingon käsittely Kuusamon käräjäoikeudessa

Panin asian vireille 18.6.1996. Osapuolet kutsuttiin 13.11.1996 Kuusamon käräjäoikeuteen torstaiksi 12.12.1996. Valmisteluistunto olisi kello 10.00 ja sen jälkeen kello 13.00 pääkäsittely. Jutulle oli annettu tunnus 96/689.

Oikeusavustajanani tulisi toimimaan asianajaja Christer Eriksson ja Potilasvakuutusyhdistyksen asiamiehenä toimi varatuomari Juha Mikkola.

Ennen oikeuden istuntoa Potilasvakuutusyhdistys toimitti oikeuteen 20.8.1996 päivätyt lausuman. Tässä lausumassa esitetään, että kyse olisikin lääkevahinko eikä potilasvahinko. Tämä perustellaan sisätautiopin dosentin **Helena Gyllingin** lausunnolla, joka oli annettu 14.8.1996.

Saadun uuden lausunnon vuoksi annoin oikeusavustajani 17.9.1996. laatiman vastineen oikeudelle. Vastineessamme pysyimme vaatimuksessamme, että asia käsiteltäisiin potilasvahinkona ja potilasvahinkolain mukaan. Potilasvahinkoyhdistys hyväksyi lausumassaan 7.10.1996, että juttu voidaan käsitellä potilasvahinkona.

Pöytäkirjasta 1. valmisteluistunto 12.12.1996 klo 10

Tuomarina toimi laamanni **Ville Konsen**, joka toivotti asianosaiset tervetulleiksi valmisteluistuntoihin varatuissa tiloissa. Heti sen jälkeen hän käytti hyvin erikoisen puheenvuoron. Puheenvuorosta ei minulla ole nauhoitetta, mutta talletin sen muistiini ja muistini mukaan se kuului seuraavasti:

”Minä takaan teille Pentti Tourula tässä käräjäoikeudessa oikeudenmukaisen käsittelyn”.

Minulla heräsivät heti pahat aavistukset siitä, miten tässä jutussa tulisi käymään.

1. Eikö joku muu käräjätuomari olisikaan taannut minulle oikeudenmukaista käsittelyä?
2. Eikö muut, kuin minä Pentti Tourula, saa oikeudenmukaista käsittelyä?
3. Eikö muualla kuin tässä käräjäoikeudessa saa oikeudenmukaista käsittelyä?
4. Eikö oikeudenmukainen käsittely olekaan itsestäänselvyys kaikissa käräjäoikeuksissa?

Huomasin, että oikeusavustajanikin hieman hämmentyi tästä tuomarin aloituspuheenvuorosta. Itse valmisteluistunnosta ei ole jäänyt mieleen mitään muuta erikoista kuin tuomarin esitys siitä, että juttua ei käsiteltäisi loppuun tänä päivänä, vaikka kutsussa oli maininta myös klo 13 pidettävästä pääkäsittelystä.

Tuomari Konsen halusi jutussa lausunnot myös Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselta ja Potilasvahinkolautakunnalta ennen päätöstään, mutta paikalle saapuneita todistajia kuultaisiin kuitenkin nyt. Näin juttu sai mielestäni uuden käänteen. Vastapuoli hyväksyi tämän esityksen, koska se oli heidän etujensa mukainen. Suostumuksen antoi myös oikeusavustajani, vaikka koetin hänelle ilmaista, että lykkäystä ja lisälausuntoja pitää vastustaa.

Mielestäni tuomari toimi virheellisesti. Hänen olisi pitänyt pyytää kaikki lausunnot oikeuden sekä osapuolten käyttöön ennen kuin kutsui osapuolet pääistuntoon. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, koska riidan ja oikeudenkäynnin aiheena oli vain yksi erittäin pieni yksityiskohta Potilasvakuutusyhdistyksen hylkäyspäätöksessä. Riidan ratkaisu olisi vaatinut käytettävissä olevan todisteaineiston perusteella vain noin viiden minuutin loogisen harkinnan siitä, josko olisi ollut perustellumpaa, jos vamman aiheuttanut injektio olisi jätetty tekemättä. Nyt jutusta tekemällä tehtiin Kuusamon käräjäoikeudessa vuonna 1996 oikeusprosessi, joka päättyi vasta vuonna 2009 kuuden oikeuskäsittelyn jälkeen niin, että potilasvahinkoasiaa ei käsitelty lopuksi ollenkaan.

Valmisteluistunnon pöytäkirjaan, jonka oli allekirjoittanut toimistos sihteeri Lea Heiskanen, on kirjattu muun muassa:

”Riidattomat seikat.

Kantajan jalka on kipeytynyt 9.8.1995 saadun kortisoni-injektion seurauksena.

Riitaiset seikat.

Onko kyseessä hoitovirhe/potilasvahinko.

- onko kortisoni-injektion anto ollut lääketieteellisesti perusteltua
- onko akillesjänteen repeämä syy-yhteydessä kortisonin antoon
- onko kyseessä lääkkeen (kortisonin) aiheuttama vahinko (väärä lääke ja/tai lääkkeen määrä), joka korvataan lääkevahinkovakuutuksen nojalla.”

Mielestäni riitaiset seikat on kirjattu pöytäkirjaan väärin.

Potilasvakuutuskeskus oli korvauspäätöksessään 2.7.1996 ilmoittanut kantanaan, että repeämä oli väistämätön seuraus annetusta injektioista. Tästä olimme samaa mieltä, eli kohta oli riidaton. Lisäksi Potilasvakuutusyhdistys oli lausumassaan 7.10.1996 ilmoittanut kantanaan, että vahinko voidaan käsitellä potilasvahinkona. Myös tästä olimme samaa mieltä.

Riidan aiheena oli vain se, oliko repeämän aiheuttaneen kortisoni-injektion antaminen välttämätöntä potilasturvallisuuden vuoksi, eli oliko injektio lääketieteellisesti perusteltu.

Pöytäkirjasta otteita:

”Asianosaistodistelu.

Kantaja Pentti Tourula, ei kuultu vielä.

Todistajat

Kantajan vaimo Leena Tourula, sairaanhoitaja

Todistusteema: Jalan välitön kipeytyminen.

Todistajanpalkkiovaatimus 500 mk, joka kantajan puolelta myönnetty kohtuulliseksi.

Ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Esa Jormakka

Todistusteema: Lausunto vamman laadusta, Tourulan jalan hoitoon toisella kertaa ei ole ollut lääketieteellistä perustetta.”

”Todistelun vastaanottaminen pääkäsittelyn ulkopuolella”

Oikeudenkäynti jatkui valmisteluistunnon jälkeen varsinaisessa istuntosalissa todistajien ja asianosaisten kuulemisella. Minulla oli ja jäi se käsitys, että nämä kuulemiset olivat osa pääkäsittelyä, joka jatkuisi oikeuden saatua tuomarin haluamat lisälausunnot.

Pääsalissa kuultiin asianosaisia sekä todistajia. Kerroin aluksi asianosaisena omalta puoleltani tarkasti, miten kaikki oli tapahtunut. Minulle ei esitetty juuri mitään kysymyksiä tuomarin tai vastapuolen taholta. Sen muistan, kuinka tuomari Konsen ivasi minua loukkaavasti siitä, että olin suostunut vamman aiheuttaneisiin injektioihin. **Hän ei olisi niihin suostunut.** Olin kuitenkin juuri kertonut oikeudelle, että lääkäri ei pyytänyt injektioihin suostumustani.

Toisen kerran tuomari Konsen loukkasi minua kuulemiseni aikana, kun olin kertonut matkastani vammautumiseni jälkeen Moskovaan autoalan messuille. Olin saanut injektion antaneelta lääkäriltä hyväksynnän tälle matkalle. Siitä huolimatta tuomari Konsen katsoi aiheelliseksi huomauttaa ivallisesti matkapäätökseni typeryydestä. Kyseessähan oli kuitenkin lääkärin virhearviointi, ei minun virheeni. Pidän tuomari Konsenin minua halventavia loukkauksia erittäin asenteellisina ja puolueettoman oikeudenkäynnin vastaisina.

Potilasvakuutusyhdistyksen asiamies ilmoitti kuulemisensa aluksi kantanaan, että mikäli kyseessä olevien injektioiden ja vammautumisen välillä on syy-yhteys, korvaus maksetaan.

Todisteissa olevan Potilasvakuutusyhdistyksen päätöksen 2.7.1996 mukaan tämä oli jo myönnetty. Jutussa ei siis tämän jälkeen ollut enää mitään riidanalaista, ja olisi se mielestäni ollut valmis päätettäväksi. Kuten jo aluksi oli käynyt ilmi, tuomari Konsen ei ilmeisesti alun perinkään halunnut tehdä minulle edullista päätöstä, ja hän ei mitenkään reagoanut Potilasvahinkoyhdistyksen asiamiehen lausuntoon.

Jostain syystä tuomari Konsen ei ole halunnut kirjata sanaakaan kummastakaan näistä asianosaisten lausunnoista pöytäkirjaan, tai en ainakaan löydä sellaisista kirjausta mistään.

Todistajien Leena Tourula ja Esa Jormakka lausunnot on sanatarkasti kirjattu pöytäkirjaan.

Leena Tourulan kuuleminen todistajana

Oikeusavustajani halusi, että vaimoni tulisi sairaanhoitajana kertomaan tapahtumista, jotka seurasivat välittömästi toisen injektioerran jälkeen. Tähän hän ja minä suostuimme. Pöytäkirjaan on merkitty ”Todistusteema: Jalan välitön kipeytyminen”.

Todistusteemasta huolimatta tuomari Konsen aloitti erittäin aggressiivisen ja yksityiskohtaisen ristikuulustelun todistusaineistossa olevista potilaskertomuksista ja lääkäreiden lausunnoista, yritykseni liiketoiminnasta Venäjällä sekä avio- ja perhe-elämästämme. Tällä ristikuulustelulla hän ei saanut haluamiaan vastauksia ja päätyi lopuksi herjaamaan vaimoani sanomalla, että häntä täytyy **lypsää**. Tämä on ennenkuulumattoman törkeää todistajan kohtelua varsinkin, kun todistaja on neljän lapsen äiti. Lisäksi tuomari Konsen vaati vastauksia epäloogiseen ja hyvin ennakoosenteelliseen kysymykseen, yritinkö petosta ja olisiko vammautumisen aiheuttaneet injektiot annettukin Venäjällä.

Näytteenä tuomari Konsenin viimeinen ivallinen kysymys: ”Kai te itsekin **tajuatte**, että jos Teidät kutsutaan todistajaksi, niin silloin pitäisi palauttaa mieleen näitä seikkoja, mitä tähän jalkavammaan liittyy?”

Leena Tourula: ”Joo, kyllä. Minä voin kertoa vain sen, mitä minä muistan.” Asiallinen vastaus, joka kertoo, että todistaja pysyi rauhallisena loppuun asti huolimatta tuomarin aggressiivisesta painostuksesta.

Todistajalle oli mahdoton vaatimus, että hän olisi käynyt läpi ja muistanut koko todistusaineiston ja pystynyt todistuksellaan vahvistamaan asiakirjat. Tämä varsinkin, kun häntä pyydettiin todistajaksi kertomaan sairaanhoitajana vain tapahtumista välittömästi injektioerran jälkeen. Tämän hän myös asiallisesti kertoi oikeusavustajani tekemän yhden ainoan kysymyksen jälkeen.

Vastapuolen asiamiehen ristikuulustelu oli asiallinen. Tosin hän pyöritteli vain samoja asioita, kuin mitä tuomari oli jo kysynyt.

Esa Jormakan kuuleminen todistajana

Jormakka vahvisti todistajana kaikilta osin näkemykseni tapahtumien kulusta, oli sitten kysymysten esittäjänä tuomari tai vastapuolen asiamies, minä tai oikeusavustajani. Kysymykseen siitä, oliko kyseessä korvaukseen oikeuttava potilasvahinko, hän ei halunnut ottaa kantaa, koska kyseessä on juridinen, ei lääketieteellinen kysymys.

Loppuyhteenveto oikeudenkäynnistä

Oikeuden tuomari ei halunnut tehdä asiasta päätöstä, joka sinänsä olisi ollut helppoa oikeudessa esitettyjen asiakirjojen, todistajien lausuntojen sekä vakuutusyhdistyksen asiamiehen selvän kannanoton perusteella. Tuomari päätti pitkittää juttua ja pyytää lisäksi Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen ja Potilasvahinkolautakunnan lausunnot. Potilaiden keskuudessa elää sanonta ”Terveydenhuollon oikeusmurhakeskus”, eikä tämä sanonta ole ihan aiheetta syntynyt. Käytännössä päätöksenteko siirtyi pois käräjäoikeudesta, jossa päätös olisi lain mukaan pitänyt tehdä.

Istunto päättyi ja ollessani oikeusavustajani kanssa ovella, huusi laamanni Konsen salin perältä vihaisena: Älkää tuoko paikalle ensi kerralla näin huonoja todistajia! Hölmistyimme, koska molemmat todistajamme olivat selvinneet mielestämme hyvin tehtävästään. Neuvottelimme oikeusavustajani kanssa heti siinä paikan päällä kärjäsalin aulassa jatkotoimenpiteistä. Tämähän on luonnollista ja loogista, vaikka Eriksson myöhemmin tulee kiistämään neuvottelun kokonaan. Päätimme, että mikäli pyydetty lausunnot ovat meitä vastaan, ei juttua kannata viedä eteenpäin tässä käräjäoikeudessa, jossa tuomari vaikuttaa asenteelliselta ja on vastahakoinen tekemään meille myönteistä päätöstä.

Päätelimme, että lausuntojen ollessa meille kielteisiä, on parempi aloittaa juttu uudestaan Helsingin käräjäoikeudessa, joka on lain sallima toinen vaihtoehtoinen oikeusistuin.

Terveysturvakeskuksen ja potilasvahinkolautakunnan lausunnot

Terveysturvakeskustamme uskottavuuden säilyttämiseksi oli lausunnoilla murrettava seuraava tapahtumakulku:

Akillesjänteen kipu oli alkanut siitä hetkestä ja siitä kohdasta mihin akillesjänneeseen ruiskutettiin kortisonia. Kahdeksan kuukautta jatkuneen akillesjännekivun syyksi selvisi leikkauksen perusteella akillesjänteen repeämä. Loogisesti pääteltynä kortisoni-injektio ja repeämä liittyvät toisiinsa. Näin oli asian myös potilasvahinkoyhdistys päätellyt.

Saaduista lausunnoista käy selvästi ilmi, että ne ovat asiantuntijoiden laatimat. Hyvin paljon aikaa ja vaivaa on käytetty asian lääketieteelliseen pyörittelyyn. Kuitenkaan ei voi välttyä siltä vaikutelmalta, että lausunnoissa on tietty päämäärähakuisuus. Sekä runsas lääketieteellinen aineisto, että myös potilaskertomukset muodostavat ”viidakon”, jossa lausunnon antaja pujottelee epämieluisia tosiasioita vältellen kohti jo etukäteen päätettyjä loppuyhteenvetoja.

Lausunnoissa oleva asiantuntijuutta korostava tietomäärä, samoin kuin kaikenlaiset spekulatiot, selittelyt ja todennäköisyydet, hämäävät huomattavasti asioista perillä olevan lukijan. Ei pysytäkään faktoissa. Tarkemmin lausuntoja tutkiessa kiinnittyy huomio kuitenkin siihen, että niissä on sopivissa kohdissa pientä epätieteellistä (kauniisti sanottuna) vääristelyä, epätarkkuuksia ja virheitä.

Ne oleellisen tärkeät kohdat, joissa luovija olisi pujottelun jälkeen lopulta karahtanut kiville, on jätetty yksinkertaisesti kokonaan pois. Nämä tahalliset ”unohdukset”, sattuvat myös sopivasti niihin tärkeimpiin kohtiin potilaskertomuksissa, jotka olisivat olleet potilaan oikeusturvan kohdalta välttämätöntä tuoda selvästi esiin.

Kaikissa lausunnoissa sivuutetaan kokonaan se tosiasia, tai todetaan se vain lyhyellä maininnalla, että hoitoon 24.7.95 hakeutumisen syynä oli kokeneen yliopistollisen sairaalan ortopedian erikoislääkärin 14.7. diagnosoima bursiitti (kantapäänaluksen limapussin tulehdus).

Sivuutetaan se, että injektioille terveeseen ja oireettomaan jänteeseen ei ollut lääketieteellisiä perusteita.

Kaikissa lausunnoissa sivuutetaan myös se tosiasia, että jos repeämä olisi diagnosoitu oikein heti injektion jälkeen, olisi asianmukaisella heti aloitetulla hoidolla vältytty vuoden jatkunut kipu, särky, sairausloma ja pysyvä vamma.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen lausunto 26.8.1997

”Terveyden huollon oikeusturvakeskus ilmoittaa kunnioittaen lausuntonaan pysyvän asiantuntijansa lausunnossa esitettyyn arvioon viitaten, että asiakirjoista käytettävissä olevan selvityksen perusteella Pentti Juhani Tourulalle (henk.tunnus) sattunutta akillesjänteen vammaa ei ole pidettävä hoitovirheenä eikä lääkärin taitovirheenä. Kyseessä olevan vamman ei voida myöskään katsoa aiheutuneen väärästä lääkkeestä tai lääkkeen väärästä annostuksesta.”

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen pysyvän asiantuntijalääkärin **Hannu Aron** 15.8.1997 antamassa lausunnossa esitetyt **Johtopäätökset** yksityiskohtaisesti käsiteltyinä:

Aro:

”Tourulan oireet, niiden kesto ja paikallislöydökset ovat oikeuttaneet paikallisen kortisoni-injektiohoidon.”

Potilaan kommentti:

Aro jättää mainitsematta, että bursiitin hoito oikeuttaa injektiot vain kipualueelle kantapäähän eikä kivuttomaan akillesjänteeseen.

Aro:

”Injektiotekniikassa on myös huomioitu, että kortisonia ei pidä ruiskuttaa jänteen sisään”

Potilaan kommentti:

Miten on mahdollista väittää näin, että olisi huomioitu, jos kerran useiden asiasta annettujen lausuntojen ja tosiasioiden mukaan injektio on mennyt jänteen sisään.

Aro:

”Hyvän hoitovasteen jälkeen uusittu injektio ei ole erityisen suositeltavaa, mutta on eräiden hoito-ohjeiden mukainen.”

Potilaan kommentti:

Ei varmasti ole sellaista hoito-ohjetta, että bursiitin hoidossa saadun hyvän hoitovasteen jälkeen jatketaan hoitoa injektioilla terveeseen akillesjänteeseen.

Aro:

”Toisen injektion jälkeen tullut epätavallisen pitkä injektiokohdan kipu viittaa todennäköiseen jänteen sisäiseen injektioon. Jänteen vieruskudokseen ruiskuttaminen, johon Tourulankin tapauksessa on pyritty, sisältää riskin sille, että osa injektioista osuu sittenkin jänteen pintakudoksiin. Tällaisen mahdollisuuden **riski** luonnollisesti **vähenee klinisen injektiokokemuksen myötä, eikä sen tapahtumista voida pitää taitovirheenä.**”

Potilaan kommentti:

Muutkin lausunnon antajat ovat samaa mieltä siitä, että on tapahtunut jänteen sisäinen injektio.

Potilaskertomuksen mukaan lääkäri on pyrkinyt ruiskuttamaan jännetuppeen, ei vieruskudokseen, niin kuin Aro väittää.

Aron esittämä mielipide, että kokemuksen puutteesta johtuvat virheet eivät olisikaan taitovirheitä, on todellakin erikoinen. Tälle käsitykselle ei löydy potilasvahinkolaista mitään tukea. Potilasvahinkolain mukaan korvaus vahingosta tulee maksaa, ”jos terveydenhuollon ammattihenkilö olisi hoitanut potilasta toisin.”

Aro:

”Tourulalla todettu akillesjänteen tulehdus (tendiniitti) on yleinen jänteen repeämään johtava tila.”

Potilaan kommentti:

Potilaan ennen injektioita tutkinut ortopedian erikoislääkäri ei todennut akillesjänteen tulehdusta. Myöskään potilas ja terveyskeskuksen sijaislääkäri eivät havainneet itse jänneessä mitään tulehdukseen viittaavaa kipua ennen injektioita.

Potilaalla oli hoitoon 24.7. hakeutuessaan asiantuntevasti diagnosoitu kantapäänaluksen limapussin tulehdus eli bursiitti eikä akillesjänteen tulehdusta eli tendiniittiä. Kokematonkin lääkäri totesi 24.7. kipua vain kantapäässä ja akillesjänteen kantapään kiinnittymiskohdassa.

Vasta pistoksesta 9.8. alkaneen akillesjännekivun syyksi määriteltiin 31.8. ultraäänikuvauksen jälkeen akillesjännetulehdus, vaikka syyksi jo silloin epäiltiin myös akillesjännerepeämää. Kivun syyksi vahvistui myöhemmin repeämä.

Potilaalla ei ollut 24.7. mitään oireita, jotka olisivat viitanneet akillesjänteen degerenatiiviseen tulehdukseen. Tällaisia oireita, saati sitten diagnoosia, ei ole vielä, vaikka potilas on vanhentunut yli 30 vuotta.

Annan luvan leikkauksella tai muuten tutkia, onko toinen eli vasen injektoimaton akillesjanteeni degeneroitunut repeämisvaaraan asti, jotta inttäminen asiasta loppuisi. Oikean janteen degeneroituminen sai alkunsa kortisoni-injektiosta. Tämä on tosiseikka, jonka jokainen lääkärikoulutuksen saanut joutuu myöntämään, mikäli paneutuu asiaan tieteellisesti **ja on rehellinen**.

Aro:

”Kortisoni-injektiot voivat edistää tällaisen repeämän syntyä kolmella eri tavalla: Ensinnäkin kortisoni-injektio voi aiheuttaa suoraan janteeseen osuessaan paikallisen kudonvaurion ja näin heikentää jännettä. Toiseksi se voi hidastaa tai estää janteessa jo olevien pienempien repeäminen paranemista. Kolmanneksi se voi peittää potilaan oireet niin, että potilas tietämättään ylikuormittaa jännettä ja näin johtaa sen repeämään.

Myös Tourulan tapauksessa annetut kortisoni-injektiot ovat voineet myötävaikuttaa repeämän syntyyn kaikilla näillä kolmella mekanismilla. **Hoidettaessa akillesjanteen** tai tarkemmin sen **vieruskudoksen** tai kiinnityskohdan **tulehdusta** kortisoni-injektioilla **otetaan tietoisesti riski** siitä, että annettu injektio voi edistää jännerepeämän syntyä”.

Potilaan kommentti:

Lausunto on yleisellä tasolla hyväksyttävää tekstiä. Nyt ei kuitenkaan kokemattoman lääkärin riskinotolle ollut perusteita. Akillesjanteessa ei ollut injektion antohetkellä tulehdusoireita. Lääketieteessä ja terveydenhoidossa pitää olla hyvät perustelut, kun potilasturvallisuuden suhteen aletaan ottaa riskejä. Riskinotto edellyttää ammattitaitoa ja kokemusta.

Tässä tapauksessa oli lisäksi oleellinen virhe siinä, että kyseessä ei ollut akillesjanteen, sen vieruskudoksen tai akillesjanteen kiinnityskohdan tulehdus.

Aro:

”En näe Tourulalle annetussa hoidossa erityisiä taitovirheitä. Hoitoon liittyneet komplikaatiot ovat tunnettuja eivätkä ne sinänsä osoita taitamattomasti valittua tai annettua hoitoa. On luonnollista, että potilasta on informoitava näistä sinänsä tehokkaaseen hoitoon liittyvistä riskeistä. Tourula sairaskertomuksista ei käy ilmi, kuinka perusteellisesti häntä oli informoitu näistä hoitoon liittyneistä riskeistä ja oliko hän ne hyväksynyt.”

Potilaan kommentti:

Aron jo tässä lausunnossa aikaisemmin esittämän mielipiteen mukaan olisi niin, että kokemuksen puutteesta johtuvat virheet eivät ole taitovirheitä. Tämän perusteella on ymmärrettävää, että hän ei näe hoidossa erityisiä taitovirheitä. Mikäli kokemuksen puutteesta tehdyt virheet eivät ole hoitovirheitä, saadaan kyllä tilastot kauniiksi ja potilasturvallisuus näyttämään hyvältä.

Aron mielipide siitä, että tässä tapauksessa hoitoon liittyvä terveen akillesjänteen sisään ulottuva täysin tarpeeton kortisoni-injektio ei osoita taitamattomasti valittua tai annettua hoitoa, on käsittämättömän asenteellinen.

Potilaskertomusten ja potilaan kertomuksen mukaan ei potilasta informoitu kortisonin riskeistä. Lääkäri ei itsekään tiedostanut riskejä, sillä muutoin hän olisi tarkistanut Pfarmaca Fennicasta lääkkeen käyttöohjeen. Hän ei olisi kirjannut potilaskertomukseen injektiota jännetuppeen, kun kerran käyttöohjeessa lukee, että injektio on annettava vieruskudokseen.

Aro ei tuo esiin edes lausuntonsa lopussakaan sitä, että terveen akillesjänteen kortisoni-injektiot siinä vaiheessa, kun kantapäänaluksen limapussin tulehdus on jo parantunut, ovat paha hoitovirhe. Tärkein asia jätetään lausunnosta kokonaan pois.

Loppusanat oikeusturvakeskuksen osalta

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen loppulausunnon mukaan: ”Pentti Juhani Tourulalle sattunutta akillesjänteen vammaa ei ole pidettävä hoitovirheenä eikä lääkärin taitovirheenä.” Itse laskin tästä hoitosuhteesta kaksitoista tarkasti kuvattua hoitovirhettä. Oikeusturvakeskuksen lausunto perustui sen oman asiantuntijan Hannu Aron antamaan lausuntoon. Päätöksen olivat allekirjoittaneet Erkki Blom ja ylilääkäri **Petri Järvinen**.

Pienenä yksityiskohtana mainittakoon, että kun päätöksessä sanotaan, että oikeusturvakeskuksella on ollut käytettävissään Tourulasta otetut röntgenkuvat, **asia ei tarkasti ottaen pidä paikkansa**. Kantapäystä 14.7. Petroskoin yliopistollisessa sairaalassa otettu röntgenkuva ei ollut asiakirjojen mukana, vaan koko ajan potilaalla kotona. Terveyskeskuslääkärillä se oli ollut nähtävänä.

Keskustelu TEO:n lausunnosta minua hoitaneen Pudasjärven terveyskeskuksen johtavan lääkärin kanssa.

Hän ilmaisi mielipiteensä perin juurin harmissaan: ”Terveydenhuollon **oikeusturvakeskus lukee potilaskertomuksia niin kuin piru Raamattua.**” Johtava lääkäri oli tunnettu syvästi uskovaisena miehenä, joten ilmaisua on pidettävä voimakkaana. Otin mielipiteen kirjani otsikoksi.

Potilasvahinkolautakunnan lausunto 29.8.1997

Potilasvahinkolautakunnan lausunnon loppupäätelmä on hylkyfraasi: - - ”Tourulan tapauksessa akillesjänteen repeämä johtuu hänen perussairaudestaan”, eli tässä tapauksessa akillesjänteen degeneratiivisesta tulehduksesta.

Tämä lause on vakuutusyhtiöiden yleisesti käyttämä niin sanottu ”hylkyfraasi” akillesjännevammoissa, ja fraasi on jollain keinolla joskus saatu hyväksytyksi ja otettu jatkuvaan käyttöön lähes kaikissa Akilles-vammoissa. Taloudelliset intressit käytännön jatkamiseen ovat vakuutusyhtiöillä suuret. Potilasturvallisuus ja potilaan oikeusturva ovat jääneet toissijaisiksi.

Lausunnon loppuyhteenveto eriteltyinä.

Lautakunta:

”Tourulalla ei käytettävissä olevan asiakirjaselvityksen perusteella ole ollut akillesjännteessään aikaisempaa vammaa tai traumaa, mutta lautakunnan käsityksen mukaan Tourula on sairastanut akillesjänteen degeneratiivista tulehdusta, johon tyypillisenä löydöksenä liittyy Tourulalla kuvattu akillesjänteen osittainen repeämä.”

Potilaan kommentti:

Lautakunta toteaa ensin, että akillesjännteessä ei ole todettu aikaisempaa vammaa tai traumaa. Heti tämän lausuman jälkeen lautakunta ilmaisee **käsityksensä**, että tapahtunut akillesjänteen repeämä todistaa, että potilas sairastaa akillesjänteen degeneratiivista tulehdusta. Lautakunta oikoo nyt kaikki mutkat suoriksi. Diagnoosi tapahtui kirjaimellisesti muitta mutkitta. Tosiasiassa jänteen degeneratiivisesta tulehduksesta ei ole tässä tapauksessa vähäisintäkään lääketieteellistä näyttöä ennen injektioita. Tulehdusta todettiin vasta injektoiden jälkeen. Tuntuu uskomattomalta, että lautakunta oli yksimielinen, eikä kukaan jäsenistä ymmärtänyt syy-yhteyttä kortisonin ja repeämän välillä.

Lautakunta:

”Kroonisesti ärtynyt jänne voi vaurioitua spontaanistikin.”

Potilaan kommentti:

Miten tämä lausuma liittyy käsiteltävään potilasvahinkoon! ”Kroonisesti ärtynyt jänne” otettiin samasta diagnoosivarastosta kuin ”Akillesjänteen degeneratiivinen tulehdus”. Kyseessä oleva jänne oli ennen injektioita potilaskertomusten mukaan täysin kivuton ja oireeton.

Tapauksesta annettujen lääketieteellisten lausuntojen ja potilaskertomusten mukaan jänteen sisään annettu kortisoni-injektio aiheutti välittömän ja pitkään jatkuvan kovan kivun, jonka syyksi varmentui myöhemmin jänteen repeämä. Ei siis ollut mistään spontaanista repeämästä kyse.

Lautakunta:

”Tourulalle kortisonipistosten jälkeen tehdyissä ultraääni- ja kliinisissä tutkimuksissa ei todettu viitettä jänteen kudosvaurioista, ja leikkauksessa 28.3.1996 oli yllätyslöydöksenä akillesjänteen osittainen repeämä.”

Potilaan Kommentti:

Ihmeteltyäni repeämän löytymistä leikkauksessa, vaikka sitä ei oltu ultraäänitutkimuksissa havaittu, minulle kerrottiin, että repeämän havaitsemiseksi olisi pitänyt tehdä magneettikuvaus. Muun muassa olen tri Pekka Peltokallion kirjallisesta tuotannosta lukenut, että ultraäänitutkimusten perusteella on tehty paljon virheellisiä tulehdusdiagnooseja jännerepeämän ollessa kyseessä.

Lautakunta:

”Leikkauksessa todettiin, että kliininen tilanne ja leikkauslöydös sopivat spontaaniin repeämään.”

Potilaan kommentti:

Asiakirjoista ja potilaskertomuksista on käynyt täysin selväksi, että repeämä ei ollut spontaani, vaan sai alkunsa kortisoni-injektioista, vaikka lopputuloksen löydökset voivat sopia myös spontaaniin repeämään.

Lautakunta:

”Jännekudoksesta otetussa histologisessa näytteessä ei todettu viitteitä kortisonista, mutta sen sijaan kudoksessa todettiin degeneratiivisia muutoksia.”

Potilaan kommentti:

Näytteessä ei viitteitä kortisonista! Lautakunta esittää todella kummallisen epäilyksen siitä, että kortisonia ei olisikaan injektoitu! Degeneratiiviset muutokset ovat seurausta kortisonista, minkä tietävät ainakin lautakunnan asiantuntijajäsenet.

Lautakunta:

Tourula tapauksessa injektion jälkeen samana päivänä alkanut paikallinen ja pitkäkestoinen kipu kantapään alueella viittaa puolestaan siihen, että osa injektoidusta kortisonista on mennyt jänteen sisään, tai osunut jänteen pintaan. Myös jänteen ulkopuolinen kortisoni voi aiheuttaa kipua, mutta ei yleensä niin nopeasti kuin jänteen sisään joutunut kortisoni.”

Potilaan kommentti:

Enemmän kannatusta lausunnoissa saa se käsitys, että kortisoni on mennyt jänteen sisään eikä jänteen pintaan, sillä kova jatkuva kipu alkoi välittömästi puudutusaineen vaikutuksen loputtua pistoskohdasta, mikä ei ollut kantapään alueella, vaan itse akillesjänteessä.

Lautakunta:

Huomioiden kuitenkin degeneratiivisiin muutoksiin voimakkaasti viittaavat löydökset ja puuttuvat pistoksen aiheuttamat kudosisäilyksen merkit lautakunta pitää todennäköisempänä, että Tourula tapauksessa akillesjänteen repeämä johtuu hänen perussairaudestaan.”

Potilaan kommentti:

Leikannut ortopedi totesi lausunnossaan 11.12.1996: ”On tunnettua, että kortisoni joutuessaan jänteen sisään edesauttaa degeneraation kehittymistä ja voi täten johtaa myös jänteen repeämään.” Degerenatiiviset muutokset viittaavat siis kortisoniin, jota potilaskertomuksen mukaan ruiskutettiin jänteeseen.

Mitä lautakunta mahtaa tarkoittaa puuttuvilla pistoksen aiheuttamilla kudosvaurion merkeillä? Pistoksesta itsestäänhan jää vain reikä, joka nopeasti häviää. Pistoksen kortisoni oli sen sijaan jättänyt kudoksiin pahat vauriot ja muutokset. Leikkauksessa todettiin kipukohdassa (=pistoskohdassa) kudosdegeneraatiota, kuollutta nekroottista kudosta, tulehdussolukkoa, fibroosia ja vanhan sisäisen verenvuodon merkkejä. Lisäksi oli pahin vaurio itse akillesjanteessa. Kudosvaurion merkkejä on riittämiin. Kipu alkoi ja jatkui nimenomaan injektio kohdassa, mistä on valahtoinen lausunto.

Oikean akillesjanteen degeneratiivisesta tulehduksesta perussairautena ei ole minun kohdalla mitään lääketieteellistä näyttöä. Akillesjänneet ovat olleet minulla aina vahvat, kivuttomat ja terveet. Esimerkiksi vasen akillesjänne on edelleenkin yli 30 vuotta myöhemmin täysin terve ja oireeton.

Ei ole koskaan ollut mitään havaintoja tästä kuuluisasta ”perussairaudesta”, eikä ole vielääkään.

Ihmettelyä

Potilasvahinkolautakunta tunnustaa pistoksen ja kivun välisen yhteyden sekä myös kivun ja repeämän välisen yhteyden, mutta ei tunnusta yhteyttä pistoksen ja repeämän välillä. Tällainen päättely on täysin järjetöntä ja epäloogista. Hirvittää ajatella, että tällaiseen loogisen ajattelukyvyyn puutteeseen rakentuu oikeusturva terveydenhuollossa Suomessa.

On vaikea käsittää syy-yhteyksiä niin kuin lautakunta tekee, että kyse olisi vain onnettomasta ajallisesta ja paikallisesta yhteensattumasta, kun akillesjänne vammautui samaan aikaan ja samasta kohtaa, mihin kortisoni-injektio annettiin, eikä kortisonilla ole vamman kanssa mitään tekemistä. Jänne olisi siis lautakunnan mukaan vammautunut siinä televisiota katsellessa myös ilman kortisoni-injektiota.

Siis potilasvakuutusyhdistys oli puolestaan väärässä, kun se päätti, että repeämä oli hoitoon (injektioon) liittyvä seuraus, jota ei oltu voitu välttää. Kehen voi tässä maassa uskoa terveydenhuollon oikeusturvaan liittyvissä kysymyksissä, vähiten ehkä potilasvahinkolautakuntaan.

Lautakunnan kymmenen jäsentä kävivät läpi kaksitoista yksilöimääni virhettä pitämättä yhtäkään niistä virheenä. Tämä tekee yhteensä satakaksikymmentä henkilökohtaista virheellistä päätöstä.

Päätöksen tekijöinä potilasvahinkolautakunnassa olivat **Juhani Kaivola, Elina Muukkonen, Juhani Ahonen, Taisto Hujala, Mariitta Kaltea, Jyrki Kivistö, Risto Mokka, Leena Niinistö ja Eeva-Maija Österman.**

Asiantuntijalääkärinä ja lausunnon antajana oli toiminut LKT **Timo Yrjönen.**

Tapahtumat käräjäoikeuden ja lausuntojen jälkeen

Saatuani kielteiset lausunnot Terveystieteiden tutkimuskeskukselta 26.8.1997 ja Potilasvahinkolautakunnalta 29.8.1997. peruutin oikeudenkäynnin Kuusamon Käräjäoikeudessa, kuten olin oikeusavustajani kanssa Kuusamossa oikeuden istunnon jälkeen sopinut. Vastapuoli hyväksyi peruutuksen, ja juttu peruuntui Kuusamossa.

Oli käynyt juuri niin kuin pelkäsimme. Jutullamme ei varmastikaan olisi näiden lausuntojen kanssa ollut mitään menestymismahdollisuutta Kuusamossa. Tasapuolista oikeudenkäyntiä ei ollut odotettavissa.

Kirjoitin kirjeen oikeusavustajalleni, jotta jatko ei jäisi epävarmaksi ja vain suupuheen varaan.

Kirje Christer Erikssonille 23.10.1997

Christer Eriksson

En aio luopua jutusta, olen vain peruuttanut sen Kuusamon käräjäoikeudessa, **jossa** sitä ei kannata jatkaa.

Minulla on omia suunnitelmia, sillä oikeusturvakeskuksen ja potilasvahinkolautakunnan papereista olisi voinut tehdä perustellusti aivan päinvastaisen päätöksen.

Ilmoita minulle aiotko puolestasi luopua, vai oletko mukana voitolliseen loppuun, mikä tässä tapauksessa tulee varmasti saamaan julkisuutta.

Terveisin Pentti Tourula”

Oikeusavustajani Eriksson vastasi 27.10.1997

”Pietarsaari, 27.10.1997

Pentti Tourula

Asia: Te/Potilasvakuutusyhdistys, Kuusamo KO.

Kiitos kirjeestänne päivätty 23.10.1997.

Ensinnäkin totean, että **tapoihini ei kuulu että luovuttaisin asiassa, jossa päämies mielestäni on oikeassa. Tämä on nimenomaan sellainen tapaus ja olen valmis taistelemaan loppuun asti**. Olen muuten samaa mieltä kanssanne oikeusturvakeskuksen ja potilasvahinkolautakunnan lausuntojen osalta. Merkillistä toimintaa.

Lähetän vielä oheisena saamani lausuntopyynnön, johon pitäisi ottaa kantaa. Vaadittu oikeudenkäyntikuluvaatimus on sinänsä mielestäni kohtuullinen. Pyydän kannanottoanne.

Ystävällisin terveisin Christer Eriksson”

Kirjeenvaihdon jälkeen juttu jäi joksikin aikaa sivuun. Alun perin toimeksiannosta sopiessamme tähdensin Erikssonille, että hänen tehtävänään oikeusavustajana on nimenomaan huolehtia siitä, että jutussa vältytään juridisilta virheiltä. Minä itse kyllä huolehtisin lääketieteellisestä puolesta, koska siinä olen biologina kokeneempi. Kirjeenvaihdon jälkeen jäi minulle se käsitys, että minun ei ole tarpeen huolehtia jutun vanhenemisesta eli juridiikasta.

Juuri näihin aikoihin elämäni joutui suureen murrokseen. Yritystoimintani Venäjällä varastettiin potilasvahingosta johtuneen työkyvyttömyyteni aikana ja yritystoimintani joutui vararikkoon. Seurasi velkajärjestely, avioero ja muutto toiselle paikkakunnalle.

Otin jälleen kirjeitse yhteyttä Erikssonin, kun elämä oli palautunut rauhallisiin uomiin. Se, mikä oli sovittu Kuusamon käräjäoikeuden aulassa, ja kirjeitse vahvistettu, pitää panna toimeksi.

”Asianajotoimisto Eriksson

Christer Eriksson

Kesken jäänyt potilasvahinkoasia pitää viedä päätökseen ja tällä kertaa Helsingin käräjäoikeudessa.

Tärkeintä olisi haastehakemuksen teko ja asian vireillepano.

Jatkon voimme miettiä myöhemmin.

Et kai aio jättää asiaa sikseen, varsinkin kun olemme oikeassa ja saamme varmasti lopulta myös myönteisen päätöksen.

Uukuniemellä 22.11.2002

Pentti Tourula

Fax 05-481112

Email pentti.tourula@luukku.com

Os Papintie 3

59730 Uukuniemi”

Oikeusavustajani Christer Eriksson pani jutun sovitusti uudestaan vireille Helsingin käräjäoikeudessa, tosin vasta 3.3.2004. **Juttu hävitettiin vanhentuneena.**

Vahingonkorvausvaatimus Erikssonille oikeudessa

Jutun vanhenemisen vuoksi menetin oikeuteni hakea korvausta potilasvahingosta. Katsoin, että oikeusavustajani oli vastuussa asiasta. Hän ei kuitenkaan tehnyt vahinkoilmoitusta vastuuvakuutusyhtiölleen, jossa olisi myöntänyt syyllistyneensä laiminlyöntiin oikeusavustajana. Vaihtoehdoksi jäi käynnistää vahingonkorvausoikeudenkäynti.

Sain oikeusavustajakseni Vesa Laukkasen, joka oli tunnettu juristi. Hän käynnisti vahingonkorvausoikeudenkäynnin puolestani Helsingin käräjäoikeudessa Erikssonin vakuutusyhtiötä Fenniaa vastaan. Ihmettelin tätä, koska mielestäni oikeutta olisi pitänyt käydä Erikssonia vastaan, koska hän ei myöntänyt virhettään. Oli miten oli, lopputulos olisi ehkä ollut sama.

Helsingin käräjäoikeus 9.4.2008

”Käräjäoikeus katsoo, että Tourulalle mahdollisesti aiheutunut vahinko siitä, että kanne myöhään nostettuna hylätty, ei ole johtunut asianajotoimiston tuottamuksesta.” **Kanne hylätään.**

Käräjätuomarina toimi **Jussi Heiskanen.**

Mielestäni on käsittämätöntä, että oikeuslaitos lähes vaatii käyttämään lainoppineita asiamiehiä, mutta suhtautuu ymmärtäväisesti asiamiehen juridisiin virheisiin. Päämiehen oikeusturva on erittäin huono.

Hylkäyspäätös johtui seuraavista riidanalaisista seikoista, joissa käräjäoikeus hyväksyi Erikssonin näkemyksen.

Ensinnäkin Eriksson väitti, että olisin omavaltaisesti ja yllätyksellisesti perunut jutun (kanteen) Kuusamon käräjäoikeudessa syksyllä 1997. Käräjäoikeus hyväksyi tämän näkemyksen, vaikka oli riidatonta, että Erikssonin toimeksiannossa oli kysymys nimenomaan siitä, että hänen vastuulla on jutun juridinen (tekninen) puoli. Totuusvakuutuksella kerroin oikeudelle, että toimin sen mukaan, mitä oli yhteisesti sovittu.

Toiseksi Eriksson väitti, että Kuusamon käräjäoikeuden istunnon jälkeen ei käyty mitään neuvottelua jatkotoimista heti paikan päällä. Käräjäoikeus hyväksyi tämän näkemyksen, vaikka kerroin totuusvakuutuksella, että pohdimme heti istunnon jälkeen miten jatkettaisiin, jos pyydetyt lausunnot olisivat meitä vastaan. Mielestäni tällainen neuvottelu jatkosta on erittäin todennäköinen ja looginen, eikä suinkaan epäuskottava.

Tässä neuvottelussa sovittiin peruuttamisesta ja jatkosta Helsingin käräjäoikeudessa, jos lausunnot olisivat meitä vastaan. Meille ei nähdäksemme ollut mahdollisuutta voittaa Kuusamossa. Käräjäoikeuden laamanni Konsen oli mitä ilmeisimmin henkilökohtaisesti minua vastaan.

Kolmanneksi Erikson oli erittäin vahvasti eri mieltä laamanni Konsenin käytöksestä. Hän ei muistanut mitään erikoista asenteellisuutta Kuusamon oikeudenkäynnissä. Kerroin puolestani totuusvakuutuksella ne yksityiskohdat oikeudenkäynnistä, jotka saivat minut epäilemään sitä, saisimme oikeudenmukaisen käsittelyn. Minua pidettiin jälleen epäuskottavana eli valehtelijana.

Neljänneksi oli kirjeenvaihto **sen jälkeen**, kun olin sovitusti peruuttanut jutun Kuusamon käräjäoikeudessa:

Kirjeestäni 23.10.1997. Erikssonille

En aio luopua jutusta. Ilmoita minulle aiotko puolestasi luopua, vai oletko mukana?

Tämä on mielestäni selvä kannanotto jutun jatkamisesta.

Vastaus 27.10.1997 Erikssonilta

Tapoihini ei kuulu, että luovuttaisin asiassa, jossa päämies mielestäni on oikeassa. Tämä on nimenomaan sellainen tapaus ja olen valmis taistelemaan loppuun asti.

Eriksson väitti, että toimeksianto potilasvahinkoasiassa oli päättynyt siihen kun juttu peruttiin Kuusamon käräjäoikeuden osalta. Kirjeenvaihdolla 23.10. ja 27.10. ei olisi asiaan vaikutusta. Minä olin sitä mieltä, että kirjeenvaihdosta saa sen käsityksen, että hän ei luovu tässä vaiheessa, vaan on edelleen oikeusavustajani. Helsingin käräjäoikeus hyväksyi Erikssonin tulkinnan.

Viidenneksi olin sitä mieltä, että toimeksiannon mahdollisesta päättymisestä olisi pitänyt minulle ilmoittaa loppuselvityksen ja loppulaskun kera. Oikeuden mielestä kyseessä oli vain merkityksetön unohdus.

Lisäksi oikeuden mukaan oli merkityksetöntä, kun Eriksson oli toiminut siinä uskossa, että jutun vanhenemisaika olisi 10 vuotta. Tämän taidottomuuden vuoksihan potilasvahinkojuttu hävittiin.

Kirjeeni 22.11.2002 Erikssonille: **Kesken jäänyt potilasvahinkoasia pitää viedä päätökseen.** Eriksson väitti, että kyseessä oli uusi toimeksianto. Minun mielestäni kyseessä oli sovitun **kesken** jääneen asian loppuun vieminen.

Oikeus hyväksyi Erikssonin näkemyksen, että alkuperäinen sopimus olisi päättynyt ja uusi solmittu, vaikka siitä ei ole mitään meidän välistä dokumenttia. Se, että hän käyttää kirjeessään sanaa ”taistelemaan” pitää toki ymmärtää juridisesti niin, että hän on valmis ”ajamaan asiaa” loppuun asti.

Helsingin hovioikeus 11.2.2009

Ei nähnyt mitään aihetta muuttaa käräjäoikeuden päätöstä. Oikeudenkäyntikuluja soviteltiin hyväkseni.

Hovioikeudessa olivat tuomareina **Antti Kuningas, Olli Mäkinen ja Sanna Mänttari.**

He olivat päätöksessään yksimielisiä.

Korkein oikeus

Päätös 9.10.2009 Nro 1938 Valituslupaa ei myönnetä.

Esittelijä Anna-Liisa Hyvärinen

Tuomarit: Oikeusneuvokset Timo Esko ja Marjut Jokela

VÄLIVAIHE 1997-1999

Muutin Pudasjärveltä Kuusamoon. Tämän terveyskeskuksen potilasturvallisuudesta jäi mieleen, että se kirjasi pahan aivoverenkierron häiriön (pahoinvointia ja tasapainohäiriöitä), diagnoosilla ”virus keskikorvassa” ja lähetti pahoinvoivan potilaan ekg:n jälkeen kotiin päivystysvastaanotolta. Häiriöitä oli ollut jo aikaisemminkin. Asuin lähes 40 km päässä terveyskeskuksesta. Ohjeena kotimatkalle oli vain, että jos oireet eivät vuorokaudessa lopu, niin vaimon on tuotava potilas takaisin terveyskeskukseen. Lääketieteellisen kirjallisuuden perusteella olisi kyseisillä oireilla pitänyt ottaa potilas terveyskeskukseen seurantaan.

Terveystarkastuksessa verikokeissa Kuusamon terveyskeskuksessa todettua veren kokonaiskolesterolin arvoa 9 ei pidetty vaarallisena eikä niin muodoin mitään lääkitystä määrätty. Tämä kolesterolimäärä oli minun mielestäni syy aivojen hienojen verisuonten tukkeumiin.

Vuonna 1999 muutin Uukuniemelle

Uukuniemen kunta kuului Parikkalan terveyskeskuksen alaisuuteen. Lääkärit pitivät kolesteroliarvoa 9 liian korkeana, ja statiinilääkityksellä se aleni seitsemään. Ruokavalio oli jo ollut niin terveellinen kuin mahdollista rasvojen suhteen. **Vasta minun omasta ehdotuksestani** lisättiin lääkitykseen simvastatiinin lisäksi ezetrol eli siirryttiin kaksoislääkitykseen, mikä ei kuitenkaan ennättänyt estää sepelvaltimotukoksen syntyä. Tukos avattiin pallolaajennuksella ja laitettiin myös asianmukaisesti stentti v. 2006.. Leikkausoperaatio oli onnistunut. Kolesterolin hoitamattomuudesta ei syntynyt onneksi potilasvahinkoa. Sydänoireita ei ole sen koommin ollut lääkityksen ja terveellisten elintapojen ansiosta.

Sen jälkeen, kun kolesterolin kaksoislääkityksellä ja omegailla oli saatu veren kolesteroliarvot käyvän hoidon suosituksen mukaisiksi, loppuivat myös aivoverenkierron ohimenevät häiriöt, jotka olivat jatkuneet tämänkin terveyskeskuksen alueella. Vastanotoilla tehdyt valitukset häiriöistä eivät johtaneet täälläkään enempiin toimenpiteisiin tai tutkimuksiin.

Muistan selvästi erään tapauksen. Minulla oli verenkiertohäiriö aivoissa. Itse en ollut toimintakykyinen, ja vaimo oli soittanut terveyskeskuksen päivystykseen. Seuraavana päivänä, kun olin jälleen kunnossa, vaimo kertoi soitostaan. Hän sanoi, että lääkäri ei antanut mitään ohjetta tai määräystä. Olisi lääkäri kyllä voinut vähän huolestua tilanteesta, sillä asuimmehan 50 km päässä terveyskeskuksesta. Muistinmenetys vuorokaudeksi ei ole aivan pikku juttu. Kyllä siihen olisi pitänyt puuttua.

KAULARANKAONGELMAT

Kaularankaoireyhtymä

Kaularankani ongelmat olivat alkaneet jo vuonna 1975. Ne ilmenivät kovana kipuna niskassa sekä vasemmassa hartiassa ja vasemmassa kädessä. Kivut saivat alkunsa liian matalasta tyynystä nukkuessa. Tämä oli lääkärisiskoni arvio niskaongelmien syyksi.. Parin kolmen kuukauden jälkeen voima hävisi vasemman **käden ojentajalihaksesta olkavarressa** talvella 1976. Lihas surkastui myöhemmin lähes kokonaan. Vaivan ja kivun syytä tutkittiin 1976 keskussairaالاتasolla Joensuussa, jossa siskoni oli lääkärinä. Asuin Ilomantsissa, jossa olin kansalaisopiston rehtorina. Niskan ja hartian kipua hoidatutin myös hieronnalla. Muistan vielä hierojankin, joka oli sokea mummo. Kaularankaa tutkittiin myöhemmin myös yliopistollisessa sairaalassa Oulussa 1980 luvulla.

Mitään varmaa syytä ei saatu selville. Diagnoosiksi jäi kaularankaoireyhtymä (syndroma cervicalis) joka on tuollainen epävarma ilmaisu, kun tarkkaa syytä ei tiedetä. Iästä johtuva välilevyrappeuma ei voinut vielä olla syynä ongelmiin. Olin sentään vielä nuori mies.

Niskan, hartian ja käden kipu ja osittainen voimattomuus (vasemman käden ojentajalihas) vaivasivat minua koko 80-luvun ilman oireiden hellittämistä. 90-luku oli sen sijaan lähes oireetonta kipujen osalta. Tein 90-luvun lopussa moottorisahalla jopa raskaita metsätöitä, joissa vasemman moottorisahaa kannattavan käden ojentajalihaksen voimattomuus ei ollut suuri haitta. Vuonna 1999 kipu palasi niskaan, hartiaan ja vasempaan käteen. Lokakuussa 1999 magneettikuvauksessa Oulun yliopistollisessa sairaalassa todettiin niskassa välilevyrappeumaa ja eriasteisia juurikanavien kaventumia.

Juuriaukkokaventumat

Kipua hoidettiin Parikkalan terveyskeskuksessa fysikaalisesti. Kivun syyn pohdintaan ei omalääkärillä riittänyt aikaa tai tietoa. 9.1. 2004 hakeuduin taas kerran kivun vuoksi terveyskeskuksen vastaanotolle ja valitin vuosikautia jatkuneen kivun voimistumista niskassa, hartiassa ja vasemmassa kädessä. Minulle määrättiin fysikaallista hoitoa. 30.12.2004 valitin vastaanotolla jälleen kivusta niskassa, hartiassa ja vasemmassa kädessä. Minulle määrättiin kaularangan röntgenkuvaus ja se myös suoritettiin tammikuussa 2005. Kuvauslausunnossa 9.2. todetaan C5-tasolta alaspäin degeneratiivisia muutoksia ja myös kohtalaisen lieviä juuriaukkokaventumia. Ikäisilläni ihmisillä kaularangan nikamien välilevyjen rappeutuminen on normaali vanhenemiseen liittyvä tapahtuma, joka vaikuttaa hermojen juuriaukkoihin kaularangassa.

Niskan, hartian ja käden kivun hoitoa jatkettiin alkuvuodesta 2005 fysikaalisilla hoidoilla, mikä tarkoittaa lähinnä lihasjännitysten hoitoa, jolla pyritään lievittämään kipua. Mihinkään muihin hoitotoimenpiteisiin tai tutkimuksiin ei vielä kukaan ryhdytty kivun pahenemisen vuoksi, vaikka kipua oli ollut ja siitä oli valitettu useita vuosia.

Vuosikautia jatkunut ja paheneva kipu niskassa, hartiassa ja vasemmassa kädessä indikoivat hermojuuriahtaamaa vasemman käden hermoissa. Tämä on minulle selvinnyt lääketieteellisestä kirjallisuudesta, johon olen joutunut hoitovirheiden vuoksi perehtymään. Välilevyrappeuma, joka on normaalia ikääntyvillä ihmisillä, ei välttämättä aiheuta kaikille hermojuurien ahtautumista. Hermojuuriahtauman eli juurikompression diagnosointi olisi kuitenkin vaatinut neurologisia tutkimuksia oireiden vuoksi, ja niihin ei ryhdytty. Kiireellisessä tapauksessa tutkimukset on tehtävä välittömästi, eikä niihin mene montaa tuntia. Hoitamattomana hermojuurikompressio kehittyy pysyväksi hermovaurioksi.

Elokuussa 2005 kipu paheni nopeasti. Totesin lisäksi eräänä päivänä ollessani lähes jokapäiväisellä kalareissulla, että vasemman käden koukistajalihaksessa eli **hauksessa ei ollut voimaa**. Tämä oli helppo tuulessa soutuessa huomata. Soutaminen edellyttää yhtäläistä voimaa molempiin käsiin, sillä muuten se ei onnistu.

Pyhäjärvi oli kuuluisa kalaisuudestaan ja veden kirkkaudesta. Järven muikut olivat maukkaudesta tunnettuja. Heinä- ja elokuussa muikut olivat syvällä viileissä vesissä helposti löydettävissä. Kalasaaliit olivat kuin Pietarilla aikoinaan. Hädin tuskin jaksoi nostaa muikkuja täynnä olevan verkon veneeseen. Toisaalta oli suuri riski kesän mittaan, että verkot täytyisivätkin pikku ahvenista, kun seurasi verkoilla muikkuja pintavesiin syksyn lähestyessä, ahventen siirtyessä samaan aikaan pinnalta syvemmälle. Olen kuullut jopa hermoromahduksista ja verkkojen hautaamisesta maahan ahvenineen päivineen.

Huomattuani käden **voimattomuuden** soitin erittäin huolestuneena heti **terveyskeskuksen päivystykseen**, jossa sain puhelinyhteyden ”omalääkäriin”, jolla oli hyvä ennakkotieto kaularankavaivoistani vuosia jatkuneen hoitosuhteen ansiosta.. **Hän lupasi minulle heti lähetteen neurologille**. Tästä puhelinsoitosta ei löydy terveyskeskuksen potilastiedoista mitään kirjausta. Myöhemmin selvisi, että omalääkäri ei ollut myöskään tehnyt lähetettä. **Hän oli unohtanut koko asian**.

En käynyt vastaanotolla, koska matkaa oli 100 km edestakaisin ja tiesin, että lääkäri ei voi mitään käden voimattomuudelle ja että hänellä on hyvä ennakkotieto vaivasta. Lihasvoiman nopea heikkeneminen, yhdessä voimistuneen kivun kanssa, oli kuitenkin vakava neurologinen vaiva.

Neurologiset tutkimukset olisi pitänyt käynnistää kiireellisesti, ja potilas sen jälkeen olisi ollut saatava mahdollisimman nopeasti neurokirurgin vastaanotolle. Tämä oli erittäin paha hoitovirhe, josta seurasi myös vakava potilasvahinko.

Jäin odottamaan lähetettä neurologille. Huolestuin lopulta, kun mitään ei kuulunut, ja päätin kirjoittaa terveyskeskukseen omalääkärille osoitetun kirjeen 4.10.2005, jotta asiasta jäisi dokumentti. Ote kirjeestäni: ”Vasemman käden lihakset jatkavat surkastumista. Niska ja käsisärkyä on. Muikunpyynnissä on jo ongelmia. Yritäpä itse soutaa tuulessa, jos käsien voimavarat ovat huomattavan erilaiset. Veto pitää olla molemmissa airoissa yhtä suuri. Toisella kädellä ei voi kompensoida toisen voimattomuutta. Puhuit viimeksi neurologin läheteestä. Ei kuulu mitään, vaikka aikaa on kulunut jo jonkin verran.”

Lähte 24.10.2005

”Lähet.syy Pitkälliset niska/hartiavaivat, käsisäryt, käsien puutuminen.
Esitiedot.

Kyseessä 66 v. potilas, jolla perussairautena hypertonia ja hyperkolesterolemia, Capoten-Pravachol-lääkitys. Niska/hartiavaivoja potilaalla ollut jo pidempään, käsissä usein puutumista, kevättalvella käynyt fysioterapiassa, josta hetkellistä apua vaivaan.

Nykysair.

Yt. hyvä. Hartialihaksissa ei sanottavaa lihaskireyttä. Käsien etu- ja sivuelekvaatiot täydet, puristusvoimat hyvät.

Tutk/hoito

Potilaalle on tehty hiljattain räsitus-ekg-tutkimus, jossa ei angina pectorikseen viittaavia oireita todettu. Sydämen sivuäänen takia menossa tutkimuksiin KS:aan sisätautipk:lle UÄ-tutkimukseen.

Potilaalla kuvattu kaularanka-rtg 1/2005, josta radiologin lausunto liitteenä, siinä todettavissa C 5-tasolta alaspäin degeneratiivisia muutoksia, myös kohtalaisen lieviä juuriaukkokaventumia.

Hoid.tavoi Pyyt. koht. neurologin arviota”.

Potilas: Omalääkäri laati lähetteen vasta 24.10.2005, kun aikaa oli kulunut jo yli kaksi kuukautta siitä, kun ilmoitin päivystykseen vasemman käden voimattomuudesta.

Lähteessä ei mainita, että kyseessä oli niska/hartiavaivojen ja käsisäryn paheneminen. Se, että lähteessä puhutaan vain käsien puutumisesta, on paha virhe. Otin nimittäin yhteyttä elokuussa päivystykseen vasemman käden hauislihaksen voimattomuuden vuoksi, joka on eri asia kuin käden puutuminen. Elokuussa oli myös niska-, hartia- ja käsisärky alkanut voimakkaasti paheta.

Lisäksi kirjeessä omalääkärille terveyskeskukseen 4.10.2005 toin esiin jo sen, että vasemman käden lihaksissa on havaittavissa lihasten surkastumisen jatkumista.

Nämä molemmat, hauislihaksen voimattomuus ja lihasten surkastumisen jatkuminen, olisivat olleet oleellisia tietoja eteenpäin annettaviksi vuosikausia jatkuneen kivun ja säryn lisäksi. Kuitenkin saattoi olla niin, että kiireellinen leikkaus olisi ollut myöhässä jo 24.10. kun lähete viimein lähti keskussairaalaan. Kiireetön lähete olisi ollut käypä hoito suositusten mukainen jo vuodenvaihteessa 30.12.2004. Pahin virhe oli, että terveyskeskuslääkäri ei tehnyt kiireellistä lähetettä heti elokuussa, kun voimattomuus ilmeni, **vaikka lupasi**.

Neurologin vastaanotto

Muistaakseni olin neurologin vastaanotolla keskussairaalaan marraskuussa 2005, vaikka ensimmäinen maininta löytyy vasta 13.1.2006. Tällöin neurologi muun muassa totesi, että koska kaularankaongelman aktiivinen vaihe, eli kova kipu on ohi, niin myös hermovaurio ja vastaavan lihaksen voimattomuus ovat peruuttamattomat. Neurologiset tutkimukset aloitettiin kiireettöminä.

Neurologiset tutkimukset, diagnoosi ja leikkaus

Neurologiset tutkimukset aloitettiin vuoden 2006 alkupuolella yli vuosi sen jälkeen, kun potilaan oireiden pahenemisesta oli terveyskeskukseen ilmoitettu, ja noin puoli vuotta sen jälkeen kun terveyskeskukseen oli ilmoitettu käden voimattomuudesta uutena oireena. Tutkimuksiin perustuvat diagnoosit olivat hermojuuriahtaus (kompresio), hermovaurio ja lihassurkastuma. Hermovaurio on pysyvä, eikä käden menetettyä lihasvoimaa saataisi enää takaisin. Neurologisiin tutkimuksiin perustuva leikkaushoito siirtyi asian kiireettömyyden vuoksi syksyyn 2006, jolloin Kuopion yliopistollisessa sairaalassa laitettiin kaularankaan kaksi titaanista välilevyä ja näin avarrettiin hermojuuriaukkoja jäljellä olevan kivun ja säryn lievittämiseksi ja vamman pahenemisen estämiseksi. Lihassoima olkavarteen ja hartiaan ei palautunut ennalleen leikkauksen jälkeen, mikä oli jo etukäteen tiedossa. Itse leikkaus onnistui suunnitellusti. Kaikki tapahtui yhteisymmärryksessä potilaan kanssa.

Lievä kipu niskassa ja kädessä jäi kuitenkin vielä vaivaamaan. Kolmea ”litistynyttä” välilevyä ei voitu yhdellä kertaa korvata titaanilla. Vasta kolmas leikkaus vuonna 2012 poisti viimeiset kivut pysyvästi.

Tein potilasvahinkoilmoituksen hoidon viivästymisestä

Potilasvakuutuskeskuksen päätös 19.03.2008 hermovaurion osalta.

Päätös perustuu asiantuntijalääkäri Marja-Liisa Vuoriston muistioon:

”Asiassa saatujen selvitysten perusteella arvioiden Teillä oli vuosia esiintynyt niska-hartiavaivaa. Tutkimukset ja hoito ovat terveysasemalla olleet lääketieteelliset perustellut, oireisiin ja löydöksiin nähden riittävän laajat ja oikea-aikaiset.

Hoito toteutettiin hyvän hoitotavan mukaisesti aluksi konservatiivisesti ja erikoislääkärin konsultaatio oli perusteltu **lokakuussa 2005**, koska Teille oli uutena oireena ilmaantunut **käsien puutuminen**. Näin ollen selvitysten perusteella arvioiden Teille **ei ennen lokakuuta 2005** ollut todettavissa sellaista neurologista oiretta, jonka perusteella **kiireellinen** lähete erikoishoitoon olisi ollut perusteltu.

Päätös: Kyseessä ei ole potilasvahinkolain perusteella korvattava henkilövahinko.”

Potilaan kommentti

Perustelu on täysin tapahtuneiden tosiasioiden vastainen. Vasemman käden **koukistajalihaksen voimattomuus**, kyseessä ei ollut vain puutuminen, ilmaantui uutena neurologisena oireena pahenevan kivun lisäksi jo **elokuussa 2005 eikä lokakuussa 2005**. Voimattomuuden ilmetessä elokuussa 2005 soitin heti terveyskeskuksen päivystykseen omalääkärille, jolle kaularankaongelmat ja kivut olivat entuudestaan tuttuja.

Elokuussa päivystänyt omalääkäri teki lähetteen neurologille vasta 24. p:nä lokakuuta, eikä heti elokuussa, kuten oli luvannut. Neurologin ensimmäinen konsultaatio oli 13.1.2006 potilaskertomusten mukaan. Tällöin todettiin, että on tapahtunut peruuttamaton hermoratavaurio ja hermoja vastaavasti lihasvoiman menetyks.

Hyvän hoitokäytännön ja käypä hoito ohjeen mukaan olisi **kiireetön** lähete neurologisiin tutkimuksiin ollut **paikallaan vuodenvaihteessa 2004/2005**, kun vuosia jatkuneet kipu- ja särkyoireet lisääntyivät ja niiden vuoksi käytiin taas vastaanotolla. Kipua lievittävää konservatiivista hoitoa oli ollut jo useita vuosia.

Kiireellinen lähete olisi ollut paikallaan **elokuussa 2005**, kun särky lisääntyi voimakkaasti ja **uutena neurologisena oireena tuli mukaan käden voimattomuus**. Potilas pääsi tutkimuksiin ja hoitoon vasta, kun se oli myöhäistä, eli vuoden 2006 puolella.

Marja-Liisa Vuoriston muistio:

”Ic ei vältettävissä. Ammattistandardi

Tutkimukset ja hoito tk:ssa ovat olleet lääketieteellisesti perustellut, oireisiin ja löydöksiin nähden riittävän laajat ja oikea-aikaiset. Hoito on toteutettu hyvän hoitotavan mukaisesti aluksi konservatiivisesti ja erikoislääkärin konsultaatio on oikein ajoitettu. Pysyvät neurologiset löydökset eivät olleet vielä 10/05 todettavissa/epäiltävissä, eikä kiireellinen lähete olisi ollut perusteltu.”

Potilaan kommentti:

Kyseessä on taas ”hylkäysfraasi”, joka sivuuttaa kaikki tosiasiat. Miten on mahdollista, että asiantuntijalääkäri kirjoittaa, että ”Tutkimukset ja hoito tk:ssa ovat olleet lääketieteellisesti perustellut, oireisiin ja löydöksiin nähden riittävän laajat ja oikea-aikaiset”, kun potilaan osalta **ei ole ollut mitään** tutkimuksia **eikä hoitotoimenpiteitä**, vaan ainoastaan kivun lievitystä viiden vuoden hoitajakson ajan ennen röntgenkuvausta.

Vuoristo kirjoittaa: ”Hoito on toteutettu hyvän hoitotavan mukaisesti aluksi konservatiivisesti--.” Mitä hyvää hoitotapaa on siinä, että potilas saa pelkästään konservatiivista kivunhoitoa, ilman kivun syyn tutkintaa, kun kyse on vakavista neurologisista oireista. Ei pitäisi myöskään kirjoittaa, että ”aluksi konservatiivisesti”, jos kerran muunlaista hoitoa ei ollut sinä aikana, jolloin esimerkiksi leikkaus olisi ollut vielä tehokas.

Törkeän epäeettinen ja lääketieteellisesti täysin virheellinen on myös lausunto, että ”erikoislääkärin konsultaatio on oikein ajoitettu”. Tässä ensimmäisessä konsultaatiossa selviää, että potilas on lähetetty neurologin vastaanotolle liian myöhään eli vasta sen jälkeen, kun tuloksekkaan leikkaushoidon mahdollisuus on mennyt ohi ja pysyvä suuri hermo- ja lihasvaurio on hyväksyttävä tosiasia.

Törkeän epäeettinen ja virheellinen on toinenkin lausunto, että ”Pysyvät neurologiset löydökset eivät olleet vielä 10/05 todettavissa/epäiltävissä eikä kiireellinen lähete olisi ollut perusteltu.” Potilas soitti elokuussa, ei lokakuussa, terveyskeskuksen päivystykseen omalääkärille ilmoittaen niska ja käsisäryn nopeasta pahenemisesta ja vasemman käden (hauksen) muuttumisesta voimattomaksi.

Potilaalla oli siihen mennessä viiden ja puolen vuoden hoitosuhde saman lääkärin kanssa kyseessä olevan sairauden (kaularankaoireyhtymä) osalta ja vasemman käden voimattomuus oli elokuussa 2005 uusi entistäkin vakavampi neurologinen löydös. Omalääkäri lupasikin heti lähetteen neurologille, mutta pani toimeksi vasta yli kaksi kuukautta myöhemmin eli 24.10.2005. Hän oli ilmeisesti unohtanut koko asian, eikä ollut kovin kiireinen sittenkään, vaikka potilas kiirehti lähetettä 4.10.2005.

Esimerkit hermojuuriahtauman huonosta ja hyvästä hoitokäytännöstä vuoden 2006 jälkeen.

1. Kävin Parikkalan terveyskeskuksen vastaanotolla. Minulla oli vastaanottokäyntiä varten muistio, johon olin kirjannut vastaanotolla esiin otettavat asiat. Muistiossa oli muun muassa seuraavasti:

”Viime viikolla niskaan ja käteen palasivat kivut ja oireet. Käden lihakset (jäljellä olevat) värisevät, nykivät ja väreilevät. Selvää oiretta neurologisista pahenevista ongelmista.”

En saanut mitään hoitoa, hoito-ohjetta tai lähetettä. Terveyskeskuslääkäri osoitti piittaamattomuutta potilaan oireita kohtaan.

2. Muutin Keuruun kuntaan 2011. Hakeuduin uuden terveyskeskuksen vastaanotolle **tammikuussa 2012** terveystietojeni siirtämiseksi ja päivittämiseksi. Vastaanotolla kerroin vanhoista ongelmista kaularangan kanssa.

Ilmoitin niskan ja vasemman käden oireiden lisääntyneen kyynärvarren lihasten osalta. **Sain heti lähetteen** neurologisiin tutkimuksiin, jotka alkoivatkin heti saman tien **helmikuussa** keskussairaalassa. Jo **toukokuussa** olin Kuopion yliopistollisessa sairaalassa neurokirurgin vastaanotolla. **Heinäkuussa** tehtiin Kuopiossa kaularankaan kyynärvarren lihasten hermojuurien avarrusleikkaus.

Siihen loppuivat viimeinkin kaikki kivut ja vaivat, jotka olivat alkaneet vuonna 1975. Terveyskeskus lähetti minulle palautekyselyn leikkauksen jälkeen. Vastasin, että leikkauksen tulokset olivat erinomaiset. Vasemman käden sormien **lihakset kyynärvarressa säästyivät surkastumiselta**. Ongelmia ei enää ole.

REISILIHAKSEN KATKEAMINEN

Revähdys

Neljäkymmentävuotias kansalaisopiston kurssilla tekemäni muovivene oli vedettävä järvestä ylös rannalle lokakuun lopussa 2005 Uukuniemen Pyhäjärvellä. Paikalliset ihmettelevät veneeni ”pohjoista mallia”. Veneeni palvelee minua edelleen vuonna 2020 uskollisesti, tosin 4 hv Evinrude on useimmiten apuna. Muikun kutupyynti päättyi vuodelta 2005 osaltani eräällä Suomen kauneimmista, puhdasvetisimmistä ja kalaisimmista järvistä. Herkullista muikunmätiä, Pohjolan kaviaaria, oli taas tullut aina pakastettavaksi asti.

Tällä kertaa oli apunani myös ystäväni Heikki, koska vasen käteni oli voimaton. ”Yksikätisenä” oli puuhailuni veneen kanssa kohellusta, jonka seurauksena kaaduin pahasti taaksepäin. Vasen jalkani oli tarttunut venettä vetäessä kivien väliin. Kaatumisen yhteydessä tuli vasemman jalan etureiteen liian kovaa vetoa, mistä seurasi myös kova kipu. Kipu hellitti muutamassa minuutissa, ja työ saatettiin ystävän kanssa loppuun. Tulkitsin kivun jonkinasteiseksi revähdykseksi. Kotona kipu laantui muutamassa päivässä lähes kokonaan. Missään vaiheessa reiteen ei tullut silminnähtävää huolestuttavaa turvotusta tai mustelmaa.

En lähtenyt terveyskeskukseen 50 km päähän vastaanotolle, koska tietämäni mukaan tällaisille revähdyksille ei siellä tehdä mitään. Hoitotoimenpiteenä ovat kotona tarpeen mukaan kompressiot, kylmähoidot ja jalan kohoasento eli kkk-hoito. Täysin oireettomaksi muuttunut revähdys unohtui melko pian kokonaan.

Komplikaatiot

Talvi 2005/2006 sujui normaalisti kalastellen ja säännöllisesti kuntoillen.

Vatsaoireiden vuoksi oli ultraäänikuvaus **1.3.2006**. Olin muutamaa päivää aikaisemmin saunassa huomannut vasemman reiden päällä lihaksen ja nahan välissä noin 3-5 millin paksuisen kerroksen kolloidista nestettä ja pyysin radiologia vilkaisemaan, mitä se voisi olla. UÄ-tutkimuksen jälkeen radiologin vastaus oli potilaskertomuksen mukaan: ”Näyttää siltä, että rectus femoris lihaksen alainsertiossa on paikallinen ruptura, tässä on muutaman senttimetrin läpimittainen ohutta nestettä sisältävä kollektio. Mikäli muutos jatkossakin vaivaa, voi tuohon tehdä vielä koepunktion UÄ ohjauksessa muutaman viikon kuluttua.” Minulla ei ollut harmaintakaan aavistusta, mistä syystä arpeuma olisi voinut lihakseen tulla. Tuoreesta repeämästähän ei voinut olla kyse, koska mitään muistikuvaa sellaisesta tapahtumasta ei ollut. Olin kuntoillut joka päivä koko talven ilman mitään vaivaa tai kipua. Vastaanottokäynniltä verenpaineen vuoksi **2.2.2006** on potilaskertomuksessa maininta ”Vointi ollut muuten hyvä, ei rintakipuja, ei hengenahdistusoireita. **Päivittäin tekee useamman kilometrin kävelylenkkejä.**” Radiologin maininta ”Mikäli muutos jatkossakin vaivaa,” on ymmärrettävä niin, että pyysin tutkimaan koilloidista nestettä reiden päällä, koska en tiennyt, mistä oli kysymys. Vaiva sana tarkoittaa huolestuneisuutta, ei kuntoilua estävää vammaa.

28.3.2006 olin terveystieteiden lääkärin vastaanotolla kuulemassa vatsan UÄ-tutkimuksen tulokset. Samassa yhteydessä lääkäri katsoi myös vasenta reittä. Juuri edellisenä iltana oli muististani ”pulpahtanut” esiin edellisenä syksynä sattunut reiden revähdyks, johon 1.3. UÄ-kuvassa nähty arpeuma saattoi liittyä. Kerroin lääkärille tapauksesta.

Status ”Todetaan vasemman reiden etuyläosassa vajaan kämmenen kokoinen laakea, fluktuoiva resistenssi reisilihaksen päällä.”

Suunnitelma: ”Mikäli jatkossakaan kipua tai muuta häiritsee niin asialle ei mielestäni mitään tarvitse tehdä.”

24.5. olin vastaanotolla väsymysoireiden vuoksi.

Anamneesi: ”Potilas harrastaa säännöllistä liikuntaa - - useamman kilometrin kävelylenkkejä tekee.”

Suunnitelma. ”Varataan potilaalle aika raskaus-ekg-tutkimukseen.”

Vielä tällöinkään ei ollut mitään mainintaa kivusta reidessä, vaan kuntoilun jatkumisesta.

11.06 vastaanotolla. Käynnin tarkoitus. ”Vas. reiden resistenssi”

Anamneesi. Vas. reiden etupinnan resistenssin takia uä-tutkimukseen ja jatkoselvittelyihin.”

Hakeuduin vastaanotolle vasemman reiden lievän kivun vuoksi. Reisi oli minulla ollut seurannassa 1.3. löydetyn arpeuman ja kolloidisen nesteiden vuoksi. Neste nahan alta oli jo hävinnyt. Minkäänlaista kuoppaa ei ollut havaittavissa. En tässä vaiheessa harrastanut enää kuntoilua, sillä raskaus-ekg:ssä oli 30.5. todettu sydänoireita, ja odotin pääsyä varjoainekuvaukseen.

11.07 Ote kirjeestä Kuopion yliopistolliseen sairaalaan koskien kaularankaleikkauksen ajankohtaa ja tehtyä sydämen pallolaajennusleikkausta:

” Leikkaus (pallolaajennus) oli siis 4.7. ja **kävelen jo päivittäin 5 km.**”

21.08 Potilaskertomuksessa on kirjaus puhelinsoitosta, jolla pyysin siirtämään ilmoitettua reiden uä-tutkimusta noin viikolla jo maksetun ulkomaanmatkan vuoksi. Lähetteen teosta oli jo yli kaksi kuukautta. Sydämeen oli tehty hyvin onnistunut pallolaajennus 4. heinäkuuta, ja **olin jo aloittanut kuntoilun uudestaan.** Puhelinsoiton kirjauksen yhteydessä **ei ole minkäänlaista mainintaa reisikivusta.**

Katkeaminen

Lähdin syyskuun alussa hakemaan Saksasta Paderborn-nimisestä kaupungista Audi 80 merkkistä henkilöautoa. Auto oli jo aikaisemmin ostettu, mutta se oli hinattu siihen tulleen vian vuoksi paikalliseen VW merkkikorjaamoon. Hienossa korjaamossa ei kuitenkaan ollut alan asiantuntijoita. Auton käymättömyyteen ei löydetty mitään syytä, ja auto jäi sinne. Olin varannut syyskuun hakureissulle itse tehtävän väliaikaisen korjauksen vaatimat varaosat ja työkalut. Perillä kuitenkin selvisi, että auto oli sillä välin korjattu nimenomaisesta kiellosta huolimatta. Työnjohtaja, jonka kanssa asia oli sovittu, oli ollut lomalla, ja sijainen oli pannut toimeksi. Autoon, jonka arvo oli 500 euroa, oli tehty 1200 euron korjaus. Matkasuunnitelmat muuttuivat. Auto jäi sinne ja paluulentoa Berliinissä odotellessani päätin käydä tutustumassa Potsdamin nähtävyyksiin.

Potsdam on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kaupunki. Tunnetuin nähtävyys on Preussin kuninkaiden palatsit. Alastomien naispatsaiden lisäksi alueella on paljon korkeita portaikkoja. Kovaa kipua ja voimattomuutta alkoi tuntua vasemmassa reidessä näitä portaikkoja ylös alas ravatessa. Myös liikkuminen meni vaikeaksi, ja Potsdamiin tutustuminen loppui siihen. Ennen Potsdamin vierailua ei Saksassakaan ollut mitään voimakasta kipua reidessä eikä kävelyssä mitään ongelmia. Jotakin pientä vaivaa jalassa kyllä oli ollut tunnettavissa 11.6. lähtien.

Ultraäänitutkimus oli 6.9.06 heti kohta palattuani Suomeen.

Ote lausunnosta:

”Todetaan reiden etukeskiosassa kuoppa ja näyttää siltä, että rectus femoris-lihaksen alainsertiossa on **totaaliruptura.**”

Katkeamisen jälkihoito

Lähetin omalääkärille kirjeen 18.9. koska hän ei soittanut ultraääniläusunnon jälkeen, vaikka hänellä oli soittoaika minulle.

Ote kirjeestä:

”Nyt on alkanut kävellessä aristamaan ja muodonmuutokset reidessä ovat silminnähtävät. Ultraäänitohtori sai nyt myös näkyviin vakavan sisäisen vamman. Keskustelimme kannattaisiko leikata vai ei. Kuitenkin pyydän magneettikuvausta ennen kuin voimme tehdä hoitamattomuuspäätöksen.” - - ”Ei tarvitse soittaa, voit lähettää kommenttisi myös sähköpostitse.”

Yhteenvedona voidaan todeta, että syyskuun alusta lähtien, vaan ei vielä 21.8, vasemmassa reidessä oli etupuolella kuoppa, kipua ja voimattomuutta, eli oireisto viittasi yksiselitteisesti siihen, että kyseessä oli lihaksen täydellinen repeämä eli totaaliruptuura, kuten radiologi myös uä-kuvasta diagnoso. Lääketieteellisen kirjallisuuden mukaan voi arpeutunut ja oireettomaksi muuttunut revähtymä pettää ja katketa vielä vuosien päästä. Näin tässä kävi.

Rectus femoris lihaksen repeämän asteet, tri Pekka Peltokallio

1. asteen vauriossa on mahdollista juosta repeämästä huolimatta.
2. asteen repeämässä urheilu ei onnistu, kipua ja verenvuoto ovat jo merkittäviä.

3. asteen täydellisessä repeämässä tapahtuu lihastoiminnan totaalinen katkeaminen. Se on helppo todeta, mutta se arvioidaan silti usein väärin. Täydellinen repeämä vaatii kirurgisen korjauksen, samoin kuin - -

Peltokallion mukaan täydellinen repeämä vaatii kirurgisen korjauksen. Täydellinen repeämä **diagnosoitiin 6.9.2006**, mutta se lienee tapahtunut jo hieman aikaisemmin.

Omalääkäri reagoi asiaan vasta 25.10, jolloin oli kulunut puolitoista kuukautta täydellisestä katkeamisesta ja diagnoosista. Hän kirjoitti lähetteen neuvottelematta potilaan kanssa, vaikka potilas oli pyytänyt kirjeitse magneettikuvausta ennen hoitamattomuuspäätöstä. Menettely on vastoin potilaan oikeuksia, jotka ovat Potilaslaissa määritelty.

Lähete oli ylimalkainen ja osin virheellinen. Tosin liitteenä ollut radiologin lausunto selvensi lähetettä siltä osin, että kyseessä on totaaliruptura (täydellinen katkeaminen).

”Lähet.syy Vasemman reiden lihasruptura, kävelyarkuus

Esitiedot Kyseessä 67-vuotias potilas, joka ilmeisesti helmikuulla kävelylenkillä tunsu äkillistä kipua vasemmassa reidessä, sittemmin huomasi reidessä useamman sentin kiinteän resistenssin. --”

”Hoid.tavoit Potilaalla alkanut olla reidessä toistuvaa vaivaa. Pyyd.koht. kirurgin arviota.”

” - - ilmeisesti helmikuulla kävelylenkillä tunsu äkillistä kipua vasemmassa reidessä - -” on lähetteessä oleva lausuma, joka on täysin tuulesta temmattu. Tällaisesta ei ole koskaan kenenkään kanssa ollut puhetta, eikä siitä ole mainintaa reiden 1.3. ja 28.3. tutkineiden lääkäreiden lausunnoissa.

Se, että keskussairaalan kirurgi kutsui potilaan vastaanotolle vasta lähes neljän kuukauden kuluttua lihaksen katkeamisdiagnoosista, osoittaa sen, että keskussairaalassa oli tehty päätös olla leikkaamatta.

Muuta ei voi ajatella sellaisesta viiveestä lihaksen katkeamisen jälkeen. Korjausleikkaus olisi tehtävä asiantuntijoiden mukaan kahden kuukauden kuluessa katkeamisesta tai mieluummin heti.

Menin 22.11.2006 yksityispuolen ortopedin vastaanotolle saadakseni nopeammin selvyyttä, koska esimerkiksi portaiden nousemisessa oli suuria vaikeuksia. Terveystalon ortopedin arvion mukaan lihas tulee leikkauksella kuntoon parissa kuukaudessa. Suostuin leikkaukseen, sillä saamani ennuste oli hyvä, ja lisäksi ortopedi sanoi, että leikkauksen tekee keskussairaalan vakituinen ortopedi.

Ote lähetteestä:

Hoito:

”Kannattanee tehdä eksploraatio ja suturoida lihas, koska polvessa ojennusvoiman vajaus. Tehdään lähete leikkaushoitoon KSään. Potilaalla oleva ortop pkl-aika voidaan perua.”

Reiden leikkaus

Ote oman kokeneen ortopedian erikoislääkäriini, johon olin ollut hoitosuhteessa 90-luvulla, antamasta lausunnosta:

”Pohdinta: Ilmeisesti potilaalle on kehittynyt lihasvaurion alueelle huono verenkierto syystä tai toisesta ja tästä syystä kehittyi ganglio ja arven pettäminen. Kun nesterakkula oli todettu (1.3.2006), olisi voitu vielä katsoa magneettikuvaus tilanteen kartoittamiseksi (Tuumori) ja tällöin olisi ollut aiheutta pikaiseen ortopedin konsultaatioon. Koska jalka oli tuolloin vielä oireeton, leikkaus todennäköisesti ei olisi ollut aiheellinen edellyttäen että kyseessä ei olisi ollut pahanlaatuisen kasvaimen epäily. 2007 tehdyn leikkauksen onnistumisen mahdollisuudet olivat huonot.”

Lausuntoon ei ole kirjattu hänen vastaanotolla keskusteluissa esittämänsä käsitystä siitä, että leikkausta olisi voitu yrittää heti kohta, kun todettiin lihaksen täydellinen katkeaminen 6.9.2006.

Myös Potilasvakuutuskeskus toteaa päätöksessään 19.03.2008, että myöhäiskorjaukselle 1.2.2007 ei ollut odotettavissa onnistunutta lopputulosta.

Terveystalon ortopedi teki kiireettömän lähetteen leikkaukseen ilmeisesti vain miellyttääkseen potilasta. Itse leikkauksessa 1.2.2007 ja leikkauksen jälkeen menivät kaikki asiat vikaan. Potilaalle kerrottiin hänen ollessaan keskussairaalassa valmistautumassa leikkaukseen, että leikkauksen tekeekin juuri se ortopedi, joka oli yksityispuolella tehnyt hänelle leikkauslähetteen, eikä keskussairaalan vakituinen kirurgi. Suostumus leikkaukseen oli saatu potilaalta niillä ehdoin, että leikkauksen tekevä kirurgi on keskussairaalan vakituista henkilökuntaa ja että reisi on kunnossa kahdessa kuukaudessa leikkauksen jälkeen. Siinä leikkaukseen valmistautumishässäkässä, ja koska leikkausta oli kauan toiveikkaasti odotettu, ei potilaalla ollut mahdollisuutta rauhalliseen harkintaan muuttuneessa tilanteessa.

Suorastaan törkeänä menettelytapana pidän kuitenkin sitä, että keskussairaala kirjasi leikkauksen virallisiin potilaskertomuksiin sanatarkasti näin. ”Leikkaava lääkäri tavannut potilaan.” Tämä kirjaus antaa täysin väärän kuvan tapahtuneesta. Tapaaminen oli tasan kahden sekunnin mittainen. Kokemukseni ja lukemani mukaan leikkaavan kirurgin ja potilaan tapaaminen ennen leikkausta on säädösten vaatima ja tärkeä ja kestää vähintään 30 minuuttia. Tapaamisessa käydään läpi suoritettavaa leikkausta teknisesti ja myös siihen liittyvät riskit, komplikaatiot ja ennusteet.

Tässä kyseessä olevassa tapauksessa, joka siis kesti kaksi sekuntia, leikkaava kirurgi ja potilas kohtasivat sairaalan käytävällä. Leikkausta varten huumaavilla lääkkeillä rauhoitettua potilasta oltiin viemässä leikkaussaliin, ja kirurgi oli menossa omaan valmistautumiseensa.

Kohtaamisen aikana ei lääkäri edes pysähtynyt. Ainoat vuorosanat olivat sanatarkasti: ”Teen tämän leikkauksen vastentahtoisesti ja pitkin hampain.” On ymmärrettävää, että potilas jäi syvän hämmennyksen valtaan, mutta rauhoittavat lääkkeet ennen leikkausta ovat juuri sitä varten, että potilas ei joudu ennen leikkausta paniikkiin.

Itse leikkauksesta ei ole mitään kerrottavaa. Leikkauksen aikana kirurgi sanoi, että pari viikkoa leikkauksen jälkeen pitää käyttää kyynärsauvoja eikä polvea saa taivuttaa liian paljoa neljään viikkoon. Leikkauksen jälkeen en tavannut häntä eikä hän vastannut leikkauskomplikaatioita koskeviin sähköposteihin. Tapasin hänet vasta 15.3. pahojen leikkauskomplikaatioiden jälkeen melko jäätävän ilmapiirin vallitessa.

Jälkeenpäin olen pohtinut tapahtunutta ja syytä siihen, miksi jälkeenpäin katastrofaaliseksi osoittautunut leikkaus tehtiin. Pohdiskeluni perustuvat tapahtuneisiin tosiasioihin, mutta ei kaikilta osin asiakirjoihin.

Se, että ensimmäinen ortopedin vastaanotto olisi järjestetty lähes neljä kuukautta 6.9.2006 havaitun lihaksen katkeamisen jälkeen, on vahva todiste siitä, että leikkausta ei suunnitellut kumpikaan, ei terveyskeskuksen omalääkäri eikä lähetteen saanut keskussairaalaan. Jälkeenpäin saatujen lausuntojen mukaan leikkaukselle olisi ollut onnistumisen edellytyksiä kahden kuukauden ajan lihaksen katkeamisesta. Keskussairaala ei varmastikaan pitänyt siitä, että se sai yksityispuolelta leikkauslähetteen 22.11.2006. Tässä tilanteessa olisi ilman muuta ollut oikea ratkaisu mitätöidä lähete ja jättää tuohon tuomittu leikkaus tekemättä sekä asiallisesti selvittää tilanne potilaalle. Kuitenkin kävi sattumoisin niin, että lähetteen tehnyt yksityispuolen ortopedi sai sopivasti keskussairaalaan sijaisuuden ja sairaala päätti panna hänet ”nauttimaan omia lääkkeitään”. Miten kaikki siellä sairaalassa tapahtui, ja minkälaisia neuvotteluja siellä käytiin, siitä ei ole tietoa. Lopputulos oli, että kirurgi ilmoitti leikkauspöydällä olevalle potilaalle, että hänet on vastentahtoisesti pakotettu tekemään tämä leikkaus.

Kuka hänet pakotti? Mistä syystä kirurgi oli haluton tekemään leikkauksen? Kaikki jäi epäselväksi. Miksi potilaalle ei kerrottu mitään, tai miksei neuvoteltu hänen kanssaan? En saanut myöskään jälkeenpäin keskussairaaltalta minkäänlaisia asiallisia vastauksia leikkausta ja sen jälkihoitoa koskeviin reklamaatioihin.

Potilaslaki

Potilaslain mukaan potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. Potilaan hoitamiseen tulee siten saada hänen suostumuksensa, poikkeuksena lain perusteella tapahtuva vastentahtoinen hoito. Jotta potilaalla olisi mahdollista harkita hoitoon suostumisestaan, hänellä on sitä ennen oltava riittävästi tietoja päätöksensä perustaksi.

Potilaslaki velvoittaa terveydenhoidon henkilökuntaa informoimaan potilasta. Potilaalle on annettava selvitys hänen terveydentilastaan, hoidon merkityksestä, eri hoitovaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista sekä muista hänen hoitoonsa liittyvistä seikoista. Viimeksi mainittuja seikkoja ovat muun muassa hoitoon liittyvät riskitekijät ja epäonnistumismahdollisuudet. Potilaalle on myös kerrottava, mitä seurauksia hänelle voi aiheutua, jos hoitotoimenpide jätetään suorittamatta. Terveydenhuollon henkilökunnan on annettava selvitys potilaalle oma-aloitteisesti, eikä pelkästään silloin, kun potilas sitä nimenomaan kysyy.

Leikkauksen jälkihoito

Kotiutus oli kaksi päivää leikkauksen jälkeen, mitä pidin yllättävän kiireisenä. Noin viidentoista sentin pituinen leikkaushaava oli peitetty isolla laastarilla. Hoito-ohjeena oli, että jos tulee tulehdusta haavaan, niin on otettava yhteys terveyskeskukseen.

Kotona reisi alkoi hiljalleen turvota ja vasemmassa pohkeessa alkoi tuntua kipua. Soitin terveyskeskukseen, kun nämä oireet olivat jo huolestuttavat kymmenen päivää kotiutuksen jälkeen. Vastaanottoavustaja sanoi soittoajan lääkärille olevan kahdeksan päivän päässä. Kirjoitin vielä samana päivänä terveyskeskukseen ja pyysin myös uä-kuvausta ongelmien vuoksi.

Seuraavana aamuna soitin lääkärisiskolle ja kerroin vaivoistani. Hän huolestui toden teolla ja käski tiukkaan sävyyn **heti** lähtemään terveyskeskukseen, jonne on matkaa 50 km. Vaimo vei minut terveyskeskukseen, jossa oli onneksi päivystysvuorossa asiallinen keikkalääkäri. Hän passitti minut heti saman tien keskussairaalaan.

Keskussairaalassa reisi tutkittiin melko nopeasti. Löydöksenä oli sisäisen verenvuodon jäljiltä suuri hematooma reidessä ja syvälaskimoveritulppa pohkeessa. Leikkaushaava avattiin ja reidestä poistettiin noin puoli litraa hyytynyttä verta. Samalla aloitettiin veritulpan liuotus. Mielestäni tilanne oli vakava, koska veritulppaa piti liuottaa, ja samalla oli vaara sisäisen verenvuodon alkamisesta uudelleen. Tietääkseni kuitenkin mitään pahempaa ei enää tapahtunut, ja minut kotiutettiin kuuden päivän päästä.

Hoitojaksosta jäi harmittamaan se, että kukaan kierrolla käynneistä lääkäreistä ei minua puhutellut eikä ollut vähääkään kiinnostunut minusta toisen lääkärin leikkauskomplikaatioiden jäljiltä. Juuri tämän vuoksi olisin halunnut vakituisen lääkärin leikkaamaan, jotta myös leikkauksen jälkihoito olisi turvattua. Pois lähtiessä valitin hoidosta ja ongelmista osastoylilääkärille, kun hän kävi huoneessani. Hänen rauhallinen vastauksensa oli sanatarkasti: ”Tämmöistä tämä täällä on.”

Mitään uusia sen tarkempia hoito-ohjeita ei ollut mukaan tälläkään kertaa. Minua ihmetytti kotona 50 km päässä terveyskeskuksesta se, että terveyskeskus ei edelleenkään paljoa minusta piitannut.

Taloni ohi ajoi joka arkipäivä neljästi terveydenhoitaja, oli joko menossa tai tulossa töistä. Ei olisi ollut iso vaiva poiketa joskus katsomassa.

Parinkymmenen päivän päästä jouduin jälleen lähtemään keskussairaalaan jalan kipujen ja turvotuksen vuoksi. Todettiin reidessä jälleen sisäisen verenvuodon jälkiä eli hematooma. Ehdotin magneettikuvausta. Minulle ilmoitettiin tylästi, että tämän reiden vuoksi ei enää tehdä mitään.

Valitin asiasta myöhemmin myös terveyskeskukseen. Sieltä sain lääkärin ohjeen, mene yksityiselle puolelle, keskussairaala ei hoida sinua enempää.

Keskussairaalassa oli jälkitarkastus 15.3.2007. Nyt olisin toivonut jonkun muun kuin leikanneen lääkärin vastaanottoa. Minut otti kuitenkin vastaan minut leikannut ortopedi. Vastaanotolla oli jäätävä tunnelma. Mitään keskustelua ongelmista ja jatkohoidosta ei syntynyt lääkärin keskusteluhaluttomuuden vuoksi. Valitin keskussairaalalle siitä, että jouduin maksamaan vastaanottomaksun ja ajamaan 160 km yhdentekevän kymmenminuuttisen vuoksi. Valitus ei johtanut minkäänlaisiin tuloksiin edes kustannusteni osalta.

Elokuun 8 pnä 2007 maksoin itse magneettikuvauksen, jossa todettiin lihasompeleiden revenneen ja leikkausliitoksen pettäneen. Tästä lähtien vuoden ajan leikkautuivat kaikki ompeleet vähitellen lihaskudoksen läpi aiheuttaen hirvittävän kovia tuskia. Valitin asiasta tuloksetta terveyskeskukseen. Hoidon lopettamispäätös tämän vaivan osalta oli tehty. Maksoin itse vielä pari magneettikuvausta. Reisi on vieläkin vuonna 2019 kipeä, ja muistuttaa huonosta hoidosta joka päivä kuntoilun yhteydessä, mikä on varsinkin henkisesti raskasta.

Keskustelin saamastani hoidosta saksalaisen urheiluvammojen asiantuntijan kanssa. Hänen mielestään ehdoton edellytys vamman paranemiselle olisi ollut puristussukka, joka olisi yltänyt reiden yläosaan asti. ”Usko minua”, hän sanoi, ”tästä on kokemusta.” Minä en uskonut, ja seurauksista kärsin sitten koko loppuelämäni.

Minulla ei siis annettu minkäänlaisia reittä tukevia siteitä leikkausten jälkeen. Nyt uskon, että ainakin reiden sisäinen verenvuoto ja veritulppa pohkeessa olisivat todennäköisesti olleet estettävissä ammattitaitoisella hoidolla, johon olisi kuulunut puristussukkakin leikkauksen jälkeen. Puhuin tästä leikkaukselle kirurgille 15.3, mutta hän ei korviaan lotkauttanut.

Vahinkoilmoitus tehtiin seuraavien virheiden perusteella.

1. Leikkausta ei tehty heti lihaksen katkeamisdiagnoosin 6.9. jälkeen
2. Leikkaus tehtiin, kun ei enää ollut onnistumisen mahdollisuutta
3. Potilaalta pimitettiin tietoja

1. Reisivamman käsittely hoidon myöhästymisenä

Potilasvahingosta tehtiin ilmoitus potilasvahinkokeskukseen perusteena se, että leikkausta ei tehty välittömästi lihaksen katkeamisdiagnoosin 6.9.2006 jälkeen.

Potilasvahinkokeskuksen asiantuntijalääkärin **Marja-Liisa Vuoriston muistio:**

”Potilas on tullut vastaanotolle n 5 kk kuluttua tapaturmasta eikä kiireellinen operaatio tällöin olisi enää ollut lääketieteellisesti perusteltu. Potilaasta olisi kuitenkin pitänyt tehdä kiireetön lähete maaliskuussa 06, jolloin lihasruptura todettiin. Tältä osin ei saavutettu vaadittavaa osaamistasoa. Hoidon viiveestä ei ole kuitenkaan aiheutunut potilaalle merkittävää haittaa eikä viiveellä ollut vaikutusta leikkaustapaan, toipumisaikaan tai ennusteeseen.”

Potilaan kommentti:

Lausunnon antaja tietää varmasti, että mihinkään kiireellisiin operaatioihin ei ryhdytä lihasrevähdyksen vuoksi, jossa kipu loppuu muutamassa päivässä ja muitakaan oireita ei ole.

Vastaanotolle tultiin maaliskuussa 2006 vatsaoireiden vuoksi, ei joskus 5 kk aikaisemmin tapahtuneen revähdyksen vuoksi. Tämän on Vuoristokin voinut lukea potilaskertomuksista. Kuitenkin olisi ollut syytä, niin kuin Vuoristokin toteaa, laatia maaliskuussa lähete erikoislääkärille sattumalta löydetyn lihasarpeuman ja kudostenestepurkauman (ganglion) vuoksi.

Potilasvahinkoilmoitus tehtiin sen vuoksi, että 6.9.2006 diagnosoidusta reisilihaksen täydellisestä katkeamisesta (totalruptura) ei tehty viivytyksettä leikkauslähettä. Omalääkäri ei ryhtynyt radiologin diagnoosin jälkeen minkäänlaisiin toimenpiteisiin pitkään aikaan. Lähete tehtiin vasta lähes kahden kuukauden päästä. Tähän varsinaiseen vahinkoilmoitukseen ei Vuoristo ota mitään yksityiskohtaista kantaa.

Saamiensa selvitysten perusteella teki Potilasvakuutuskeskus 19.03.2008 hoidon viivästymisestä seuraavan päätöksen:

”Vaikka potilaan sairauden tai vamman toteaminen olisikin viivästynyt, korvattavaa henkilövahinkoa ei aiheudu, jos viiveellä ei ole ollut vaikutusta hoidon sisältöön eikä sairauden tai vamman paranemiseen tai ennusteeseen. Tässä tapauksessa viiveellä ei ole ollut merkitystä hoidon toteutukseen, eikä se ole vaikuttanut hoidon lopputulosta heikentävästi. Näin ollen Teille ei ole viiveen johdosta aiheutunut potilasvahinkolain perusteella korvattavaa henkilövahinkoa.”

Potilaan kommentti

Päätös sisältää käytännöllisesti katsoen pelkän ”hylkäysfraasin” ilman minkäänlaisia asiallisia perusteluja. Perustelut on otettu suoraan lakikirjasta. Vahinkoilmoituksessa ja potilaskertomuksissa olevia tietoja ei millään tavalla huomioida ja analysoida. Käytettävissä olisi ollut erittäin paljon informaatiota asianmukaisen käsittely suorittamiseksi, jonka tuloksena olisi ollut myös asianmukaiset juuri tähän tapaukseen sopivat perustelut.

Reiden epäonnistumaan tuomittu leikkaus hoitovirheenä

Asiantuntijalääkäreiden lausunnot

Potilasvakuutuskeskuksen asiantuntijalääkäri **Harri Heliön muistio:**

”Kyseessä on ollut vanhan reisilihasrepeämän myöhäisvaiheen korjaus. Saanut S-kert. mukaan selkeät jatkohoito-ohjeet.

Verenpurkauma on aina mahd.seuraus, samoin laskimoveritulppa. Nämä seuraamukset hoidettu asianmukaisesti. Myöhäisvaiheen korjauksissa odotettavissa oleva tulos on aina huonompi kuin tuoreessa vammassa, toisaalta tämänkaltaiset lihasrepeämät hoidetaan usein konservatiivisesti”.

Potilasvahinkokeskuksen asiantuntijalääkäri **Marja-Liisa Vuoriston muistio:**

”Ratkaisuehdotus 1E : Ei vältettävissä. Ammattistandardi +” --

--”Alaraajaan jäänyt kipuja ja kävely lievästi ontuvaa. Toimenpide oli lääketieteellisesti perusteltu 1.2.07, vaikkakin konservatiivinen hoito **edelleen** olisi ollut mahdollinen eikä myöhäiskorjauksella ollut odotettavissa täydellistä lopputulosta. Toimenpide tehtiin asianmukaisesti **ilman komp.**”

Potilaan kommentit.

Vuoriston muistiosta, joka on melko ylimalkainen, jää vaivaamaan pari yksityiskohtaa: ”konservatiivinen hoito edelleen olisi ollut mahdollinen.” Miten niin ”edelleen”, kun minkäänlaista hoitoa ei ollut ennen leikkausta 1.2.2007? Miten niin ”ilman komp.”, kun leikkausta seurasivat erittäin pahat komplikaatiot.

Asiantuntijalausuntojen mukaan leikkauksen ennuste myöhäisvaiheessa oli huono. Myös Potilasvahinkokeskus oli päätöksessään samaa mieltä. Konservatiivinen hoito ilman leikkausta olisi jo tässä vaiheessa ollut asianmukainen ja parempi hoitoratkaisu, kun leikkauspäätös oli venynyt kuusi kuukautta.

Potilasvakuutuskeskus teki 19.3.2008 asiassa päätöksen

”Käytettävissämme olevien asiakirjojen perusteella arvioiden 1.2.2007 suoritetulle leikkaukselle oli lääketieteelliset perusteet, vaikka konservatiivinen hoito olisi ollut myös asianmukainen hoitoratkaisu **eikä myöhäiskorjaukselle ollut odotettavissa onnistunutta hoitotulosta**. Valittu leikkausmenetelmä oli hyväksyttävä ja leikkauksessa saavutettiin vaadittava ammatillisen osaamisen taso.

Asiakirjamerkintöjen mukaan leikkaus sujui ongelmitta ja Teidät voitiin kotiuttaa 3.2.2007. Selvityksen mukaan saitte asianmukaiset jatkohoito-ohjeet ennen suoritettua leikkausta ja myös kotiutumisvaiheessanne. On tavallista, että leikkausalueelle kehittyy leikkauksen jälkeen hematooma ja se joudutaan poistamaan erillisessä toimenpiteessä. Myös laskimotrombin kehittyminen on tavallista. Kyseiset komplikaatiot ovat kirurgisiin toimenpiteisiin liittyviä tiedettyjä ja tunnettuja komplikaatioita, joita ei aina voida välttää vaikka hoidossa sinänsä toimitaankin asianmukaisesti.

Asiakirjojen perusteella arvioiden hoito suoritettiin asianmukaisesti.

Edellä todetun perusteella arvioiden toiminta -keskussairaalassa oli kaikilta osin asianmukaista ja hyväksytyn hoitokäytännön mukaista.

Päätös. Kyseessä ei ole potilasvahinkolain perusteella korvattava henkilövahinko.

Kristina Lindström.”

Potilaan kommentti:

Molemmat asiantuntijalääkärit, ulkopuoliset asiantuntijat ja lopuksi myös Potilasvakuutuskeskus ovat sitä mieltä, että myöhäisvaiheen leikkauksella ei ollut onnistumisen mahdollisuuksia.

Potilasvahinkoprosessissa ei käsitelty lainkaan sitä, kun potilas kokonaan sivuutettiin keskussairaalassa myöhäisvaiheen leikkausharkinnasta. Potilaslaki edellyttää sitä, että potilas on mukana hoitoa suunniteltaessa.

Potilaalle ei myöskään kerrottu ennen leikkausta, miksi **leikkaava kirurgi vastusti** leikkausta. **Kuka pakotti hänet ryhtymään operaatioon** vastentahtoisesti. Kyseistä hoitokäytäntöä ei voida hyväksyä. Se on vastoin lakia. Terveystoimintaa koskevien lakien noudattaminen on potilasturvallisuuden edellytys.

Pahat leikkauskomplikaatiot, sisäinen verenvuoto ja laskimotukos olisivat olleet paremmalla ammattitaidolla estettävissä. Reiden yläosaan asti ulottuvan puristussukan käyttämättä jättö leikkauksen jälkeen oli paha virhe. Lisäksi uusintaleikkauksen jälkeen lihaksen sisään jätetty suuri hematooma (verihyytymä) hidasti lihaksen toipumista. Reiteen jäi pysyvä kivulias vamma.

Vein hoitovirheiden käsittelyn oikeuteen

Potilasvakuutuskeskus oli hylännyt korvaushakemukseni. Katsoin virheitä tapahtuneen.

Etelä-Karjalan käräjäoikeus

Juttu 11/7972 tuomio 25.11.2011

Tuomarit: Hannu Rantalainen pj, Matti Korhola ja Hanna-Riikka Pulkkinen

Valmisteluistunnossa oli oikeusavustajani varatuomari Harri Skopa. Valmisteluistunnon jälkeen hän erosi tehtävästään aiheutettuaan minulle ja jutulle paljon vahinkoa. Hän jätti tekemättä sovittuja asioita. Valitin hänestä tuloksetta Asianajajaliittoon. Uutta oikeusavustajaa en saanut mistään. Jouduin valmistelemaan asiat pääkäsittelyä varten yksin kiireessä ilman apua.

Hoitovirheen oikeuskäsittely hermovaurion osalta

Oikeudessa kuultiin todistajana puhelimitse potilasvakuutuskeskuksen nimeämänä Ole Böstmania. Todistus taltioitiin.

Lyhyt yhteenveto Böstmanin todistuksen taltioinnista:

Kaikki mahdollinen tehty, mikä oli tehtävissä tämän sairauden osalta. Ei toista hoitotapaa. Edetty hyväksi todetun hoitokäytännön mukaisesti ja hoitoprosessin kulku oli tavanomainen. Ei tutkittu virheellisesti. Vasta käden täydellinen halvaus on kiireellisen leikkauksen indikaatio.

Lisäksi todisteina oli potilaskertomuksia, lääkärinlausuntoja ja otteita lääketieteellisestä kirjallisuudesta. Kaikki nämä todisteet esitettiin oikeudelle yksityiskohtaisesti ja asiantuntevasti selvennettyinä. **Oikeudessa kuultiin myös minua asianomistajana.**

Potilasvakuutuskeskus antoi oikeudelle myös tri Ole Böstmannin kirjallisen lausunnon, jonka johtopäätöksistä ote:

”4. Pohdinta ja johtopäätökset **kaularankasairauden osalta**. Potilas sairastaa kaularankarappeumaa. Tämä on luonteeltaan vähitellen etenevä ja vaikeutuva sairaus. Oireina on aluksi vain kipua ja jäykkyyttä kaularangassa. Sairauden edetessä nikamien nikamavälilevyjen rappeumamuutokset ahtauttavat selkäytimestä yläraajoihin suuntautuvien hermojuurten kulkukanavia, mikä johtaa vähitellen yläraajaoireisiin. Alkuvaiheessa nämä käsittävät usein puutumistuntemuksia tai kipuja, mutta myöhemmin kehittyy myös lihasheikkoutta ja lihassurkastumaa.

Kaularankarappeuman leikkaushoidolla on yleensä mahdollista vaikuttaa lievittävästi vain kaularangan ja yläraajojen kipuihin sekä osittain estää ja hidastaa taudin etenemistä, mutta etenkin vanhemmissa ikäluokissa ovat jo kehittyneet lihassurkastumat palautumattomia.

Kiireelliseen leikkaushoittoon ryhdytään vain, jos kyse on yläraajan äkillisestä sietämättömästä kiputilasta tai hyvin nopeasti kehittyneestä raajan **laajan lihasryhmän täydellisestä halvauksesta**. Syynä tällaisiin oireisiin on yleensä rappeumasairauden pohjalta syntynyt **nikamavälilevypullistuma**. Näin ei ollut tässä, vaan taudinkulku oli hidas ja vähittäinen, eivätkä yläraajojen **lihasvoimat** vielä tilankuvaustietojen **23.5.2006** mukaan tuolloinkaan olleet **erityisen huonot**. Kaularangan leikkaushoidon toteuttamista siirsivät edelleen ajallisesti eteenpäin potilaan sydämen sepelvaltimotaudin vaatimat hoitotoimet kesällä 2006. Kaularankarappeuman osalta **tutkimukset ja hoito** ovat vastanneet **kaikilta osin** yleisesti hyväksytyä käytäntöä.”

Böstmanin lausunnon eräiden yksityiskohtien käsittely

Böstman:

Potilas sairastaa kaularankarappeumaa.

Potilaan kommentti:

Ihmiskeho alkaa vanhentua ja rappeutua hyvin aikaisessa vaiheessa eli jo 20-vuotiaasta lähtien. Kaularangan nikamien välilevyt rappeutuvat kaikilla ihmisillä iän mukana, joten **sitä ei voi oikeastaan pitää minään sairautena**. Joillakin ihmisillä välilevyjen rappeutumisesta seuraa kaularangassa olevien käden hermojen juurikanavien liiallinen kaventuminen, ja hermot voivat joutua puristuksiin. Syntyy sairaus nimeltä hermojuurikompressio.

Böstman:

”Kaularankarappeuman leikkaushoidolla on yleensä mahdollista vaikuttaa lievittävästi vain kaularangan ja yläraajojen kipuihin sekä osittain estää ja hidastaa taudin etenemistä.”

Potilaan kommentti:

Hermojuurikanavien avarrusleikkauksilla on lääketieteellisen kirjallisuuden mukaan erittäin hyvä hoitovaste. Hermot vapautuvat puristuksesta ja hermovaurio estyy. Tulokset ovat lisäksi sitä paremmat, mitä aikaisemmassa vaiheessa leikkaus tehdään. Leikkaukset ovat nykyisin jokapäiväistä käypää hoitoa. Leikkauksissa ei ole kyse pelkästään kivun lievittämisestä tai osittaisesta estämisestä ja hidastamisesta, kuten Böstman vähättelee.

Böstmanin lausunto on erittäin puutteellinen, asenteellinen ja nykyisen käyvän hoidon ja kokemusten vastainen. Lausunto on lääketieteellisen epäeettisyyden malliesimerkki.

Böstman:

” -- mutta etenkin vanhemmissa ikäluokissa ovat jo kehittyneet lihassurkastumat palautumattomia --”

Potilaan kommentti:

Lihassurkastumat ovat yleensä palautumattomia, mutta Böstman jättää sanomatta sen, että palautumattomat lihassurkastumat voidaan estää oikea-aikaisella leikkaushoidolla. Vasemman käden koukistajalihaksessa eli hauiksessa ei ollut vielä joulukuun 2004 lopussa minkäänlaista voimattomuutta. Vastaanottokäynti oli silloin pahenevan kivun ja säryn vuoksi.

Böstman:

”Kiireelliseen leikkaushoitoon ryhdytään vain, jos kyse on yläraajan äkillisestä sietämättömästä kiputilasta --”

Potilaan kommentti:

Äkillisen sietämättömän kivun aiheuttaa yleensä tyrä eli välilevyn pullistuma. Tässä tapauksessa oli kyse hitaasti etenevästä välilevyrappeumasta, ei tyrästä.

Böstman:

”-- tai hyvin nopeasti kehittyneestä raajan laajan lihasryhmän täydellisestä halvauksesta.”

Potilaan kommentti:

Lääketieteellisestä kirjallisuudesta ei löydy tietoja siitä, että hermojuuriahtaman (kompression) leikkausindikaationa olisi vasta käden täydellinen halvaus (paralyysi). Oire on siis todella harvinainen tai yksinomaan Böstmanin käsitys. Leikkaus tapahtuu liian myöhään, ja on melko varmasti tulokseton, jos odotetaan täydelliseen halvaukseen asti.

Yliopistollisen sairaalan neurokirurgi sanoi asiaa häneltä tiedustellessani, että kaularankaperäinen täyshalvaus tulee kyseeseen silloin, kun rankaan kohdistuu jokin isku tai vääntö, esimerkiksi pään ”retkahtaessa” auton peräänajossa. Välilevyn vähittäisestä rappeumasta alkunsa saava hermojuuriahtama aiheuttaa kivun lisäksi myöhäisvaiheessa käden voimattomuutta (pareesi), ja täyshalvaus on poikkeuksellista. Minun tapauksessani oireet olivat edenneet hoitamattomina kivusta voimattomuuden kautta lihasten surkastumiseen. Halvaantumisen oireita ei käden jäljelle jääneissä lihaksissa ole vielääkään.

Lääketieteellisen kirjallisuuden mukaan vähitellen etenevän kaularangan hermojuuriahtaman leikkausindikaatioina ovat kivun pitkäkestoisuus ja paheneminen. Niska-, hartia- ja käsikipua oli hoidettu fysikaalisesti vuodesta 2000. Vuoden 2004 alussa otin taas kerran yhteyttä terveyskeskukseen kivun voimakkaan pahenemisen johdosta ja sain lähetteen kivun hoitoon.

Tammikuussa 2005 oli röntgenkuvaus, ja hoito jatkui edelleen vain fysikaalisesti. Oireistoon elokuussa mukaan tulleeseen käden voimattomuuteen terveyskeskuksen omalääkäri reagoi päivystystapauksena vasta kahden kuukauden päästä potilaan yhteydenotosta ja silloinkin vasta kiirehtimisen jälkeen. Oikeudessa todistajana kuultu Böstman sanoi hidastelun olleen ”**moitittavaa**”. **Virhe sanaa** ei silloinkaan saatu puserrettua esiin. Kuuden vuoden hoitosuhteen lopputulos oli, että kun potilas viimein pääsi neurologian klinikan vastaanotolle 13.1.2006, neurologi ilmoitti, että kädessä on parantumaton hermo- ja lihasvaurio, johon leikkaushoito ei enää auta. Hoitoikkuna oli mennyt kiinni.

Terveyskeskuksien ”oireiden mukainen hoito” johtaa hyvin usein käytännössä tehokkaan hoidon viivästyamiseen ja huonoon lopputulokseen sekä samalla myös kustannusten kasvamiseen.

Böstman:

”-- eivätkä yläraajojen lihasvoimat vielä tilankuvaustietojen 23.5.2006 mukaan tuolloinkaan olleet erityisen huonot.”

Potilaan kommentti:

Böstman on lausunnossaan huolimaton. Kyseessä oli 23.5. sormien puristusvoima eli kyynärvarren lihakset. Vasemman olkavarren koukistajalihas eli hauis oli se, joka elokuussa 2005 muuttui voimattomaksi.

Böstman:

”Kaularankarappeuman osalta **tutkimukset ja hoito ovat vastanneet kaikilta osin** yleisesti hyväksytyä käytäntöä.”

Potilaan kommentti:

Potilas ei saanut pitkään noin viisi vuotta jatkuneeseen vaivaan muuta kuin kivun hoitoa. Neurologiset tutkimukset alkoivat yli kahden vuoden päästä siitä, kun kivun pahenemisesta ilmoitettiin 9.1.2004.

Tutkimukset alkoivat siis puoli vuotta sen jälkeen, kun hauislihaksen voimattomuudesta valitettiin elokuussa 2005 päivystykseen. Hermojuuri- ja lihasvauriot olivat jo pysyvät, eikä niitä olisi enää voitu kiireelliselläkään leikkauksella parantaa, kun potilas pääsi viimein neurologin vastaanotolle.

Hermostuuri- ja lihaskirurgian hoitoon on yleisesti hyväksytty ja tehokas leikkaushoitoikäikäntö, johon ei ryhdytty, vaikka oireisto oli alkanut vuonna 2000 ja oli kehittynyt vuoden 2004 aikana vakavaksi ja lopulta kiireellistä hoitoa indikoivaksi vuoden 2005 elokuussa.

Böstmanin kirjallinen lausunto on täysin perätön. Potilaalle **ei tehty mitään neurologisia tutkimuksia eikä hän saanut mitään neurologista hoitoa** sinä aikana, jolloin hoito olisi ollut tehokasta.

Tähän todistukseen nojautuen oikeus katsoi, että mitään hoitovirhettä ei ollut tapahtunut, vaikka todistus oli sekä lääketieteellisen kirjallisuuden että potilaskertomusten vastainen. Koko kuuden vuoden hoitajakson aikana ei ollut yhtään neurologista tutkimusta tai hoitotoimenpidettä. Omalääkäri viivytteli kaksi kuukautta ennen kuin teki lähetteen käden voimattomuudesta. Käden hermojen vapauttamiseksi puristuksesta ei tehty yhtään mitään sinä aikana, kun leikkauksen mahdollisuus parannuskeinona olisi ollut vielä mahdollinen. On järjetöntä odottaa käden täydellistä halvausta, jolloin on jo myöhäistä toimia.

Neurokirurgi Juha Hernesniemi kirjallisesta todisteesta

”Pitkäaikainen konservatiivinen hoito heijastaa aiempia kuvantamiseen ja leikkaushoitoon liittyviä riskejä ja pelkojakin. Koska kivun heti lopettava kirurginen hoito on nykyisin turvallista, miksei siihen ryhdyttäisi jo varhaisvaiheessa. Erittäin kivuliaalle potilaille olemme poikkeuksellisesti tehneet leikkauksen päivystystoimenpiteenä.

Nopeasti ilmaantunut vaikea puutosoire eli täysi tunnottomuus sormissa, tai **merkittävä lihasheikkous on ehdoton aihe nopeasti suoritettavaan leikkaukseen.**”

Potilaan kommentti:

Tri Hernesniemen kirjoitus käsittelee tyrän aiheuttamaa nopeasti kehittynyttä juurikompressiota (hermojuuriahtaamaa) kaularangassa, mutta vähittäisen rappeuman aiheuttamassa samanlaisessa kompressiossa on merkittävä lihasheikkous myös ilman muuta ehdoton aihe nopeasti suoritettavaan leikkaukseen. Leikkauskin on useimmiten täysin samanlainen. Hermo on vapautettava puristuksesta ennen kuin se ehtii vaurioitua pysyvästi. Pysyvän hermovaurion jälkeen leikkaus ei pysty enää estämään lihaksen surkastumista. Kivut kyllä vähenevät tai loppuvat.

Neurokirurgi Pentti Kotilainen kirjallisesta todisteesta

”**Leikkausindikaatioita** ovat selkäydinkompression aiheuttama myelopatia (selkäydinvaurio), **juurikompressiopotilaalla** sensomotorinen pareesi (tunto- ja **lihasheikkous**), jonka arvioidaan hitaastikin progredioivan (etenevän), sekä **särky ja kipu, joka ei poistu konservatiivisella hoidolla.**”

Leikkauksessa vapautetaan pinteessä oleva hermokudos.”

Potilaan kommentti:

Kiireettömän leikkaushoidon indikaatiot olivat täyttyneet 2004, koska konservatiivista hoitoa oli ollut jo viisi vuotta vuoden 2004 loppuun mennessä. Kipu ja särky olivat tänä aikana vain lisääntyneet. Elokuussa 2005 uutena oireena ilmaantunut merkittävä tunto- ja lihasheikkous oli kiireellisen hoidon indikaatio.

Käräjäoikeuden päätös ja perustelut käden hermojuurikompression hoidosta

Kanne ja vaatimukset hylätään.

”Kaiken kaikkiaan käräjäoikeus katsoo asiassa esitetyn **näytön** olevan yhdensuuntaista sen suhteen, **ettei kantajan lihassurkastuma ole seurausta kantajan niska-hartianseudun oireiden hoidon laiminlyönneistä tai viivästymisistä, vaan kaularankarappeuman etenemisestä.**”

Päätös on vastoin kaikkia oikeudenkäynnissä esitettyjä tosiseikkoja ja todisteita. Päätös perustuu yksinomaan todistaja Böstmannin vedätykseen ja perättömään todistajanlausuntoon. Riidassa, eli potilasvahingon korvaamisessa, **ei ollut kysymys kaularankarappeumasta**, joka on aivan normaali **kaikkien** vanhenemiseen liittyvä ilmiö. Sitä ei voi leikkauksella estää.

Todistaja Böstman vedätti tuomarit **pois varsinaisesta asiasta eli käden hermojuuren kompression (puristuksen) leikkaushoidosta**, jonka viivästyminen oli syynä potilasvahinkoon. Tämä vedättäminen tapahtui ihmeen helposti ja vastoin kaikkia muita todisteita, jotka tukivat vahinkoilmoitusta.

Oikeudenkäynnissä olivat kyseessä tarkoin yksilöity sairaus (**hermojuurikompressio**) ja sen hoito (**leikkaus**). Todisteet olivat neurokirurgien Hernesniemen ja Kotilaisen lääketieteellisissä artikkeleissa, potilaskertomuksissa sekä asianomistaja/potilaan kuulemisissa. Nämä todisteet käräjäoikeus sivuutti melko vähällä huomiolla päätöstä perustellessaan.

Oikeuden päätös on kaiken kaikkiaan täysin epälooginen ja epälääketieteellinen. Asiaperusteluja ei ole lainkaan. **Päätöksessä ei ole** kaiken kaikkiaan **mainintoja hermojuurikompressiosta ja sen hoidosta**, jotka olivat potilasvahingon pääteema. Oikeus sivuutti ilmeisen tietoisesti itse pääasian.

Otteita oikeuden perusteluista

”-- käräjäoikeus katsoo vastanäytön puuttuessa näytetyksi, että kantaja on sairastanut ja sairastaa kaularankarappeuma.”

Kommentti: Asia on ollut koko ajan riidaton. Kaikki ihmiset sairastavat. Böstman erehdytti oikeutta pohtimaan väärää asiaa.

Käräjäoikeus hyväksyy todisteeksi totena Böstmannin lausunnon henkilökohtaisen **näkemyksen**, että kiireelliseen leikkaushoitoon ryhdytään, jos kyseessä on yläraajan sietämätön kiputila tai **laajan lihasryhmän täydellinen halvaus**.

Kommentti: Böstmannin näkemykselle ei löydy vahvistusta lääketieteellisestä kirjallisuudesta, joten sitä ei voida pitää hyväksyttynä hoitokäytäntönä.

Käräjäoikeus hyväksyy todisteeksi Böstmannin kertoman, että välillä 30.12.2004 - 24.10.2005 potilas ei ole ollut yhteydessä terveyskeskukseen.

Kommentti: Oikeudessa esitettyjen todisteiden mukaan olin yhteydessä terveyskeskuksen 28.01.2005, päivystykseen elokuun puolivälissä ja myös 4.10.2005. Eli todellisuudessa olin kolme kertaa yhteydessä lääkäriin ja lisäksi oli tänä aikana fysikaalista hoitoa, muistaakseni kymmenen hoitokertaa.

Käräjäoikeus hyväksyy Böstmannin kertoman, että **leikkaushoito ei ole ollut millään tavalla relevanttia** 30.12.2004 – 24.10.2005

Kommentti: Lääketieteellisesti leikkaus **oli jo 24.10. myöhässä**.

Käräjäoikeuden mukaan ei ole mitään selvitystä siitä, että **lihassurkastuma olisi syntynyt 30.12.2004 – 13.1.2006 välisenä aikana**.

Kommentti: Koska **surkastumisesta ei ole mitään merkintöjä potilaskertomuksissa 30.12.2004 mennessä**, eikä myöskään kyseisenä päivänä, on **loogisesti pääteltävä, ilman järkevää epäilyä**, että surkastuma on syntynyt

välillä 30.12.2004-13.01.2006 , kun kerran **surkastuma todetaan 13.1.2006**. Surkastuma mainitaan 04.10.2005 yhteydenotossa terveyskeskukseen.

Käräjäoikeus hyväksyy Böstmannin kertoman ja muun näytön perusteella sen, että poissuljettua on, että kantajan 30.12.2004 oireiden perusteella hänet olisi tullut ohjata **välittömästi leikkaushoitoon**.

Kommentti: Näin ei ole väitettykään. **Neurologisiin tutkimuksiin** olisi pitänyt tehdä lähete **viimeistään** 30.12.2004. Vain kivun hoidon jatkaminen oli hoitovirhe, josta seurasi myöhemmin potilasvahinko.

Hoitovirheen oikeuskäsittely reisilihaksen osalta.

Ole Böstmania oli valahtoisena todistajana puhelimitse myös reiden osalta. Reiden vammautuminen oli esillä myös hänen kirjallisessa lausunnossaan.

Böstmannin mukaan reisilihas katkesi täydellisesti jo syksyllä 2005. Yksinomaan tähän lausuntoon perustui käräjäoikeuden perustelut ja päätös kokonaisuudessaan. Lääketieteelliseen kirjallisuuteen ja potilasta hoitaneiden lääkäreiden lausuntoihin perustuvat todisteet jätettiin huomiotta.

Böstmannin valahtoisesta todistuksesta mukaan joka päivä **kuntoileva potilas ei huomannut täydellistä katkeamista, koska oli hoikka ja hyväkuntoinen!** Käräjäoikeus piti todistajan lausuntoa uskottavana ja päätti, että potilaan olisi pitänyt hakeutua hoitoon ja **leikkaukseen jo syksyllä 2005**, jolloin reisi oli myös oikeuden päätelmän mukaan **täydellisesti katkennut**. Oikeus syyllisti potilaan perusteetta. Väite täydellisestä katkeamisesta on järjetön.

Todellisuudessa oireiden perusteella syksyllä 2005 ei ollut mitään leikkausindikaatiota. Olisiko kuntoilua säännöllisesti harrastava mies voinut todellakin olla huomaamatta reiden tärkeimmän lihaksen täydellistä katkeamista! Potilaan reisi oli revähdyksen jälkeen nopeasti kivuton ja voimissaan. Ei mitään lääketieteellistä perustetta leikkaukseen.

Järkevään epäilyyn olisi ollut aihetta todistajan uskottavuuden suhteen. Oikeus kieltäytyi ymmärtämästä lääketieteellisiä tosiseikkoja.

Kyseisen Rectus femoris lihaksen repeämän asteet Euroopan johtaviin asiantuntijoihin kuuluvan tri Pekka Peltokallion mukaan

1. asteen vauriossa on mahdollista juosta repeämästä huolimatta.
  2. asteen repeämässä urheilu ei onnistu, kipu ja verenvuoto ovat jo merkittäviä.
  3. asteen täydellisessä repeämässä tapahtuu lihastoiminnan totaalinen katkeaminen.
- Se on helppo todeta, mutta se arvioidaan silti usein väärin. Täydellinen repeämä vaatii kirurgisen korjauksen, samoin kuin - -

Yhteenvetoja

A. Oikeus jätti kokonaan huomiotta todisteet ja potilaan kuulemisessa esiin tulleet seikat käden hermon puristuksesta. Perusteluissa ei niin mitään.

B. Oikeus jätti kokonaan huomiotta myös sen, että maaliskuussa 2006 kumpikaan reittä tutkineista lääkäreistä, eikä myöskään potilas itse, huomannut reidessä mitään kyseisen Rectus femoris lihaksen täydelliseen katkeamiseen viittaavaa. Lihaskihti oli paljain silmin nähtävissä ja helposti sormin tunnisteltavissa. Lihaskihti oli yhtenäinen ja lisäksi kivuton. Potilas ei valittanut minkäänlaista voiman puutetta. Kyseessä on reiden tärkein lihas ja potilas on säännöllinen kuntoilija.

Lihaksen päällä oli 1.3.2006 ohut kerros kudostenestettä ja lihaksen sisällä paikallinen vanha arpeuma ultraäänilöydöksenä. Nämä löydökset tehtiin sattumalta muun tutkimuksen yhteydessä.

C. Käräjäoikeus jätti kokonaan käsittelemättä sen, että potilaalle tehtiin ilman lääketieteellistä perustetta myöhäisvaiheen reisileikkaus helmikuussa 2007. Leikkaus oli edeltäkäsintuomittu epäonnistumaan. Leikkauksesta aiheutui pahat jälkikomplikaatiot. Reisi on edelleen (v.2019) kivulias kävellessä.

Tapahtuneessa olisi ollut perusteet rikosilmoitukseen pahoinpitelystä. Sellaistahan potilas ei mielellään lääkäristään tee, vaikka kantelut ja valitukset eivät yleensä auta.

D. Käsittelemättä jätettiin myös Potilaslain rikkomiset.

KRITISOINTIA

Kritisoin lisäksi sitä, että kärjäoikeus hyväksyi Böstmannin asiantuntijaksi (asiantuntijatodistajaksi) neurologian ja neurokirurgian osalta. Todistajalla ei ollut näiden erikoisalojen koulutusta. Asiantuntijalääkäriin pitää ehdottomasti olla kyseessä olevan alan erikoislääkäri.

Kritisoin sitä, että vakuutuslaitoksiin työsuhteessa olevat vakuutuslääkärit ensin hylkäävät potilasvahinkokorvausvaatimuksia työsuhteensa puitteissa ja sen lisäksi tulevat myös asiantuntijatodistajiksi oikeuteen todistamaan, että mitään hoitovirhettä ei ole tapahtunut. Esteellisyys- ja uskottavuuskysymykset pitäisi ottaa huomioon.

Todistajat haluavat ottaa usein itselleen myös oikeusistuimen päätäntävällän. Lääketieteen asiantuntijatodistajan pitää pysyä hyvin tarkoin lääketieteessä. Juridiikka kuuluu oikeusistuimelle. Hoitovirheestä päättäminen kuuluu oikeudelle, ei todistajalle. Ei ole hyväksyttävää, että todistaja todistaa, että hoitovirhettä ei ole tapahtunut.

Lääketieteellisiä lausuntoja annetaan kunnian ja omantunnon kautta. Asiantuntijan vannoma todistajavala velvoittaa puolestaan kertomaan kaiken asiaan liittyvän, mitään siitä muuttamatta tai salaamatta. Tässä tapauksessa Böstman jätti kertomatta **kaiken** asiaan liittyvän julkaistun lääketieteellisen aineiston. Hän ei esittänyt yhtään kirjallisuusviitettä. Asianomistajana jouduin keräämään lääketieteellistä aineistoa oikeudelle. Tämä olisi kuulunut asiantuntijatodistajalle.

On huomattava, että yksittäisen lääkärin mielipide jostain asiasta ei ole lääketiedettä. Lääketiedettä on vain se julkaistu aineisto, joka on tiedeyhteisön arvioitavissa.

Mielestäni oikeuden istunto olisi pitänyt keskeyttää, kun ilmoitin istunnon aikana, että todistaja on antamassa perätöntä lausumaa.

Totesin silloin mielessäni, että minun ei kannata todistajaa enemmälti kuulustella, sillä hän ei noudata todistajan valaa. Oikeusistunto oli vaarassa tehdä oikeusmurhan, jos se uskoisi todistajaa, ja niin myös tapahtui.

Todistajaa on kovisteltu myöhemmin perättömästä lausumasta. Hän on puolustautunut sillä, että hänellä on oikeus esittää näkemyksensä. Mielestäni hänen näkemyksensä oli epälääketieteellinen ja tosiasioiden vastainen.

Hänen lääketieteellisen kokemuksensa perusteella on epäuskottavaa, että hänen perätön lausuntonsa reidestä olisi johtunut asiantuntemattomuudesta. Hän tuntee oman erikoisalansa, traumatologian ja ortopedian, lääketieteellisen kirjallisuuden ja tiesi tarkoin mitä teki.

Todisteissa oli mukana lääketieteellinen artikkeli, todiste K 11, jossa tarkoin kuvattiin juuri sellainen reisivamma, josta oikeudenkäynnissä oli kyse. Tapauksessani ei ole mitään ristiriitaista ja lääketieteelle uutta. Oikeudelle esittämäni todisteet vastaavat kaikilta osin artikkelissa kuvattua tapahtumien kulkua. Tämä artikkeli esiteltiin ja selvennettiin oikeudelle pääkäsittelyssä tarkoin suullisesti.

Oikeuden päätöksen perusteluissa todisteesta ei ole sanaakaan.

Oikeudessa pitää erottaa todisteina toisistaan yksittäisen lääkärin näkemykset lääketieteellisistä todisteista. Päätösten pitää perustua todisteisiin, ei todisteiden vastaisiin näkemyksiin.

Käräjäoikeuden tuomiosta valitettiin Kouvolan hovioikeuteen, jonne kaikki asiakirjat siirtyivät.

Käsittely ja tuomio Nro 859 9.10.2012 Kouvolan hovioikeudessa

Asian ratkaisivat hovioikeudessa hovioikeudenneuvokset Timo Palmgren, Marja-Leena Honkanen ja Tuomo Kurki. Valmistelija oli viskaali Vesa Toivonen.

Jutussa suoritettiin pääkäsittely. Oikeusavustajani oli OTK Timo Raivio, joka oli erittäin iäkäs. Vastapuolen todistajana kuultiin puhelimitse Ole Böstmannia. **Meidän puolelta ei hyväksytty todistajia.** Minua tosin kuultiin.

Pääkäsittely

Pääkäsittely alkoi erikoisella tavalla. Iäkäs oikeusavustajani ei ollutkaan kykenevä tehtäväänsä. Puheenjohtajan avattua istunnon aggressiivisesti, avustajani meni heti henkisesti shokkiin ja oli toimintakyvytön. Itse en pystynyt asiaan puuttumaan, sillä kaikki asiakirjat olivat oikeusavustajallani.

Pienen miettimisen jälkeen puheenjohtaja kuitenkin aloitti istunnon ottamalla käsittelyyn meidän oikeudelle jättämät todisteet. Oikeusavustajani ei pystynyt vastaamaan yhteenkään kyseisiä todisteita koskevaan kysymykseen eikä hän löytänyt kyseisiä asiakirjoja salkustaan. Ehkä tämän vuoksi puheenjohtaja alkoi mitätöidä todistuksia kysymällä, voiko tämän asiakirjan poistaa todisteista ja niin edelleen toinen toisensa jälkeen. Oikeusavustajani ei pystynyt muuta vastaamaan kuin kyllä, kyllä. Tässä vaiheessa puutuin käsittelyyn ja sanoin puheenjohtajalle, että mitään todistetta ei saa mitätöidä. Pöytäkirjasta näin myöhemmin, että todiste K13 oli kuitenkin mitätöity.

Tässä vaiheessa harkitsin, pitäisikö puuttua asiaan ja pyytää jutun lykkäämistä. Mielestäni keskeyttämisen olisi voinut tehdä myös puheenjohtaja, kun hän selvästi huomasi oikeusavustajani toimintakyvyttömyyden. En kuitenkaan pyytänyt keskeytystä ja istunto vietii jotenkuten loppuun.

Pöytäkirjasta. Pöytäkirjaan oli todella lyhyesti kirjattu kanteeni perustelut. Lyhennelmä ei sisällä mitään olennaisia virheitä. Lääketieteellistä näyttöä, eli 15 kirjallista todistetta, ei käsitelty.

Hovioikeus ei käsitellyt todistaja 1. Böstmannin uskottavuutta, 2. Potilaslain rikkomista, 3. Reisileikkauksen virheitä eikä 4. Käsivammaa.

Kokonaan sivuutettiin, niin kuin käräjäoikeudessakin, todiste K 11. Todiste oli lääketieteellinen artikkeli, jossa yksityiskohtaisesti kuvattiin reiden vamman synty täysin samalla tavalla, kuin mitä hovioikeudelle oli todisteissa esitelty, ja mitä olin kuulemisessa kertonut.

Pääkäsittelyssä kuultiin minua todistelutarkoituksessa. Lausuntoni on tyypistetty merkityksettömäksi kolmeen riviin, jotka käsitelivät Saksanmatkaa.

Hovioikeuden ratkaisu, perustelut, näyttö ja johtopäätökset

Hovioikeudessa esitetty näyttö on olennaisin osin samansisältöinen kuin käräjäoikeuden tuomioon on kirjattu. Lisäksi todistaja Böstman ja Tourula ovat kertoneet seuraavaa.

Böstman on kertonut, että Tourula vasemmassa reidessä oli 6.9.2006 todettu **kalkkeumaa**, joka on tyypillisesti lihasrepeämän myöhäisvaiheen löydös. Sen sijaan tuolloin ei reidessä ollut todettu enää nestekertymää joka on lihasrepeämää seuraavien alkukuukausien ilmiö ja jollainen oli todettu reidessä maaliskuussa 2006. Nestekertymä poistuu repeytymästä vähitellen ja sen paikalle jää **kuoppa**. Täydellisessä repeämässä revenneen **lihaksen päät vetäytyvät vähitellen** ja kipu on vähäisempi kuin lihaksen osittaisessa repeämässä. Nämä seikat tukevat käsitystä siitä, että lihasrepeämä oli tapahtunut jo syksyllä 2005 ja että **repeämä oli ollut alusta asti täydellinen**.

Tourula on kertonut, että hänen vasen reitensä kipeytyi voimakkaasti kävelylenkillä Saksassa 21.8. ja 6.9.2006 välisenä aikana.

Kommenttejani Böstmannin lausunnon lyhenteestä

Kommenttini kalkkeumasta. Radiologin lausunnon mukaan **6.9.2006** oli repeämässä **minimaallista kalkkeumaa**. Saman radiologin lausunnon mukaan **ei 1.3.2006 ollut** kyseisessä kohdassa **minkäänlaista kalkkeumaa**.

Lääketieteellisesti pääteltynä minimaallinen kalkkeuma 6.9.2006 ei todista millään tavoin sitä, että lihas olisi **täydellisesti** katkennut syksyllä 2005.

Böstman. ”Nestekertymä poistuu repeytymästä vähitellen ja **sen paikalle jää kuoppa.**”

Kommenttini nestekertymästä: Näin ei tapahtunut. Vastaanotolla **11.6.2006** reidessä **ei ollut enää** nähtävissä lihaksen päällä **nestekertymää eikä** myöskään mitään **kuoppaa**. Kuoppa havaittiin vasta 6.9.2006. Nestekertymän poistuminen kesäkuuhun 2006 mennessä ei millään tavoin todista, että kyseessä oleva lihas olisi **täydellisesti** katkennut syksyllä 2005.

Böstman: ”Täydellisessä repeämässä revenneen lihaksen päät vetäytyvät vähitellen ja kipu on vähäisempi kuin lihaksen osittaisessa repeämässä.”

Kommenttini täydellisen repeämän synnystä. Todistajan lausuma ei mitenkään todista, että jo syksyllä 2005 olisi tapahtunut täydellinen repeämä. **Lausuma todistaa päinvastaista.** Syksyllä 2005 tapahtui yhtäkkinen kivulias revähdyks, joka parani nopeasti oireettomaksi. Siitä syntynyt arpeuma havaittiin 1.3.2006. Arpeuma alkoi pettää kesäkuussa 2006. Sitä indikoi se, että vasta silloin alkoi reidessä tuntua uudestaan kipua. **Lihaksen päät vetäytyivät vähitellen täydellisesti toisistaan erilleen 6.9.2006 mennessä.** Vasta tällöin **6.9.2006** oli todettavissa myös **kuoppa** reidessä samoin kuin **voimattomuus**.

Böstman ”Nämä seikat tulevat käsitystä siitä, että lihasrepeämä oli tapahtunut jo syksyllä 2005 ja että repeämä oli ollut alusta asti täydellinen.”

Kommenttini. Kaikki lääketieteellinen todistemateriaali tukee päinvastoin sitä, että reisilihas revähti ja parani kivuttomaksi syksyllä 2005. Arpeuma petti kuitenkin vähitellen kesän 2006 aikana 6.9.2006 mennessä täydelliseksi repeämäksi. Tätä tukee myös muistiin palautunut reisikivun paheneminen Saksassa kesällä 2006.

”Hovioikeus arvioi näyttöä samoin kuin kärjäoikeus ja tekee siitä samat johtopäätökset. Näin ollen hovioikeus hyväksyy kärjäoikeuden ratkaisun perusteluineen.”

”Kärjäoikeuden tuomiota ei muuteta.”

Päätin valittaa hovioikeuden päätöksestä ja pyysin Korkeimmalta oikeudelta valituslupaa.

KORKEIN OIKEUS

Valituslupahakemus korkeimpaan oikeuteen

”Lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa Korkeimman oikeuden ratkaistavaksi tämä asia, jossa on kyse siitä, että loogisesti kestämaton vakuutuslääkärin lausunto syrjäyttää kaiken muun näytön, joka puolestaan puhuu valittajan esittämien vaatimusten puolesta.”

Korkein oikeus hylkäsi valituslupahakemuksen 2.4.2013. Päätös Nro 771. Esittelijänä toimi Antti Huotari. Ratkaisijana oikeusneuvokset Jukka Sippo ja Liisa Mansikkamäki.

Otteita valituksesta, jota Korkein Oikeus ei ottanut tutkittavakseen:

Välilevyrappeuma eli spondyloosi on ikääntymiseen liittyvä rappeumasairaus. Kaularangassa se aiheuttaa käsiin menevien hermojen hermojuurien ahtaamaa. Ahtaumassa hermojuuret joutuvat puristukseen, joka pahetessaan vaurioittaa hermoja. Vaurioitumisprosessi tuntuu särkynä niskassa ja käsissä. Pitemmän päälle se ilmenee lihasvoimaheikkoutena ja käden tunnottomuutena (sensomotorinen pareesi). Vaurio muuttuu ajan mittaan pysyväksi ja lihas surkastuu. Ennen kuin niska- ja käsiongelmien pahenemisesta ilmoitettiin vastaanotolla 30.12.2004, oli taudilla jo monivuotinen historia terveyskeskuksessa konservatiivisen hoidon osalta. Tammikuussa 2005 tehtiin kaularangan röntgen kuvaus ja diagnoosi muuttuivat kaularankaoireyhtymästä välilevyrappeumaksi.

Lääketieteellisen kirjallisuuden (todisteaineistossa) mukaan särky ja kipu, joka ei poistu konservatiivisella hoidolla, on leikkausindikaatio, mikä edellyttäisi neurologisten tutkimusten käynnistämistä. Mikäli sairaus on edennyt käden voimattomuusvaiheeseen, on lääketieteellisen kirjallisuuden (todisteaineistossa) mukaan kyseessä kiireellisen leikkauksen indikaatio. Tutkimukset on tehtävä heti. Tutkimuksia ei aloitettu elokuussa 2005, vaikka sairaus oli edennyt käden voimattomuusvaiheeseen. Viiden kuukauden odotuksen jälkeen kantaja pääsi neurologin vastaanotolle kuullakseen, että oli tapahtunut korjautumaton hermovaurio sekä käden koukistajalihaksen surkastuminen sen seurauksena. Täydellinen käden halvaus ei liity välilevyrappeumaan.

Otteita Böstmanin todistelusta:

Paikkansa pitävä osa

Kaularangen välilevyjen rappeuman eli spondyloosin edetessä lihasheikkousoireisiin, on syytä selvittää, onko syytä kirurgiseen hoitoon, jolloin hermojuuret avarretaan. Hermojuurta avartamalla taudin progressio eli vaikeutuminen pysähtyy. Avartaminen pitäisi tehdä ennen vauriota, jos se on mahdollista. Tutkimukset saadaan käynnistettyä, kun potilas hakeutuu hoitoon. Jatkuvat oireet ovat aihe magneettikuvaukseen. Mikäli oireissa on edetty hermon vaurioihin ja lihassurkastumaan, näitä ei pystytä enää korjaamaan. Se, että kantajan ilmoitettua terveystieteiden päivystykseen lisääntyneestä niska- ja käsisärystä sekä vasemman käden voimattomuudesta (pareesi) elokuussa 2005 johti lähetteen laatimiseen vasta lokakuussa 2005, on **moitittavaa**. (Valittaja on samaa mieltä).

Väärä todistelu Böstman:

Kaikki mahdollinen tehty, mikä oli tehtävissä tämän sairauden osalta. Ei toista hoitotapaa. Edetty hyväksi todetun hoitokäytännön mukaisesti ja hoitoprosessin kulku tavanomainen. Ei tutkittu virheellisesti. Vasta käden täydellinen halvaus on kiireellisen leikkauksen indikaatio.

Valittajan syytökset:

Tutkimusten ja hoidon täydellinen laiminlyönti ennen pysyvän hermovaurion syntymistä (ei tehty läheskään kaikkea mahdollista). Ei edetty lääketieteellisessä kirjallisuudessa kuvattua hyvän hoitokäytännön mukaisesti.

Neurologiset tutkimukset aloitettiin vuoden viiveellä vasta parantumattoman hermovaurion syntymisen jälkeen.

Muulla Suomen terveyskeskuksissa on käytössä lääketieteellisen kirjallisuuden kuvaama hoitotapa. Hovioikeudessa esitettyjen asiakirjojen mukaan Keuruun terveyskeskuksessa niskasärkyyn reagoitiin nopeasti vuonna 2012. Valittaja oli vastaanotolla tammikuussa, neurologiset tutkimukset käynnistettiin helmikuussa, neurokirurgin konsultaatiot toukokuussa ja leikkaus erinomaisin tuloksin heinäkuussa. Lääketieteellisen kirjallisuudenkin mukaan on hermojuuriahtauman hoidossa sitä parempi tulos mitä aikaisempi leikkaus.

Reisilihasvamman oikeuskäsittelyssä oli vuorostaan keskeinen kysymys, milloin kyseessä oleva lihas katkesi kahteen erilliseen osaan (totaaliruptura) ja oliko helmikuussa 2007 tehty leikkaus täysin perusteeton.

Valittaja oli 1.3.2006 ultraäänikuvauksessa **vatsavaivojen vuoksi** ja pyysi samalla katsomaan vasenta reittä, jossa oli noin kämmenen kokoinen ja puolen sentin paksuinen hyllyvä nestemuodostuma lihaksen ja ihon välissä (lausunto todisteaineistossa). Tämä nestemuodostuma oli ohutta nestettä, ja sitä kutsutaan tämän jutun asiakirjoissa kollektioksi ja ganglioksi. Samalla radiologi totesi rectus femoralis lihaksen alainsertiossa **paikallisen** rupturan (repeämän), jonka alkuperästä valittajalla ei ollut harmainta aavistustakaan. Valittaja oli koko talven kuntoillut ilman mitään toiminnallisia häiriöitä tai kipuja lihaksessa. Esimerkiksi vastaanotolla terveyskeskuksessa käsi- ja rintaoireiden vuoksi 2.2.2006 todetaan ”vointi ollut muuten hyvä, ei rintakipuja, ei hengenahdistusta. **Päivittäin tekee useamman kilometrin kävelylenkkejä.**” Vastaanotolla 28.3.2006 valittaja muistaa syksyllä 2005 tapahtuneen kaatumisen ja vasemman reiden revähdyksen, jossa kipu meni ohi muutamassa päivässä, ja jonka jälkeen jalka oli täysin oireeton. Ultraäänikuvauksessa 1.3. löydetty jälki oli tämän revähtymän arpeuma.

Terveyskeskuslääkärin lausunnon 28.3.2006 (todisteaineistossa) mukaan ”Todetaan vasemman reiden etuyläosassa vajaan kämmenen kokoinen laakea hyllyvä kohta (fluktuoiva resistenssi) **reisilihaksen päällä**. Mikäli ei jatkossakaan **kipua tai muuta haittaa** niin asialle ei mielestäni mitään tarvitse tehdä”.

Reisilihaksessa alkoi tuntua lievää kipua vasta kesäkuussa 2006. Samaan aikaan valittaja odotti pääsyä sydäntutkimuksiin sekä leikkaukseen. Kuntoiluun tuli tauko. Sydän leikattiin heinäkuun alussa ja **sen jälkeen aloitettiin uudestaan kuntoilu**, josta valittaja mainitsee 11.7. kirjeessään KYS:iin. Elokuussa 21 p:nä valittaja oli yhteydessä terveyskeskukseen ultraäänikuvauksen vuoksi. **Tällöin ei ollut mitään puhetta jalan huononemisesta kesäkuun jälkeen**. Elokuun lopussa rankalla vaelluksella Saksassa reisi kipeytyi pahaksi. Myös ilmaantui voimattomuutta ja kuoppa reiden keskelle etupuolelle. **Ultraäänikuvauksessa 6.9.** todettiin terveyskeskuksessa reisilihaksen (rectus femoris) totaaliruptuura (**Täydellinen katkeaminen**) ja kuoppa katkeamiskohdassa. Lihassoima oli suuresti heikentynyt. Portaiden nousu oli vaivalloista.

Epäonnistunut leikkausyritys tehtiin vasta 5 kuukautta katkeamisen toteamisen jälkeen. Valittajan **havaintojen mukaan reisilihas katkesi 21.8.- 6.9. välisenä aikana**.

Böstman:

Revähtymässä repeämä (ruptura) on osittainen, päät vielä yhteydessä toisiinsa, lihas toimii. Sen sijaan totaaliruptuurassa (lihaksen katkeaminen/täydellinen repeytymä) päät ovat erillään toisistaan. Lihhas menettää toimintansa. *(Valittaja on samaa mieltä.)*

Väärä todistelu Böstman:

Maaliskuussa 2006 todettiin täydellinen repeämä. Röntgenlääkäri kuvaa, että lihaksen päät vetäytyneet omiin päihinsä. Lihaksen päät 10 cm päässä toisistaan. Ultraäänikuvassa nähtiin erilleen joutuneet lihasten päät. Möykkymäinen rakenne on lihasta ei nestettä. Se, että kantaja koki lihaksen toimintavajauksen vasta syksyllä 2006, johtuu siitä, että kantaja oli hyväkuntoinen ja hoikka.

Valittajan syytökset:

Todistaja on syyllistynyt valaheutoisena todistajana perättömään lausuntoon, ja ottaen huomioon hänen koulutuksensa, on lausunto annettu vastoin parempaa tietoa tahallaan. Vala velvoittaa puhumaan totta, itse keksittyjen perättömyyksien esittäminen totena on rikos.

*Todistaja kertoo yksityiskohtaisesti sellaista tietoa reisilihaksen tilasta maaliskuussa 2006, millä ei ole mitään tekemistä tosiasioiden kanssa. Täysin perätöntä tietoa, kun vertaa sitä sekä röntgen erikoislääkäriin (1.3.) ja terveyskeskuslääkäriin (28.3.) lausuntoihin, jotka sentään henkilökohtaisesti tutkivat kantajan reiden. Reisilihaksessa ei ollut havaittavissa mitään sellaisia piirteitä tai ominaisuuksia, joista todistaja puhuu ja joita **todistaja kertoo myös muiden havainneen.***

Valittaja ihmettelee ja oudoksuu sitä, että todistajan lausuntoon ei puututtu, vaikka sekä käräjäoikeudessa että hovioikeudessa tuotiin selvästi esiin epäilyt perättömästä lausumasta, ja lisäksi todistajan lausunto on loogisesti ajatellen täysin järjetön. Se, että kantaja hävisi jutun, perustuu yksinomaan tähän perättömään lausuntoon, eli lihaksen katkeamisajankohdan väärään todisteluun. Kaikki muut todisteet ja näytöt osoittavat hoitovirheen tapahtuneen. Olisi jo korkea aika puuttua ankarasti näiden vakuutuslääkäreiden lausuntoihin, joita annetaan myös valaheutoisesti. Vala tarkoittaa, että pitää puhua totta, eikä vain ”vapaasti” kertoa omia käsityksiään, joista käsityksistä heille tosin maksetaan hyvin.

Jokainen korkeimman oikeuden jäsen voi itse tarkistaa käytännössä, mistä oli kyse maaliskuussa 2006. Reisi ensin paljaaksi, tuolille istumaan ja säären nostelua ylös alas. Vielä paremmin lihas näkyy, kun selällään maaten nostelee jalkaa hieman. Kyseessä oleva reisilihas on siinä reiden päällä, sen työskentely sekä näkyy että tuntuu sormin tunnustellessa. Samalla voi katsella taiteilijan tekemään kuvaa lihaksesta ja arvioida, olisiko röntgenlääkäriltä ja terveyskeskuslääkäriltä voinut jäädä huomaamatta lihaksen katkeaminen.

Näin perustelin Korkeimmalle oikeudelle. Valitustani ei otettu edes käsittelyyn. Valituslupaa ei myönnetty.

Juuri samaan aikaan 2013 Korkeimmalla Oikeudella oli kuitenkin aikaa käsitellä juttua, jossa juristit olivat saaneet taas kerran metsästettyä itselleen kultamunia munivan hanhen, eli itselleen rikollisen päämiehen, jonka oikeusturvaa voidaan alkaa penkoa valtion varoilla kansainvälisten sopimusten nojalla läpi koko suomalaisen oikeusjärjestelmän.

”Lassi Lapintie Yle Uutiset

Korkein oikeus päätti tänään (5.4.2013?), että Suomeen laittomasti väärennetyllä passilla vuonna 2010 saapunutta afganistanilaismiestä ei voida tuomita väärennysrikoksesta. KKO:n tekemän ennakkoratkaisun mukaan Geneven pakolaisten asioita koskevan yleissopimuksen 31. artiklan ensimmäinen kohta estää tuomitsemisen.

Sopimuksen mukaan valtio ei voi rangaista laittomasti maahan saapunutta pakolaista, jos tämä on ollut hengenvaarassa lähtömaassaan. Sopimus kuitenkin edellyttää, että pakolainen ilmoittautuu itse maan viranomaisille.

Koska syytetty mies ei ollut maahan tullessaan kertonut olevansa väärennetyin paperein liikkeellä, Vantaan kärjäoikeus tuomitsi helmikuussa 2011 miehen ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Helsingin hovioikeus sen sijaan hylkäsi syytteen heinäkuussa 2011 Geneven sopimuksen perusteella.

Korkeimman oikeuden vapauttava päätös muodostaa ennakkotapauksen, jonka pohjalta tullaan jatkossa käsittelemään kaikkia samankaltaisia tapauksia tulevaisuudessa.

Mistä oli kyse

- Afganistanilainen nuori mies saapui Helsinki-Vantaan lentoasemalle 6.8.2010 matkustettuaan ensin Dubain, Egyptin, Kyproksen ja Saksan kautta. Mies matkusti salakuljettajalta hankkimallaan väärennetyllä Ison-Britannian passilla.

-Mies päästettiin Suomeen ja hän oleskeli maassa kuusi vuorokautta. Hän jäi kiinni yrittäessään lentää Kanadaan, josta matka olisi vielä jatkunut Isoon-Britanniaan.

-Vantaan kärjäoikeus tuomitsi 2.2.2011 miehen 45 päivän ehdolliseen vankeusrangaistukseen väärennysrikoksesta. Helsingin hovioikeus hylkäsi syytteen 7.7.2011.”

Korkeimman oikeuden antaessa valituslupia ja ottaessa käsittelyyn vain oikeustieteellisesti mielenkiintoisia, mutta tavalliselle kansalaiselle yhdentekeviä asioita, jää kansalaisen oikeusturva toteutumatta. **Käytännössä** kärjä- ja hovioikeudessa tehdyistä virheistä ei ole valitusmahdollisuutta.

Tyypillinen esimerkki oli myös Ruandalainen kansanmurhaaja, jota hyödynsivät valtion laskuun sekä asianajajat että tuomarit. Suomalaisena koen, että minun oikeusturvani suomalaisena Suomessa ei ole tarpeeksi kiinnostava edes oikeusmurhatapauksessa, jotta asia selvitettäisiin perusteellisesti ja tehdyt virheet oikaistaisiin.

Emme elä länsimaisessa oikeusvaltiossa, jos maassamme hyväksytään oikeuden päätöksen perusteluksi todistajan perättömät lausunnot valituksista huolimatta. Konkreettisenä esimerkkinä on todeksi vannottu lausunto, että kuntourheilua harrastava hyväkuntoinen mies voi jatkaa harrastustaan lähes vuoden huomaamatta sitä, että toisen jalan reiden **tärkein** ojentajalihas on totaalisesti katkennut. Halusin tähän asiaan korjauksen ja haastoin väärän valan tekijän rikoksesta oikeuteen.

Rikosoikeudenkäynti

Haaste 29.8.2014

Oikeudenkäynti alkoi 23.2.2016

Etelä-Karjalan käräjäoikeus. Asianumero R 14/1127

Jatkoin potilasvahingon puintia rikosjuttuna, sillä koin kokeneeni oikeusmurhan. Käräjäoikeuden päätös potilasvahinkoasiassa perustui perättömään lausuntoon. Nostin rikosjutun **Böstmania** vastaan ja syytin häntä perättömästä lausumasta tuomioistuimessa. Poliisia ja syyttäjää ei juttu kiinnostanut.

Tuomari vaati minua esittämään ne tarkasti yksilöidyt kohdat todistajan lausumasta, jotka mielestäni olivat perättömiä. **Valitsin seuraavat kohdat monista valheista**, jotka oli esitetty potilasvahinko-oikeudenkäynnissä.

1. Reisilihas Rectus femoris oli täydellisesti poikki maaliskuussa 2006..
2. Olin saanut käden hermon puristukseen kaiken mahdollisen hoidon oikea-aikaisesti.

Näiden kahden perättömän valahtoisen lausunnon perusteella nostin syytteen. Tosiasiassa todistajan lausuma oli kokonaisuudessaan täynnä virheitä ja puutteita. Todistajana annettu vala oli todistajalle täysin merkityksetön.

Valmisteluistunto 23.2.2016

Jutussa heti alkuun tekemäni virhe tuli esiin valmisteluistunnossa. **Käräjätuomari Heli Leinosen** kanssa käymästäni kirjeenvaihdosta syntyi minulle sellainen käsitys, että rikosoikeudenkäyntiin on syytä liittää samalla myös korvausvaatimukset. Alun perin en näin aikonut tehdä.

Vastapuolen **asiamies Esa Salonen** käytti tätä virhettäni hyväkseen. Käytännössä koko päivä kului korvausvaatimuksen yksityiskohdista kiistelyyn.

Syytteessä tarkasti yksilöityjä perättömiä lausumia ei juurikaan ennätetty käsitellä. Siltä osin valmisteluistunto meni hukkaan.

Istunnon lopuksi vastapuolen asiamies esitti sovintoa, jossa kumpikin osapuoli maksaa tähänastiset kulunsa, ja perun jutun. Tämä edellytyksellä, että heidän vakuutusyhtiönsä hyväksyy sopimuksen. Sovittiin, että parin päivän päästä ilmoitan kantani sähköpostitse. Ilmoitinkin parin päivän päästä, että hyväksyn sopimuksen niin kuin hän oli esittänyt, ja pyysin varmentamaan, että he myös hyväksyvät asian. Muutaman päivän päästä sain vastauksen, jossa lakimiesten kapulakielellä esitettiin kaikenlaisia lisätoimenpiteitä. Asia jäi sikseen. Omalta puoleltani katson, että he eivät hyväksyneet sovintoa siten kuin valmisteluistunnossa oli esitetty. Tämän ilmoitin myös kärjäoikeuteen.

Pääkäsittely Etelä-Karjalan kärjäoikeudessa 8.9.2016

Asianumero R 14/1127

Puheenjohtaja kärjätuomari **Heli Leinonen.**

Lautamiehet **Eija Hirvonen ja Raimo Turunen**

Vastaaja Ole Mikael Willehard Böstman

Kantaja Pentti Tourula

Vastaajan oikeusavustaja Esa Salonen

Todistajat videoteitse:

Neurokirurgi Esa-Pekka Pälvimäki

Terveyskeskuslääkäri Sami Loimas

Radiologi Mika Sahlberg

Todistelutarkoituksessa kuultiin myös minua itseäni.

” Näytön arviointi

Käden hermon puristusta (kaularankaoireyhtymää) koskevan hoidon oikea-aikaisuutta koskenut näyttö.”

Oikeus: (Böstman E-K.ko 25.11.2011) ”---kantajalle 30.12.2004 todettujen niska-hartiavaivojen perusteella välitön leikkaushoitoon ryhtyminen ei ole ollut millään tavalla relevanttia---”

Arvostelu: Näin ei ole väitettykään. Sen sijaan on väitetty, että tällöin olisi pitänyt tehdä lähete neurologisiin tutkimuksiin, koska 9.1.2004 kyseiseen vaivaan määrätty fysikaalinen hoito ei ollut auttanut vaivaan. Pelkkä röntgenkuvaus ja fysikaalisen hoidon (kivun lievittämisen) jatkaminen vuoden 2005 alusta ei ollut hyvän hoitokäytännön mukaista (todisteet K1, K 2, K 4 ja K 10).

Oikeus: (Böstman 2011) ”kantaja on hakeutunut hoitoon niska-hartiavaivojen vuoksi seuraavan kerran vasta 24.10.2005.” (30.12.2004 jälkeen).

Arvostelu: Tämä on silkkaa valetta. Olin röntgenkuvauksessa ja vastaanotolla vaivan vuoksi tammikuussa 2005. Sain fysikaalista hoitoa talven ja kevään 2005. Elokuun puolivälissä otin yhteyttä puhelimitse terveyskeskuksen päivystykseen. Puhelimeen sain omalääkärin, joka hyvin tunsii sairaushistorian. Valitin hänelle, että järvellä soutuessani olin havainnut vasemman käden voimattomuutta. Myös kipu oli kädessä lisääntynyt. Hän lupasi heti lähetteen neurologille. Omalääkäri unohti lähetteen teon, ja kiirehdin lähetettä kirjeitse 4.10.2005. Omalääkäri teki kiirettömän ja tiedoiltaan puutteellisen lähetteen vasta 24.10.2005. Näitä tapahtumia elo-lokakuussa ei ole koskaan kiistetty. Ne on esitetty todistelussa tässäkin oikeudenkäynnissä.

Elokuun puolivälissä olisi kiireellinen lähete neurologisiin tutkimuksiin ollut ehdoton vaatimus (todiste K 15 ja Pälvimäen todistajan lausunto). Nykyaikana on hyvää hoitoa se, että kun soittaa käden voimattomuudesta terveyskeskuksen päivystykseen tai 112:een, ambulanssi lähtee liikkeelle heti.

Oikeus:”Tourulan kirjallisilla todisteilla K2 ja K15 ei ole asiassa merkitystä, koska Tourula ei ole osoittanut artikkelissa olevien tietojen yhteyttä hänen sairauteensa.” **Arvostelu:** Se, että oikeus mitätöi todisteet K2 ja K15, on täysin käsittämätöntä. Todiste K2 on ote Sosiaali- ja terveysministeriön oppaasta 2005:5 koskien kaularangan välilevysairauden kiireetöntä leikkaushoitoa. Oppaan mukaan: **”Kiireettömän leikkaushoidon piiriin kuuluu yli kaksi kuukautta kestänyt hermojuurikipu huolimatta konservatiivisesta hoidosta (hoito ilman leikkausta).”** Todiste K 11:n (sairaskertomus) mukaan kivun hoito alkoi 9.1.2004. **Oppaan mukaan voimattomuus edellyttää kiireellistä hoitoa.** Todistaja **Pälvimäki** korjasi jo oikeuden istunnossa **Salosen** yrityksen erehdyttää oikeutta latinankielisen tautiluokituksen vääristelemisellä.

Todisteessa K15 kerrotaan, että ”merkittävä lihasheikkous on ehdoton aihe nopeasti suoritettavaan leikkaukseen.”

Oireena käden merkittävä lihasheikkous on ehdoton aihe nopeasti suoritettavaan leikkaukseen tyrän lisäksi **myös** välilevyrappeumassa. Vasta neurologissa tutkimuksissa selviää kummasta on kysymys. Ohje siitä on julkaistu lääketieteellisessä DUODECIM-sarjan artikkelissa Niskakipu **Käypähoitosuositus** 26.10.2009: ”Luisen hermojuurikanavan ahtauden ja servikaalisen välilevytyrän aiheuttamat **hermojuurikompressio-oireet ovat samankaltaiset, eivätkä leikkausaiheet poikkea toisistaan.**” (Todiste K37 HO valituksen mukana, sama artikkeli kuin K4).

Oikeus: ”Tourulan kirjallisena todisteena K1 esittämä Pentti Kotilaisen artikkeli selkärangan degeneratiivisista sairauksista **tukee Böstmannin kertomaa** Tourulan sairaudenkuvaa ja toisaalta Tourulan sairauden eroa esimerkiksi diskusprolapsiin eli kaularangan välilevytyrään. **Artikkeli ei osoita, että Tourula sairastaman spondyloosin aiheuttamaan käden hermon puristukseen ei olisi annettu kaikkea mahdollista hoitoa oikea-aikaisesti.**”

Arvostelu: Kotilainen (K1): ”Kaularangan spondyloosin leikkaushoito. **Leikkausindikaatioita** ovat selkäydinkompression aiheuttama myelopatia, **juurikompressiopotilaalla sensomotorinen pareesi (lihasvoimattomuus)**, jonka arvioidaan hitaastikin progredioivan (etenevän), sekä **särky ja kipu, joka ei poistu konservatiivisella hoidolla**. Leikkauksessa vapautetaan pinteessä oleva hermokudos.”

Todisteessa K1 on esitetty leikkausindikaationa ”särky ja kipu, jotka eivät poistu konservatiivisella hoidolla”. Kun 9.1.2004 alkanutta kivun hoitoa oli jatkunut jo lähes vuoden, olisi 30.12.2004 ollut aihetta kiireettömän leikkaushoidon arviointiin. Tämä tarkoittaa käytännössä lähetettä neurologisiin tutkimuksiin.

Todiste K1 ei tue Böstmannin kertomaa, **vaan on päinvastoin todiste siitä, että kaikkea mahdollista hoitoa ei annettu oikea-aikaisesti**. Muuten ei voi Kotilaisen artikkelia tulkita.

Oikeus: Böstman ”Kaularankaoireiden johdosta hän hakeutui terveyskeskuslääkärin vastaanotolle 24.10.2005. Tällöin on sairaskertomukseen kirjattu oireiksi myös käsien särky ja puutuminen. Terveyskeskuslääkäri ohjasi potilaan neurologin arvioitavaksi. Neurologin vastaanotolla Savonlinnan keskussairaalan neurologian poliklinikalla 13.1.2006 todettiin vasemmassa yläraajassa lihassurkastumaa ja siitä aiheutuvaa lihasheikkoutta.”

Näiden seikkojen perusteella käräjäoikeus katsoo, että Tourulalle oli järjestynyt käynti 13.1.2006 hoitosuosituksen mukaisesti 8-12 viikon sisällä lokakuun 2005 lopulla tehdystä lähetteestä.

Tourula ei näin ollen ole osoittanut käypä hoito –suosituksesta poiketun hänen väittämällä tavallaan.

Arvostelu: Oikeus on täysin mielivaltaisesti ottanut päivämäärän 24.10.2005 ajankohdaksi, josta lasketaan käypähoitosuosituksen mukaisia määräaikoja. Kaularankaoireiden yhtäjaksoinen kivunhoito oli alkanut 4.1.2004. Tästä pitää laskea käypähoitosuosituksen mukaan 8-12 viikkoa lähetteen tekoon.

Todiste K2 (vrt K1 ja K15)

Kaularangan välilevysairauden kiireetön leikkaushoito. Sosiaali- ja terveysministeriö.

”Kiireettömän leikkaushoidon perusteet erikoissairaanhoidossa.

Kiireetöntä hoitoa arvioitaessa on huomioitava **kiireellistä hoitoa** edellyttävät oireet: radikulaarinen pareesi---” . (tämä tarkoittaa käden voimattomuutta).

”**Kiireettömän leikkaushoidon** piiriin kuuluu yli 2 kuukautta kestänyt hermojuurikipu huolimatta konservatiivisesta hoidosta (hoito ilman leikkausta).”

Käden voimattomuus, joka ilmoitettiin päivystykseen elokuun puolivälissä 2005, olisi edellyttänyt kiireellistä hoitoa.

Todiste K4

Duodecim Käypähoitosuositus

Erikoislääkärin arvio pyydettyä 8-12 viikossa kivun alkamisesta.

Se, että kiireetön lähete tehtiin vasta 24.10.2005, jolloin aikaa oli kulunut 21 kk, eli lähes 2 vuotta kivun alkamisesta, on osoitus siitä, että hoitosuosituksia ei noudatettu alkuunkaan.

Oikeus: Todisteissa K9 ja K10 kuvattu hoito ei tuota vertailukelpoista aineistoa suhteessa vuosina 2005-2006 tehtyihin hoitoratkaisuihin. Todisteilla ei ole asian ratkaisemisen kannalta merkitystä.

Arvostelu: Todisteessa K10 on kuvattu hoito vuodelta 2012 on täysin vertailukelpoinen verrattuna vuosien 2005-2006 hoitoon. Hakeuduin toisen terveyskeskuksen vastaanotolle 18.1.2012 täysin samoin oirein kuin 2004. Sain heti lähetteen neurologisiin tutkimuksiin, jotka alkoivat 20.3.2012 kahden kuukauden jälkeen. Käden hermo vapautettiin leikkauksella puristuksesta 16.7.2012. Kyseessä oli eri hermo kuin 2006. Hermo säästyi pysyvältä vauriolta ja vastaava käden lihas ei surkastunut. **Tämä on esimerkki hyvästä hoitokäytännöstä.**

Hoitovirheeksi katsomassani tapauksessa hakeuduin vastaanotolle niskanseudun **kivun vuoksi 9.1.2004**. Sain lähetteen kivun fysikaaliseen hoitoon. Kivun jatkumisen vuoksi olin vastaanotolla taas 30.12.04. Tammikuussa 2005 niskan röntgenkuvaus ja kivun hoidon jatkamista fysikaallisesti. Elokuun puolivälissä 2005 otin yhteyttä päivystykseen käden voimattomuuden vuoksi. Terveyskeskuksesta **lähete vasta 24.10.2005** neurologisiin tutkimuksiin. Neurologisissa tutkimuksissa olin 13.1.2006, jolloin todettiin käden hermon pysyvä vaurioituminen ja vastaavan käden lihaksen surkastuma. Leikkaus ei enää parantaisi. **Tämä on esimerkki erittäin huonosta hoitokäytännöstä.**

Se, että tapaukset ovat sattuneet 7 vuoden aika- ja ikäerolla, ei tee niitä vertailukelvottomiksi. Kyseessä on aivan samanlainen kipuoire, sama diagnoosi ja sama hoito. Erona on hoitokäytännöissä vain se, kuinka nopeasti terveyskeskus reagoi samanlaisiin oireisiin lähetteellä neurologisiin tutkimuksiin. Tapaukset ovat lääketieteellisesti täysin vertailukelpoiset.

Hoitovirheenä pidän sitä, että kivusta valittamisesta kesti 22 kuukautta ja voimattomuudesta valittamisesta 2 kk, ennen kuin terveyskeskus teki lähetteen neurologille. Käypähoitosuositus läheteelle on 2-3 kuukauden kivun jälkeen.

Oikeus: Kirjallisella todisteella K11, joka on sairaskertomus 9.1.2004, ei ole asian ratkaisemisen kannalta merkitystä.

Arvostelu: Oikeuden harkintaan perustuva todisteen mitätöinti on täysin epä lääketieteellinen ja muutenkin käsittämätön. Harkinta perustuu vain Böstmannin lainopillisen avustajan kantaan. Tapahtumat ennen hoitovirhettä ovat oleellisen tärkeitä.

Kaikessa onnettomuustutkinnassa ovat oleellisen tärkeitä ennen onnettomuutta tapahtuneet seikat. Nämä tutkitaan erittäin tarkoin usein melko pitkältä ajalta. Tärkeää on tietää, miksi vahinko sattui, jotta voidaan parantaa käytäntöjä. Tieto siitä, mitä tapahtui, on oleellinen korvausten määrittämisen kannalta.

Oikeus:

Oikeus katsoo, että ”Böstman oli puheena olevissa käräjä- ja hovioikeuskäsittelyissä todistajana antanut **suullisia** lausumia koskien Tourula tekemää **potilasvahinkoilmoitusta.**”

Arvostelu:

Huolimattomasti tehdyn potilasvahinkoilmoituksen mahdolliset virheet eivät olleet oikeudenkäynnin teema. Kyseistä potilasvahinkoilmoitusta korjailtiin lisäksi myöhemmin. Ilmoitukseen on kirjattu ”Virheen sattumisaika 2005-2006”, eikä elo-syyskuusta 2005 lukien, kuten oikeus on kirjannut.

Kyseisen vaivan hoitosuhde alkoi 9.1.2004. Tämä tieto on sekä lääketieteellisesti että asian ratkaisun kannalta merkittävä.

Pohjatietona Böstmannin eräisiin reisilihasta koskeviin kysymyksiin todistajana antamat vastaukset kirjattuna nauhoituksesta:

Kysymys: ”Tuota, sitten kun on olemassa meillä monella, minulla muun muassa on ollut jos jonkinlaisia lihasrepeämiä, niitä on sitten hoidettu kylmällä ja näin pois päin, niin tuota olisko tätä sitten tuota, eroaaks tämä, onko tämä niin iso, tää tuota tää repeämä tässä, ettei se vastaa tällaista ikään kuin tämmöistä mitä kylmällä painellaan siten, että se menee ohi?”

Böstmannin vastaus: ”Ei siinä kyllä auta tuollainen. Totta kai se siis lievittää niitä oireita, sehän **on tämä kolmen K:n hoito:** Siis kohoasento, kylmä, kompressiopuristus. Niin sehän on se kaikkein tuoreimman vaiheen siis vahinkopäivän, vamma päivän tällainen **ensiapuluontoinen hoito**, mutta ja se tietysti **toimii erinomaisen hyvin** ikään kuin **lopullisenakin hoitona silloin, kun kyseessä ei ole sellainen lihasrepeämä, missä ne revenneen lihaksen päät joutuvat toisistaan erilleen.**”

Se on näissä lihasrepeämissä se keskeinen kysymys, että joutuvatko ne toisistaan erilleen.

Ja reiden alueella näitten lihasten, joihin tämä suora reisilihas kuuluu, näitten lihasten täydellisessä repeämässä ne päät joutuvat sillä tavoin erilleen toinen toisistaan, että ne eivät löydä, eivät siis.

Se reparaatiokudosten oma tällainen korjaantumisprosessi ei kerta kaikkiaan riitä, se silta, siis sitä sillan muodostusta spontaanisti ei tapahdu, kun se etäisyys on pitkä. Ja tämän kaltaiset repeämät tuoreeltaan hoitoon tullessa pyritään siitä syystä hoitamaan kirurgisesti.”

Kysymys: ”Tämä tapahtuu lokakuussa 2005 venettä nostettaessa, tämä revähdyks. Mun täytyy hetken miettiä. **Miten eroaa toisistaan lihasrevähtymä ja totaali repeytymä eli totaali ruptura?**”

Böstmannin vastaus: No, **revähtymällä** tarkoitetaan juuri sellaista osittaista, **missä kuitenkin nämä lihasten päiden**, jos niin voidaan sanoa, niitten **välillä on tietty jatkuvuus**, ne eivät erkaannu toinen toisistaan, se on revähtymä. Joskushan revähtymä on aivan pieni, vaan pinnallinen lihasvamma.

Ja sitten totaali ruptura on tämä **täydellinen repeytymä**, missä ne **lihasten päät menettävät kosketuksen toinen toisiinsa** eivätkä sitten löydä enää toisiaan.

Kysymys: Miten nämä tapaukset eroavat lihasvoiman suhteen?

Böstmannin vastaus: Lihas tietysti menettää sen toimintansa, että sehän on siis sen toiminnan vajauksen kannalta niin. On revähtymällä, osittaisella repeämällä ja totaalisella repeämällä on huomattavakin ero, koska se **osittain revennyt lihashan kuitenkin säilyttää toimintakykynsä, sen sijaan täydellisesti revennyt ei.**

Repeämän havainnollistaminen, kuvat K3 ja V5

Valitettavasti kävi niin, että asian havainnollistamiseen tarkoitetut kuvat jäivät käräjäoikeudelle täysin epäselväksi. Kuvatodiste K3 esiteltiin oikeuden istunnossa myös suullisesti. Puheenjohtaja ei muistaakseni esittänyt mitään kysymyksiä kuvan suhteen, joten katsoin sen tulleen ymmärretyksi.

Oikeus: ”Verrattaessa Tourulan esittämiä piirustuksia vastaanäyttönä esitettyihin kuviin (kirjallinen todiste V5), on todettavissa, että Tourulan todisteena esitetyissä kuvissa on piirretty **koko nelipäisen reisilihaksen lihasryhmä**, vasemman puoleiseen kuivaan repeämättömänä ja oikeanpuoleiseen revenneenä, vaikka Tourulan tapauksessa kyse on ollut reisilihasryhmään kuuluvan rectus femoris lihaksen repeämästä.”

Arvostelu: Tosiasiat ovat täysin **päinvastaiset**. Vastanäytön V5 kuvat ovat reisilihaksistosta kokonaisuudessaan. Kuvassa K3 on sen sijaan eroteltu Rectus femoris lihas erikseen muista lihaksista. Nämä seikat näkee kuvista ensisilmäyksellä. K3 kuva on otettu Suomen tunnetuimpiin kuuluvan traumatologi Pekka Peltokallion artikkelista, joka koskee nimenomaan kyseisen lihaksen repeämiä. Katkennut lihas on taiteilijan näkemys.

Kuva K3 ei ole tosiasioita vastaamaton niin kuin oikeus on arvioinut. Kuva on havainnollistamisena **erittäin tärkeä** selventämään tapahtumaa **nimenomaan maallikoille**, eikä siis ole merkityksetön niin kuin oikeus arvioi.

”Johtopäätökset näytöstä”

Oikeus: ”Kuten Böstman on kertonut, on selvää, että arvioitaessa jälkikäteen lääkärin tekemien ratkaisujen oikeellisuutta, toimitaan todennäköisyyksien varassa.

Tällaista **todennäköisyysarviota** Böstmannilta on edellytetty, kun häntä on pyydetty selvittämään Tourulan potilasvahinkoilmoituksen perusteella Tourulan saaman hoidon asianmukaisuutta.”

Arvostelu: Böstman sitoutui oikeudessa valan nojalla kertomaan asiassa totuuden mitään siitä salaamatta. Asiaan vaikuttavat tosiseikat pitää tuoda esiin, vaikka kaikkia niitä ei kysyttäisi. Tätä vaaditaan erityisesti asiantuntijatodistajalta. Todennäköisyysarvot kuuluvat oikeudelle, ei todistajalle.

Böstman ei ollut todistajana spekuloidakseen todennäköisyyksillä. Todennäköisyysarvot ja johtopäätökset kuuluvat oikeuden toimivaltaan.

Oikeus: ”Todistajien kertomuksista ei ole tehtävissä johtopäätöstä, että Böstman olisi todistajana ilmaissut väärää tietoa tai salannut jonkin tiedossaan olleen seikan.”

Arvostelu: Tunnetun neurokirurgin, Esa-Pekka Pälvimäen, todistuksen mukaan käden merkittävä lihasheikkous on aihe asian perinpohjaiseen ja kiireelliseen selvittämiseen. Ortopedi Böstmannin todistuksen mukaan vasta käden laajojen lihasten täydellinen halvaus on leikkausindikaatio. Böstmannin todistus on vastoin Pälvimäen todistusta ja lääketieteellistä kirjallisuutta.

Pälvimäen todistuksen mukaan vakavassa lihasheikkoudessa **nopea hoito parantaa ennustetta**. Tämän Böstman jätti kertomatta todistaessaan, että potilas oli **saanut kaiken mahdollisen hoidon oikea-aikaisesti**. Kyseessä olisi ollut aivan oleellinen tieto. **Potilasvahingossa oli kyse hoidon viivästymisestä**.

Todistajien Sahlbergin ja Loimaksen todistuksen mukaan reisilihas ei ollut täydellisesti poikki maaliskuussa 2006 niin kuin Böstmann todistajana todisti. Kyseessä oli täysin perätön lausunto.

Oikeus: ”Kirjalliset todisteet ja henkilötodistelun huomioiden asiassa ei ole ilmennyt, että Böstmannin kummassakaan oikeusasteessa todistajana ilmaiset seikat olisivat olleet objektiivisesti arvioiden väärä.”

Arvostelu: Täysin käsittämätön johtopäätös. Kirjalliset todisteet 12 kappaletta sekä valan nojalla kuultujen potilasta hoitaneiden kolmen lääkärin todistus ja potilaan oma todistus ovat **yhtäpitäviä** ja **lääketieteellisesti täysi näyttö** siitä, että Böstmannin todistajana ilmaiset seikat olivat **objektiivisesti väärä**.

Böstmannin todistajana kertoma, että lihas oli täydellisesti poikki maaliskuussa 2006, on todisteiden ja henkilötodistelun mukaan täysin perätön.

Samoin on perätön väite siitä, että potilas olisi saanut **kaiken mahdollisen** hoidon **oikea-aikaisesti** hermojuurikompressioon. Tämä ilmenee täysin kirjallisesta todisteesta K2, joka on Sosiaali- ja terveysministeriö opas koskien ”Kaularangan välilevysairauden kiireetöntä leikkaushoitoa”, sekä todisteesta K4, joka on kyseisen sairauden käypähoitosuositus. Myös Pälvimäen todistus tukee todisteita K2 ja K4.

Oikeus ei ole huomionnut todisteita, vaan sen sijaan jättänyt ne täysin huomiotta.

Oikeus: ”**Böstman** on ilmoittanut, että hänen todistajan asemassa kertomansa **näkemykset** ja **johtopäätökset** hänen hallussaan olleesta asiakirja-aineistosta ovat vastanneet hänen todellista **käsitystään** asiasta.”

Arvostelu: Todistajan vala edellytti, että hän kertoo lääketieteellisiä tosiasioita. Asiantuntijan vastuu asiavirheistä on ehdoton.

Näkemykset, johtopäätökset ja käsitykset kuuluvat kunnian ja omantunnon kautta annettuihin lääkärinlausuntoihin, jotka voivat olla lääketieteellisesti arvioiden sitten joko uskottavia tai epäuskottavia.

Oikeus: ”Asiassa ei ole osoitettu, että Böstmannin kummassakaan oikeusasteessa todistajana ilmaiset seikat olisivat olleet subjektiivisesti väärä, eli vastoin hänen omaa todellista näkemystään.”

Arvostelu: Oikeudenkäynnissä on voitava edellyttää, että asiantuntijatodistajana toimiva lääkäri tuntee oman erikoisalansa ja oman alan julkaisut sekä on palauttanut ne mieleensä ennen todistamista.

Böstman antoi perättömän todistajanlausuntonsa potilasvahinko-oikeudenkäynnissä Etelä-Karjalan kärjäoikeudessa (tuomio 11/7972). Tässä oikeudenkäynnissä oli muiden ohella todisteena (K11) lihasrepeämiä koskeva artikkeli, joka tuli heti esiin Internetistä, kun hakuna oli lihasrevähtymät/repeämät. Ei ole järkevää epäilyä siitä, etteikö Böstman traumatologian asiantuntijalääkärinä tuntenut tätä artikkelia, joka on ollut vuosikausia esillä ja jolla oli tiedeyhteisön hyväksyntä.

Kyseisessä artikkelissa (K11) kuvataan tarkoin samanlainen lihasrevähtymä/repeämä kuin mitä minulla oli 2005-6. Artikkelin mukaan on mahdollista, että oireettomaksi parantunut revähtymä saattaa jopa vuosien päästä oireilla uudestaan niin, että arpeuma pettä ja lihas katkeaa täydelliseksi repeämäksi.

Kun minun tapauksessani jätetään pois väärä todistelu siitä, että lihas olisi katkennut täydellisesti jo syksyllä 2005, on tapahtumien kulku täysin samanlainen kuin mitä on esitetty kyseisessä artikkelissa. Oikeudenkäynnin sotki ja oikeutta erehdytti lihasrepeämät ja artikkelin hyvin tuntevan asiantuntijalääkärin tahallinen perätön lausuma.

Rikoslain mukaan myös huolimattomuudesta annettu perätön lausuma on myös rangaistava. Se ei vapauta todistajaa vastuusta, että on miltei mahdotonta todistaa lausunto subjektiivisesti vääräksi eli tahalliseksi. Jompikumpi pitää olla vastuussa oikeusmurhasta. Sen mahdollistava todistaja, tai päätöksen tehnyt oikeuslaitos. Onko 100-vuotias Suomi oikeusvaltio?

Oikeus: Böstmannille ei koitunut taloudellista hyötyä.

Kommentti: Böstman oli potilasvakuutuskeskuksen lääkäreitä silloin, kun toimi todistajana. Tarkistin asian. Tosiasia on myös se, että mikäli työsuhteessa oleva aiheuttaa toimillaan (lausunnoillaan) taloudellista vahinkoa työnantajalleen, loppuvat työsuhde ja rahavirta hyvin nopeasti. Tämä on ilmeinen motiivi. Pääkäsittelyssä Böstman ilmoitti, että lausuntojen antaminen on muuttunut harrastukseksi.

Oikeus ei arvioinut eikä tehnyt mitään johtopäätöksiä toissijaisesta syytteestä. Toissijainen syyte hylättiin täysin ilman perusteluja.

Tuomio 22.9.2016 16/138051. Syytteet hylätään.

Arvostelu: Esitin molempien syytteiden tueksi erittäin laajan, monipuolisen ja loogisen näytön. Oikeuden näytönharkinta oli mielivaltaa.

Todistajan moraalista

Todistajat voidaan jakaa kolmeen ryhmään

Neuvostoliitossa 1930-luvulla väärät kuolemantuomiot perustuivat kahdenlaiseen todistajiin. Toiset antoivat väärän todistuksen säilyttääkseen oman henkensä ja toiset oli saatu aivopesulla uskomaan todistuksensa oikeaksi. Molempia todistajia voidaan jollain tapaa ymmärtää.

Suomessa perättömät lausunnot annetaan yleensä taloudellisista syistä (esimerkiksi vakuutuslääkärit) tai ystävän vapauttamiseksi rikosepäilystä. Tämä on ymmärrettävää, mutta ei hyväksyttävää.

Böstman ilmoitti pääkäsittelyssä antavansa nykyisin lausuntoja huvikseen harrastuksenaan. On tyrmistyttävää, että tässä tapauksessa vala rikottiin ilman mitään hyötyä pelkästä harrastuksesta. Oikeusjärjestelmämme uskottavuus perustuu valaehtoisten todistajalausuntojen rehellisyyteen.

”ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUDELLE

Haen jatkokäsittelylupaa ja muutosta Etelä-Karjalan kärjäoikeuden tuomiolle 22.9.2016 16/138051

Asiano R 14/1127 .

Kantaja Pentti Tourula

Vastaaja Ole Böstman

Asia Perätön lausuma tuomioistuimessa

Perustelut jatkokäsittelyluvalle

Kärjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ei ole mahdollista arvioida ilman jatkokäsittelyä, sillä:

a. Kantaja luotti siihen, että kärjäoikeus nauhoittaa todistajien lausunnot, eikä hän siksi tehnyt muistiinpanoja pääkäsittelyn aikana. Todistajien lausuntojen oikeellisuutta ei ole nyt jälkikäteen mahdollista arvioida, koska nauhoituksia ei ole. Lausuntojen lain mukainen nauhoittaminen olisi ollut kantajan oikeusturvalle välttämätön.

b. Todistaja Pälvimäen kuuleminen videoteitse epäonnistui huonon yhteyden vuoksi. Kantaja ei saanut hänen todistuksestaan juurikaan mitään selvää ja huomautti asiasta kärjätuomarille useaan otteeseen, mutta asiaintilaa ei korjattu. Kantajalla ei jälkeenpäinkään ole mahdollista saada suoraa tietoa kyseisen todistajan lausunnosta, sillä nauhoitusta ei ole.

c. Kärjäoikeus kieltäytyi ottamasta vastaan katselmuksen muodossa kantajan päätodisteeksi suunnittelemaa näyttöä. Katselmuksnäyttö olisi voitu tehdä paikan päällä ja se olisi vienyt aikaa 10-15 minuuttia.

d. Lain noudattamisen, oikeuskäytännön yhdenmukaisuuden ja kantajan oikeusturvan kannalta jatkokäsittely on ehdoton vaatimus.

e. Maallikkokantajan oikeusturvan vuoksi on jatkokäsittelylle perusteltu syy myös se, että rangaistusvaatimusten osalta näinkin suurelle jutulle ei olisi tarvittu jatkokäsittelylupaa silloin, kun kanne pantiin vireille 2014. Tieto lainsäädännön muutoksesta tuli kantajalle jutun hovioikeusvaiheessa yllätyksenä.

Tämä oikeuskäsittely on kaikin puolin minulle rikoksen uhrina vaikea. Vastakkain ovat rikoksen uhrin luonnontieteellinen asiantuntemus ilman juridista koulutusta ja vastapuolen kokenut vakuutuslääkäri yhteistyössä juridisen neuvonantajansa kanssa.

Käräjätuomari on jo päätöksessään asettunut rikoksesta epäillyn puolelle. Kollegiaalisista syistä on pelättävissä, että hovioikeuden tuomarit tukevat käräjätuomarin päätöstä.

Hovioikeuden pitäisi antaa päätös ensi sijassa juridiselta kannalta ja käsitellä kanne uudestaan. Vakuutuslääkäreiden, käräjäoikeuden ja koko oikeusjärjestelmän uskottavuuden säilyttäminen ei saa olla peruste, jolla kansalaisen perustuslaillinen oikeusturva murennetaan.

Itä-Suomen hovioikeus

Päätös 17/107890 24.02 2017

Jatkokäsittelylupaa ei myönnetä.

Päätöksen tekivät hovioikeudenneuvokset

Lea Nousiainen Jukka Soininen Eero Antikainen

”Perustelut:

Hovioikeus on tutkinut jatkokäsittelyluvan myöntämisen edellytykset. Valituksessa esitettyjen seikkojen perusteella ei ole ilmennyt perusteltua aihetta epäillä käräjäoikeudessa suoritetun näytön arvioinnin oikeellisuutta.

Käräjäoikeuden ratkaisun ja valituksen sekä muun oikeudenkäyntiaineiston perusteella asiassa ei ole myöskään ilmennyt aihetta epäillä käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta. Jatkokäsittelylupaa ei ole tarpeen myöntää siitäkään syystä, että se olisi tärkeää lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa. Luvan myöntämiseen ei ole muutakaan painavaa syytä.”

Päätöksen ja perustelujen arvostelu

Hovioikeuden päätöksessä ei ole oikeastaan mitään tätä juttua koskevia perusteluja, vaan kyseessä on ainoastaan ilmeisen yleisesti käytetty ”hylkyfraasi”. Omalta puoleltani olin esittänyt erittäin yksityiskohtaiset perustelut sille, että valituslupa on myönnettävä ja juttu on syytä käsitellä uudestaan. Valitus perustui siihen, että käräjäoikeudessa ei noudatettu Oikeudenkäymiskaaren 22. luvun 6.§:n määräystä todistajalausuntojen taltioinnista. Kyseessä on prosessivirhe..

Käräjäoikeuden suorittama todisteiden arviointi ja päätös eivät perustuneet käräjäoikeudessa esitettyyn todistusaineistoon, vaan yksinomaan epäloogisiin, epäuskottaviin ja oikeudessa todistein perättömäksi osoitettuihin vastaajan ja hänen oikeusavustajansa lausuntoihin.

Päätöksellään hovioikeus sulki silmänsä ja käänsi selkänsä myös katselmuksen kautta esitettävällä näytölle. Ratkaiseva näyttö, josta hovioikeus kieltäytyi, olisi vienyt oikeussalissa aikaa vain noin 10 minuuttia. Omin silmin nähtyä ei olisi voinut kiistää. Myös käräjäoikeus oli ilman perustelua kieltäytynyt näytön vastaanotosta.

Hovioikeuteen laaditussa valituksessa oli mukana liitteenä 21 kpl uutta kirjallista todistetta, jotka vahvistivat jo käräjäoikeudessa mukana olleiden yhtäpitävän 17 todisteen näyttöä. Näytön huomattava vahvistuminen olisi edellyttänyt jutun käsittelyä hovioikeudessa.

Se, että kärjäoikeus ei ollut käsitellyt toissijaista syytettä näytön arvioinnissaan eikä myöskään johtopäätöksissään, tekee toissijaisen syytteen hylkäämisen arvioinnin erittäin vaikeaksi. Toissijainen syyte jäi ilman asianmukaista käsittelyä. Oikeudenkäynti jäi tältä osin vajaaksi.

Juhlimme 100-vuotista Suomen itsenäisyyttä. Olen alkanut kuitenkin epäillä maatamme todellisena oikeusvaltiona.

Teen valituksen Korkeimpaan Oikeuteen, jolloin asia selviää.

KORKEIN OIKEUS

Valituslupahakemus

Lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa ja oikeuskäytännön yhteneväisyyden vuoksi on tärkeää saattaa Korkeimman oikeuden ratkaistavaksi tämä asia, jossa valitusluvan myöntämiselle olisi ollut hovioikeudessa riittävä peruste kärjäoikeudessa tapahtuneen oikeudenkäymisvirheen vuoksi, eikä hovioikeus silti sitä myöntänyt.

Ensisijaisena perusteluna hovioikeuteen tehdyssä valituslupanomuksessa oli se, että kärjäoikeus laiminlöi todistajien kuulemisen asianmukaisen äänittämisen tai taltioinnin siten kuin se oikeudenkäymiskaaren 22. luvun 6. §:n mukaan vaaditaan tehtäväksi. Lisäksi yhden todistajan lausunnosta ei saanut selvää huonon videoyhteyden vuoksi.

Nauhoitteen puuttumisen vuoksi kärjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuuden arviointi ei ollut mahdollista hovioikeudessa jatkokäsittelylupaa myöntämättä ja siksi lupa olisi pitänyt myöntää.

Kantajalle vaikeutuivat kärjäoikeuden päätöksen arviointi ja valituksen teko hovioikeuteen, eikä oikeusturva siltä osin toteutunut.

Korkein Oikeus

Asia: Valitus koskien Itä-Suomen hovioikeuden päätöstä

24.02.2017 17/107890 R 16/1197

Valittaja: FM Pentti Tourula Papintie 3. 59730 Uukuniemi

Email pentti.tourula@gmail.com

Valitus: Uudistan Korkeimmassa oikeudessa käräjä- ja hovioikeudessa esitetyt Ole Böstmaniin kohdistetut rangaistus- ja korvausvaatimukset sekä vaadin Ole Böstmania korvaamaan myös kuluni Korkeimman oikeuden osalta ja niille lain mukaiset korot 1 kk tuomiopäivästä lukien.

Kantaja on ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa opiskelleena sekä vaivat ja vammat omassa kehossaan kokeneena varma, että näytön arvioinnissa tapahtui vakavia virheitä käräjäoikeudessa.

Pyydän rikoksen vakavuuden vuoksi asiassa Korkeimmassa oikeudessa suullista käsittelyä, jossa näyttönä on 35 kpl kirjallista todistetta, kolmen todistajan kuulemiset ja katselmus, eli sama näyttö kuin mitä vaadittiin hovioikeudessa, tai jutun palauttamista hovioikeuteen.

Pääperustelu: Valituslupa-anomusten perustelut sekä hovi- että Korkeimman oikeuden osalta uudistetaan. Oikeudenkäymiskaaren 22. luvun 6. §:n määräämää todistelun taltiointia ei tehty asianmukaisesti käräjäoikeudessa. Oikeudenkäymiskaaren noudattamatta jättäminen esti valittajan lakisääteisen oikeusturvan toteutumisen. Kyseessä on vakava oikeisprosessivirhe, joka jo yksin olisi ollut riittävä peruste joko palauttaa asia käräjäoikeuteen tai myöntää valituslupa hovioikeuteen.

Muu perustelu: Käräjäoikeuden tekemässä näytön arvioinnissa on suuria asiavirheitä. Tarkemmat ja yksityiskohtaisimmat perustelut löytyvät liitteestä 1, jossa on tarkemmin analysoitu käräjäoikeuden päätöstä ja sen perusteluja. Liitteessä 1 on aluksi kerrottu myös taustatietoa oikeudenkäynneistä vuosina 2011 ja 2012, jolloin perätön lausunto annettiin.

Käräjäoikeus jätti lääketieteellisen todisteaineiston ja todistajalausunnot oleellisimmilta osin johtopäätöksissään täysin huomioon ottamatta. Tosiasioihin nojaava arviointi ja perustelu ovat oikeusistuimelle lakisääteinen velvollisuus ja sen saanti on asianomistajien oikeusturvalle kiistämätön ja välttämätön oikeus.

Valittajaa tuki näyttönä käräjä- ja hovioikeudessa yhteensä 14+21 kpl kirjallista lääketieteellistä todistetta, kaksi suullista potilasta hoitaneen lääkärin valaehtoista todistusta sekä yksi suullinen erikoislääkärin valaehtoinen todistus. *21 lisätodistetta jäi kokonaan käsittelemättä*, koska hovioikeus ei antanut valituslupaa.

Käräjäoikeus *kieltäytyi vastaanottamasta* katselmuksen muodossa annettavaa valittajan mielestä kaikkein tärkeintä *todistetta*. Kieltäytymistä ei mitenkään perusteltu. Näyttö olisi voinut tapahtua paikan päällä ja vienyt aikaa vain noin 10 minuuttia. Käräjä- ja hovioikeus ummistivat silmänsä tärkeimmältä todisteelta.

Käräjäoikeuden tuomioon kirjattu näytön *arviointi seuraa* lähes yksinomaan *vastaajan oikeusavustajaa* ja hänen virheellisiä lääketieteellisiä näkemyksiään ilman varauksia sen suhteen, että hänellä on rikoksesta syytetyn avustajana lupa erehdyttää oikeutta eikä hänellä ole lääketieteellistä koulutusta.

Pidän itseäni asiantuntijana lääketieteen osalta. Olen suorittanut yliopistossa FK loppututkinnon pääaineena eläintiede. Opintoihini on kuulunut myös ihmisen anatomia ja fysiologia. Luonnontieteilijänä olen kykenevä alalla tarvittavaan loogiseen päättelyyn. *Asianomistajana ja asiantuntijana* olen todistelutarkoituksessa *totuusvakuutuksella* kertonut sen, mitä on tapahtunut.

Pidän epäoikeudenmukaisena sitä, että minun kuulemiselleni ei annettu näytön harkinnassa mitään todistusarvoa.

Pidän käsittämättömänä sitä, että käräjäoikeus ei löytänyt laajasta todisteaineistosta mitään näyttöä siitä, että hermojuurikompressioon ei saatu *kaikkea* mahdollista hoitoa ja että hoito ei ollut *täysin* oikea-aikaista.

Se, että käräjäoikeus *mitätöi* kyseisen sairauden *virallisen hoito-ohjeen (todiste K2) vastaajan oikeusavustajan mielipiteen mukaisesti* vastoin lääkäriasiantuntija Pälvimäen todistajalausuntoa, oli suuri asiavirhe eikä juridisestikaan mitenkään hyväksyttävissä. Todiste K2 oli jo yksin riittävä todiste ja peruste osoittamaan perätön lausuma tapahtuneeksi.

Käräjäoikeus arvioi todistetta K4 aivan *vääristä ajallisesta lähtökohdasta*. Hoidon viivästymisen laskemisen tulos riippuu siitä, mistä ajankohdasta laskeminen aloitetaan. Myöhästyminen on sitä pienempää mitä myöhäisemmästä ajankohdasta aloitetaan. Valittu *ajankohta on väärä* ja täysin oikeudessa esitettyjen *lääketieteellisten todisteiden vastainen*. Täten virheellisesti menetellen näytti hoito hoito-ohjeiden mukaiselta. Se, että käräjäoikeus uskoi todistajan noudattaneen antamaansa todistajanvalaa hänen todistaessaan, **että säännöllisesti päivittäin 2 tuntia kuntoileva hyväkuntoinen mies ei välttämättä huomaa reiden tärkeimmän lihaksen täydellistä katkeamista**, ei ole järkevää harkintaa, johon päätös ja tuomio voidaan perustaa.

Se, että vakava **rikossyyte hylätään alioikeudessa mitätöimällä rikossyytteen lääketieteellisiin todisteisiin nojaava näyttö ja jättämällä näyttö monilta tärkeiltä osiltaan kokonaan arvioimatta**, on vakava asia, tapahtuipa se mistä syystä tahansa. Rikoksen uhrin valitusmahdollisuuden epääminen hovioikeudessa, vaikka valitusluvalle oli perusteet, mitätöi uhrin oikeusturvan ja tekee asian vielä vakavammaksi.

Rikoksen uhri ei saanut mahdollisuutta näytön arvioinnissa olevien virheiden uuteen julkiseen käsittelyyn. Lopullinen päätös vakavassa rikosasiassa tehtiin hovioikeudessa ilman rikoksen uhrin uutta kuulemista, vaikka kärjäoikeudessa oli tapahtunut vakava prosessivirhe oikeudenkäymiskaaren noudattamisessa. Lain noudattamisen ja soveltamisen kannalta tätä ei voida pitää oikeusvaltioperiaatteiden mukaisena.

Yhtä lailla vakavaa virhe oli, että **kolmen todistajan lausuntojen syytettä tukevista osista ei ole kärjäoikeuden johtopäätöksiä osiossa mitään mainintoja.**

Liitteet:

1. Ote kirjan ”Suomalainen hallinto 100 vuotta” käsikirjoituksesta Word tiedostona.
2. Nauhoitteen pyyntö kärjäoikeudelta.

Uukuniemellä 10.3.2017

Pentti Tourula

Korkein oikeus päätös 23.11.2017

Valituslupaa ei myönnetä

Tuomareina olivat Heikki Kemppinen, Pekka Koponen ja Tuula Pynnä.

Yhteenveto reisi- ja käsivammasta.

Ensi vaiheessa oli kysymys oikeudenkäynnistä Potilasvakuutuskeskusta vastaan. Aiheena oli hoidon viivästyminen. Potilasvakuutuskeskuksen todistaja todisti, että käsivamman suhteen potilas sai **kaiken mahdollisen hoidon**, vaikka hän sai vain kivunhoitoa siihen asti, kunnes hermo ja lihas vaurioituvat pysyvästi. Reisivamman suhteen hän todisti, että tärkein reisilihas Rectus femoris katkesi **täydellisesti syksyllä 2005** eikä vasta kesällä 2006. Todistajan mukaan potilas ei ollut havainnut katkeamista, koska oli hyväkuntoinen päivittäin kuntoileva mies. Tämän järjettömän lausunnon perusteella oikeus päätti: ei potilasvahinkoa.

Toisessa vaiheessa oli rikosoikeudenkäynti siitä johtuen, että todistaja oli potilasvahinko-oikeudenkäynnissä antanut täysin perättömän lausunnon. Rikosoikeudenkäynnin jouduin käynnistämään itse. Jouduin toimimaan myös syyttäjänä, sillä syyttäjä oli täysin haluton hoitamaan asiaa.

Toisessa vaiheessa oli lopuksi oikeuden käytettävissä 35 kpl kirjallista todistetta, kolmen lääkärin valaehdoiset oikeudessa annetut lausunnot ja potilaan kuuleminen oikeudessa totuusvakuutuksella. Kirjalliset todisteet, jotka olivat potilaskertomuksia ja otteita lääketieteellisestä kirjallisuudesta, esiteltiin lisäksi suullisesti minun, joka olen opetusalan ammattilainen, toimestani oikeuden jäsenille ymmärrettävästi. Oikeuden jäsenillä ei ollut mitään lisäkysymyksiä. Kaikki tämä todistemateriaali todisti yhtäpitävästi sekä potilasvahingon että myös perättömän lausunnon tapahtuneen. Vastapuolella ei ollut mitään kirjallisia vastatodisteita. Vastapuolen asiamiehet pystyivät lakimiehinä vain ja ainoastaan väittämään todisteet merkityksettömiksi. Tähän mielipiteeseen tuomarit yhtyivät ja tekivät **täysin epäloogiset ja tosiasioiden vastaiset päätökset**. Päätösten tekoon osallistui 4 käräjäoikeuden tuomaria, 7 hovioikeuden tuomaria ja 6 korkeimman oikeuden tuomaria, yhteensä 17 yksimielistä tuomaria. Yksikin erimielinen tuomari olisi antanut uskottavuutta perusteellisesta harkinnasta.

Minulla on opetuspuolen ammattipätevyys 11-vuotiaille ja sitä vanhemmille. Olen opettanut oppikoulussa 12-vuotiaille luonnontieteitä ja matematiikkaa. Olen pitänyt kokeita, ja niiden perusteella minulla on melko hyvä käsitys 12-vuotiaiden loogisesta ajattelukyvyistä. 12-vuotiaat olisivat pystyneet päättämään todisteista oikein ja loogisesti 1) saiko potilas kaiken mahdollisen hoidon ja 2) milloin lihas katkesi täydellisesti. Olisi tullut harkintaan, josko oppilas pitäisi siirtää takaisin kansakouluun, jos hän olisi päättellyt niin kuin oikeus. 1960-luvulla palautettiin pääsykokeissa oppikouluun hyväksytyjä oppilaita takaisin kansakouluun, jos ymmärrystä ei ollutkaan vielä tarpeeksi.

Todistaja Böstmanin kirjallisesta lausunnosta ja valaehetoisesta kuulemisesta joitakin huomioita. Hän kertoo asioista erittäin asiantuntevasti ja pääkohdiltaan hänen lausuntonsa suorastaan tuki minun kertomustani tapahtumien kulusta. Nämä kohdat oikeus jättää huomiotta. Hän todisti virheitä tapahtuneen sekä käden että reiden vamman hoidon osalta, mutta hän käyttää sanaa ”moitittavaa” eikä sanaa virhe. Tämä antoi oikeudelle mahdollisuuden päättää, että virheitä ei ole tapahtunut. Asiantuntevaan lääketieteelliseen todisteluun Böstman lisäsi pari omaa mielipidettä, toinen koski lihaksen katkeamisajankohtaa (2005) ja toinen käsivamman hoidon määrää (kaiken mahdollisen). Kaikesta laajasta todisteluaineistosta oikeus valitsi perusteluksi vain ja ainoastaan nämä kaksi todistajan **mielipidettä**. Tämä oli **asenteellisuutta**, ei todisteiden harkintaa.

Böstmannin kirjallisten lausuntojen ja henkilökohtaisen tapaamisen perusteella tuli minulle käsitys, että hänellä on voimakkaat suuruuskuvitelmat. Hän sanoi oikeudessa kuulemisensa aluksi mahtipontevasti ”te ette tunne minua” ja hän käytti kohtuuttoman paljon aikaa ansioidensa esittelyyn. Hän katsoi olevansa oikeutettu asiantuntijan erikoiskohteluun. Hän ei tuntenut empatiaa, oli ylimielinen ja käytti asemaansa asiantuntijalääkärinä vallasta nauttimiseen ilman häpeäntunnetta. Mielestäni kyse oli ilmeisestä narsistisesta käyttäytymisestä. Tämä on maallikon mielipide.

Böstmanin toimintaa oikeudessa kuvailen vertauksella. Syksyllä ketunmetsästäjä alkaa ruokkia metsässä kettuja laajalla alueella tietyissä paikoissa. Talvella sopivaan aikaan, kun hän on saavuttanut kettujen luottamuksen, metsästäjä laittaa myös myrkkysyöttejä ruokintapaikoille. Tämä metsästystapa oli todellisuutta, kun myrkkysyötit olivat sallittuja. Samalla tapaa Böstman hankkii asiantuntevalla lausunnolla oikeuden luottamuksen, mutta laittaa sinne myös valheita, joihin oikeus voi erehtyä luottamaan. Tällä kertaa oikeuden tuomarit suorastaan halusivat käyttää niitä päätöksen perusteluissa, vaikka niistä varoitettiin.

Paitsi, että Böstman on asiantuntija ortopedian alalla, hän on myös asiantuntija oikeudenkäynneissä todistajana, ja häntä on myös paljon käytetty varsinkin vakuutusyhtiöiden toimesta. Hän haluaa yhä eläkeläisenäkin nauttia vallantunteesta päättäessään ihmisten kohtaloista.

Julkinen hammashoito

Oman kokemukseni mukaan julkinen hammashoito on ajautunut sellaiseen tilanteeseen, että hampaiden tarkastuksiin ja paikkauksiin saa aikoja vain pitkään jonottamalla, ja jos saa ajan, niin paikat ei kestä kauaakaan. Lyhyin kestoaika on ollut kaksi tuntia. Välitöntä hoitoa vaativia särkypotilaita on sitten yksinkertaisen paikkaushoidon viivästymisen seurauksena niin paljon, että nämä vievät koko hoitokapasiteetin. Särkyhoitoon olen tosin aina päässyt nopeasti, mutta nyt vaikuttaa siltä, että särkypotilaitakin on liikaa. Tämä on puolestaan johtanut siihen, että huonot hampaat poistetaan melko heppoisin (lääketieteellisin) perustein. Julkinen hammashoito on joutunut sellaiseen tilaan, mikä ei ole lakisääteisessä terveydenhoidossa hyväksyttävää. Hoitoketju on ehdottomasti saatava etupainotteiseksi ja pidettävä sellaisena, että hammaslääkäreiden työpanos ei keskity kiireelliseen ensiapuun, vaan hammasterveyden hoitoon.

Syksyllä 2018 hakeuduin Eksoten Imatralla olevaan julkiseen hammashoittoon. Kokemukset julkisesta hammashoidosta olivat olleet tähän asti erittäin huonot. Minulla oli paikkojen lohkeamia yläetuhampaissa. Tämän esteettisen haitan halusin korjauttaa, sillä olin asettunut ehdokkaaksi seurakuntavaaleissa ja joutuisin julkisiin esiintymisiin. Kotioloissa ei lohkeamista ollut mitään haittaa.

Sekavassa hoitotilanteessa annoin suostumukseni siihen, että joitain hampaita poistettaisiin. Osayläproteesista oli puhe. Tuli väärinkäsitys siitä, mitä ja mistä hampaista oli sovittu. Operaatiossa käytettiin paljon puudutusta, ja se tapahtui nopeasti. Hammaslääkäri oli hoitotilanteessa lähes mykkä, joten neuvottelu oli ollut mahdotonta. Operaation jälkeen huomasin kauhukseni, että joutuisin opettelemaan syömään ja hymyilemään yhdellä yläleuan etuhampaalla. Sain ”tekohampaita” vasta puolen vuoden päästä. Hampaattomana 80-vuotiaana en menestynyt vaaleissa.

Tein asiassa perustellut hoitovirhe- ja potilasvahinkoilmoitukset Potilasvahinkokeskukselle sen jälkeen, kun asiasta oli asiallisesti neuvoteltu Eksoten ylihammaslääkäreiden kanssa.

Ensinnäkin mielestäni lakia ”Potilaan asemasta ja oikeuksista” oli kohdallani karkeasti rikottu. **Hoidon aloittaminen on tapahduttava potilaslain mukaan aina seuraavasti:**

- Hoitovaihtoehdot on esitettävä siten, että selvitys on ymmärrettävä.
- Hoitosuunnitelma on tehtävä yhteisymmärryksessä potilaan kanssa.
- Hoitosuunnitelmalle on tehtävä toteuttamisaikataulu.
- Ihmisarvoa ei saa loukata. (Hampaiden poisto on herkkä kysymys)

Hoitovaihtoehtoja ei käsitelty millään tavoin. Mitään asiallista hoitosuunnitelmaa ei hampaiden poiston tehneellä hammaslääkärillä ollut. Hän tiesi, että hän ei jatka enää tässä työpaikassa. Asia tuli minun tietooni vasta, kun hän kertoi vastaanoton päättyessä antavansa minulle jatkoajan toiselle lääkärille.

Hoitosuunnitelmana oli vain yksi sana ”osayläproteesi”. En alkanut siitä enempää kysymään, sillä minulle oli jo vuonna 2014 suunniteltu vastaavaa ja tiesin mistä oli kysymys, ja lisäksi lääkäri oli lähes mykkä. Tapahtui niin, että yläleukaan jäi vain ne hampaat, jotka minun mielestäni olisi voinut poistaa ja poistettiin ne, jotka minä olisin halunnut paikkauttaa. Ihmisen hampaat ovat herkkä kysymys ajateltaessa ihmisarvoa. Mitään toteuttamisaikataulua ei tehty, koska ei ollut mitään yksityiskohtaista hoitosuunnitelmaakaan.

Potilasvahinkokeskus myönsi hoitovirheen ja potilasvahingon. Korvauspäätöksenä oli, että Eksoten on tehtävä täysproteesi veloituksetta. Hoitokulut maksettiin minulle takaisin, kun halusin tehdä jatkohoidon muualla.

Haitta- ja muita korvauksia saa vain käräjöinnillä.

LÄHELTÄ PITI

Olen jo kertonut tapaukset, joissa hoitamaton veren korkea kolesterolimäärä vei minut lähelle aivoinfarktia. Vain oma asioihin puuttumiseni on ilmeisesti antanut minulle nämä nykyiset elinvuodet. Omaa terveyskeskusta ei terveyteni juurikaan huolestuttanut.

Haluan lopuksi kertoa vielä pari tapausta viime vuosilta. Ulkomaanmatkalla petti toinen jalka pahassa paikassa. Onnettomuus oli hiuskarvan varassa metron portaissa putoamisvaaran vuoksi. Epäilin selkäydintä tai jalan hermoa. Keskeytin matkan ja lensin Suomeen ensimmäisellä koneella. Suomessa menin suoraan rautatieasemalta päivystykseen. Vastaanotot ja tutkimukset alkoivat ja päättyivät. Mitään valmista ei tullut ja potilaskertomusnippu kasvoi. Sinnikkäällä painostuksella asia pysyi vireillä, mutta aiheutti myös potilaskertomuksiin ”ilkeämielisiä” huomautuksia. Harkinnassa oli selkäleikkaus, josta ei voitu antaa etukäteen mitään varmaa hyvää ennustetta.

Vasta noin puolitoista vuotta ensimmäisen päivystysvastaanoton jälkeen alkoi tapahtua. Pääsin lopulta myös neurokirurgin vastaanotolle. Hän tutki lausuntojani ja magneettikuvia. Hänen päätelmänsä oli jotakin tähän suuntaan ”ei sinulla mitään tämmöistä ”Stenosis spinalis” vaivaa ole. Tämä voidaan korjata pienellä mikrokirurgisella leikkauksella. Olin vähän ihmeissäni, olihan väärän diagnoosin saamiseksi käytetty aikaa puolitoista vuotta. Suostuin leikkaukseen hieman epäuskoisena. Asiantunteva leikkaus korjasi jalan hermotuksen välittömästi. Selkä ”säästyi” riskileikkaukselta, jonka tuloksellisuudesta ei ollut mitään varmuutta.

Toisessa tapauksessa kyse oli polvesta. Polvi alkoi kipeytyä ja kävely alkoi olla erittäin kivuliasta. Särky yöllä oli myös niin paha, että yöunet kärsivät. Särkylääkkeetkään eivät auttaneet. Terveyskeskuksessa ja keskussairaalassa oli tutkimuksia pitkään. Diagnoosiksi tuli ja pysyi nivelrikko. Tekonivel oli korjausehdotuksena. Ehdotettiin leikkausjonoon siirtymisestä, mutta en vielä suostunut.

Kirjallisuudesta löysin paljon tietoa inkiväärin terveysvaikutuksista. Aloitin inkivääritablettien ja tuoreen inkiväärin käytön. Tuoretta inkivääriä laitoin kaikkiin keittoruokiini. Kivut loppuivat parissa kolmessa viikossa. Olen sen jälkeen kuntoillut vuosikausia ilman mitään polvikipua. Polvinivelessä ollut tulehdus ei ollut vielä edennyt nivelrikkovaiheeseen asti. Inkivääri pelasti minut polven tekonivelleikkaukselta. Suosittelen kaikille vilpittömästi. Tosin nyt syksyllä 2020 on alkanut tuntua vanhuuden oireita jokapäiväisellä 5 km lenkillä..

Vaihtoehtoiset hoidot ja luonnonlääketiede eivät ole vaarallisia ja tuomittavia, kun ne perustuvat pitkäaikaiseen jopa vuosituhansien kokemukseen ja näillä hoidoilla saadaan hyviä tuloksia. Nykylääketieteessä ja varsinkin perusterveydenhoidossa terveyskeskuksissa on ratkaisevan tärkeää se, onko hoitavalla lääkäriellä asiantuntemusta ja oikeaa asennetta.

POTILASVAHINGOLAIN TOIMIVUUS

Potilasvahinkolain mukaan korvausta suoritetaan henkilövahingosta, jos on todennäköistä, että se on aiheutunut tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä taikka sellaisen laiminlyönnistä edellyttäen, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi tutkinut, hoitanut tai muutoin käsitellyt potilasta toisin ja siten todennäköisesti välttänyt vahingon.

Lakiteksti on potilasvahinkojen ja hoitovirheiden osalta erittäin selkeä ja lain henki käy siitä myös hyvin ilmi. Olen tässä kirjassani käsitellyt eräitä omalle kohdalle sattuneita tapauksia, jotka hyvin riittävät esimerkeiksi siitä, että käytäntö lain tulkinnassa on erittäin potilasvihamielinen ja vakuutusyhtiötä suosiva.

Sillä tasolla, jossa hoitovirheet tehdään, ei ole mitään säädöksiin ohjattua toimintaa, millä virheet voitaisiin heti paikallisesti ”kasvokkain” käsitellä ja päättää oikeusvoimaisesti.

Nykyisillä lakisääteisillä potilasasiamiehillä ei ole mitään esittely- tai päätösvaltaa. Käytännössä heidän tehtävänsä on vain neuvoa ja auttaa tyytymätöntä potilasta tekemään korvaushakemus Potilasvakuutuskeskukseen.

Korvaushakemus hylätään useimmiten pelkällä ”hylkyfraasilla”, kuten kertomistani esimerkeistä käy täysin selväksi. Omien tai maksettujen asiantuntijalääkäreiden potilasvakuutuskeskukselle antamat lausunnot annetaan tiedoksi potilaalle vasta, kun vahingonkärsijä niitä hylkäyspäätöksen jälkeen pyytää. Valitettavasti myös nämä lausunnot ovat usein pelkkiä hylkyfraaseja. Ne ovat lisäksi sekä asenteellisia että täynnä virheitä ja vääristelyjä, kuten esittämistäni lausunnoista voi todeta, tai ainakin itse niin päättelen. Ilmeisesti on niin, että jos lausunnot eivät miellytä maksajaa, niin työsuhde asiantuntijalääkärinä ja lausuntojen antajana päättyy nopeasti. Ainoastaan äärimmäisen räikeät tapaukset, tai vaikutusvaltaisten ihmisten ollessa kysymyksessä, virheet myönnetään ja nimellinen korvaus maksetaan.

Laki antaa mahdollisuuden valittaa Potilasvahinkokeskuksen päätöksestä oikeuteen. Kysyipä keneltä tahansa terveydenhuollon ammattilaiselta kannattaako potilasvahinkoa viedä oikeuteen, niin vastaus on, että ei missään tapauksessa, sillä yhteiskunta ottaa käyttöön todella järeät aseet terveydenhuoltojärjestelmämme uskottavuuden ulkoiseksi säilyttämiseksi. Potilasvakuutuskeskus valtuuttaa jonkin lakiasiantoinimiston mitään kustannuksia kaihtamatta ja eettisiä sääntöjä noudattamatta puolustamaan taloudellisia etujaan ja hoitovirheisiin syyllistyneitä. Minun kohdallani kuluni ja menetykseni reisi- ja käsivamman oikeuskäsittelystä olivat noin 70 000 euroa. Joskus ne voivat olla paljon suurempiakin. Oikeudenkäyntikuluja maksan pienestä eläkkeestäni koko loppuelämäni, mikäli päätöksiä ei pureta.

Potilasvahinkolautakunta

Potilasvahinkolautakunta on eettisenä ja laillisena toimielimenä valvomassa ja ohjaamassa Potilasvakuutuskeskuksen toimintaa. Olen tässä teoksessa esittänyt lautakunnan esimerkkilausunnon kohta kohdalta aukaistuna.

Itse jäin miettimään, mitkä mahtoivat olla ne valintakriteerit, joilla nämä jäsenet Valtioneuvoston toimesta tähän tärkeään tehtävään asetettiin. Ainakin he olivat erikoisen yksituumaisia. Oliko todellakin niin, että kun kukin jäsen oli perehtynyt tapaukseni kirjalliseen materiaaliin, eikä kenenkään jäsenen tieteellinen tai looginen päättelykyky asettanut esittelijän tekemää päätösehdotusta kyseenalaiseksi? Mistä tässä päätöksenteossa oli perimmiltään kysymys? Mitkä olivat päätöksenteon tavoitteet? Millainen oli käsittelyprosessi, jolla päätös syntyi?

Itse löysin 12 vakavaa hoitovirhettä akillesjännevamman hoidossa. Lautakunnan jäsenistä ei kukaan havainnut potilaskertomuksista ensimmäistään hoitovirhettä tai halunnut siitä mainintaa päätökseen. **He myös mitätöivät potilasvakuutusyhdistyksen pohjimmiltaan loogisen tapahtumakuvauksen.**

Oliko jäsenten päätös asenteellinen? Olivatko he kaikki esittelijän johdateltavissa ilman omaa puolueetonta harkintaa? Tämä lautakunta, jäsenten valintaperusteet ja sen työskentely pitää ehdottomasti ottaa lainsäädännölliseen tarkasteluun. Sen asema on kuitenkin nykyisessä järjestelmässä melko tärkeä ja siitä voitaisiin lainsäädännön muutoksin tehdä entistäkin tärkeämpi.

Lautakunnan jäsenten pitää joka tapauksessa olla sekä kyvykkäitä että halukkaita terveydenhoitojärjestelmämme ja potilasturvallisuuden kehittämiseen. Tämä tosin vaatii jäseniltä sekä aikaa että työmoraalia.

Parannusehdotuksia

Potilasvahinkolain tekstissä ei ole mitään perustavanlaatuista virhettä. Haluan silti tehdä parannusehdotuksia lain käytäntöön soveltamisesta:

1. Potilasvahinkoprosessin eli hoitovirheen **ensimmäinen käsittelyaste** tulisi olla tapahtumapaikka. Tämä tarkoittaisi sovittelua potilaan, potilasvakuutuksen tehneen hoitolaitoksen ja virheen tehneen välillä. Sovittelussa olisi mukana sovittelija. Sovitteluvaltuutena olisi jokin euromääräinen yläraja, johon asti sovittelusopimus olisi mahdollinen. Suuremmat korvausvaatimukset menisivät vakuutuksen antajalle eli Potilasvahinkokeskukseen lausunnon kera.

2. Potilasvakuutuskeskukselta pitää olla täydellinen **lääketieteellinen perustelu** eikä pelkkiä ”hylkyfraaseja” kielteisille päätöksilleen. Nämä perustelut olisivat mahdollisen oikeusprosessin aihe, jos potilas vie asian oikeuteen, eikä lakimiehillä saa olla enää oikeudessa mahdollisuutta jutun sekoittamiseen ja laajentamiseen, vaikka heillä on suuri halu laajentaa ja pitkittää juttua palkkioiden kasvattamisen perusteella.

Tällä hetkellä on ongelmana se, että juttu paisuu oikeudessa Potilasvakuutuskeskuksen hylkäyspäätöksen jälkeen. Juttuun tuodaan käsittelyn aikana yhä uudestaan ja yhä lisää kyseenalaisia sekoittavia yksityiskohtia. Juttua paisutellaan ilman minkäänlaista kustannusten rajoitusta. Tällä kustannusuhalla pelotellaan tarkoituksella kansalaisia, jotta he tyytyisivät virheisiin ja huonoon palveluun oikeusturvastaan välittämättä.

3. Erittäin tärkeää olisi myös se, että **potilasta aidosti kuunneltaisiin**. Monet hoitovirheet kokeneena ei voi olla kummeksumatta sitä, että potilaan omalla kertomuksella ei tunnu olevan minkäänlaista arvoa huolimatta virallisesta totuusvakuutuksesta. Sivulliset lakimiehetkin tietävät paremmin kuin potilas itse, mitä hänelle on tapahtunut.

Naurettava on sanonta, että ”potilas olisi oman sairautensa paras asiantuntija”. Potilaskertomusten painoarvo potilasvahingossa on suuri, vaikka ne ovat täysin yksipuolisesti vain toisen osapuolen eli lääkärin laatimia. Vakuutus- ja asiantuntijalääkäreiden lausunnot menevät kaiken muun tiedon edelle.

Potilaskertomukset pitäisi aina antaa myös potilaan luettaviksi ja hyväksyttäviksi aivan niin kuin poliisien kuulustelukertomukset, joilla ei ole mitään arvoa ilman kuulusteltavan allekirjoitusta. Terveyskeskuksessa ollaan vielä nykyisenä avoimuuden aikana todella vastahakoisia, jos asiakirjoja pyytää nähtäväksi. Kun nyt olen joutunut potilaskertomuksia tutkimaan, niin en voi olla ihmettelemättä virheiden ja epätarkkuuksien määrää.

4. Riita syntyy siitä, onko virhe yleensä tapahtunut. Kun **virheet myönnettäisiin** ja pieni korvaus maksettaisiin, olisi ilmapiiri potilasvahinkojen osalta jo huomattavasti nykyistä parempi. Potilasturvallisuutta virheiden tunnustaminen myös parantaisi. Autokolareissa virheiden tunnustaminen johtaa nopeisiin korvauksiin.

En ymmärrä, miksi potilasvakuutuksia myöntävät vakuutusyhtiöt vastustavat potilasvakuutuksen osalta todella tapahtuneiden virheiden myöntämistä. Hehän voivat periä maksamansa korvaukset vakuutusmaksuina vakuutuksen tehneiltä eli etupäässä sairaaloilta. Lääkärit ja sairaalat vastustanevat uutta käytäntöä eli virheiden joustavampaa tunnustamista vain säilyttääkseen uskottavuutensa ja säästääkseen vakuutusmaksuissa.

5. Oikea vaihtoehto olisi Hallinto-oikeus, kun kyse on yhteiskunnan ja kansalaisen välisestä konfliktista. Potilasvahingoissa on yleensä kysymys kansalaisen suhteesta yhteiskunnan järjestämään terveydenhoitoon. Tällöin on järjetöntä, että valitukset Potilasvakuutuskeskuksen päätöksistä käsitellään käräjäoikeudessa, jossa käsitellään rikos- ja riita-asioita. Lakia ja säädöksiä valmistelee juristit ovat ilmeisesti ajatelleet lakimiesten työllistämistä ja lakiasiantuntijoiden ansioita. Lakimies pystyy kyllä järjestämään käräjäoikeuden istuntoon todellisen hässäkän sekoittamalla lääketieteelliset faktat perin pohjin. Siihenhän he ovat kouluttautuneet, siitä ilmeisesti nauttivat ja siitä elantonsa saavat.

Käsittelyn pohjana tulisi olla tasavertaisina potilaan ja virheestä syytetyn lääkärin kertomukset sekä lääketieteellinen julkaistu kirjallisuus. Oikeus voisi myös kuulla sovitteluvaiheessa suullisesti asianosaisia heidän toivomuksestaan. Asiantuntemattomien lakimiesten kuvitelmia tapahtuneesta ei hyväksyttäisi mukaan eikä myöskään ”asiantuntijalääkäreiltä” ostettuja lausuntoja. Potilasvakuutuskeskus voisi käyttää omaa pätevää päätoimista henkilökuntaansa päätöksien valmisteluun. Hoitovirheet pitäisi käsitellä ”**pätevällä**” lautamieskokoontamalla, mikäli käsittelypaikkana säilyy käräjäoikeus. Näin tulisi kuultua myös yleinen kansalaismielipide. Lautamiehissä pitäisi olla monen alan asiantuntijoita. Silloin voitaisiin lautamiehet valita juttuihin pätevyyden mukaan. Nykyiset poliittiset lautamiehet ovat yhtä tyhjän kanssa.

6. Kyse on myös **suomalaisen oikeusturvasta** ja elämästä suomalaisena Suomessa. Tourulan suvun minua edeltävän sukupolven kolmesta miehestä kaksi antoi henkensä nuorina tämän maan laillisen oikeudenmukaisen yhteiskuntajärjestelmän sekä vapauden puolesta. Toinen heistä oli isäni. Kuitenkin vuonna 1995 Suomen terveydenhoitojärjestelmä ja **lainkäytön virheet** romahduttivat elämäni taloudellisen pohjan. Siihen mennessä 30 vuoden työllä ansaittu varallisuus menetettiin ja piti aloittaa uusi elämä tyhjästä. Myönnän, että tähän olivat syynä hoitovirheen välilliset vaikutukset, eivät pelkkä virhe ja sen tuloksettomat suuret oikeudenkäyntikulut.

Jälleen vuodesta 2004 lähtien hoitovirheet lisäsivät invaliditeettia. Hoitovirheen selvittelyissä meni uudestaan kaikki varat vuonna 2012 ja nyt jäi maksettavaksi lisäksi oikeudenkäyntikuluja koko loppuelämäksi.

7. Näissä potilasvahinkoasioissa on aina myös **henkinen puoli**. Potilasvakuutuskeskuksen ja sen asiantuntijoiden lausunnot ovat valittajia loukkaavia, koska ne ovat niin laadittuja, kuin valittajapotilaat olisivat valehtelijoita ja vajaamielisiä, jotka eivät mitään ymmärrä. Tämä alentava kohtelu on eräänlaista henkistä joukkokiusaamista, jonka yhteiskunta jostain kumman syystä hyväksyy tässä yhteydessä, vaikka laki ja yleinen mielipide tuomitsevat sen muissa yhteyksissä ankarasti.

8.Uhka suurista taloudellisista menetyksistä potilasvahingon oikeusprosessissa on aina todellinen. Tällaista uhkaa ei saisi olla estämässä kansalaisia hakemasta oikeutta, kun siihen on syytä. Minä menetin oikean jalan akillesjänteen, vasemman jalan tärkeimmän reisilihaksen sekä vasemman hartian ja olkavarren lihakset. Lisäksi meni varallisuus. Katkeruuteni on ymmärrettävää ja se yhdessä jatkuvan stressin kanssa kuormittaa varmasti myös fyysistä terveystäni ja samalla myös terveydenhoitojärjestelmäämme.

Yhteenveto potilasvahingoista

Hoitovirheisiin, potilasvahinkoihin ja tuhansiin ennenaikaisiin kuolemiin on useita syitä. Hoitohenkilökunnan osalta virheet johtuvat joko ammattitaidottomuudesta tai huolimattomuudesta. Huolimattomuus, joka liittyy välinpitämättömyyteen, on hyvällä hallinnolla pienin kustannuksin korjattavissa. Ammattitaidottomuus liittyy enemmän terveydenhoitojärjestelmämme rakenteeseen kuin lääkärikoulutukseen. Tämän vuoksi asia on vaikeammin korjattavissa. Kyseessä on yhteiskunnallinen arvomaailmaan liittyvä kysymys.

Terveydenhoitojärjestelmämme rakentuu siten, että suuri taloudellinen panostus ja pätevimmat lääkärit sijoittuvat hoitoketjun loppupäähän. Sijoittamalla hieman lisää varoja perusterveydenhoitoon hoitoketjun alkupäähän pienenisivät kokonaiskustannukset varmasti. Erittäin tärkeää olisi parantaa hoitoketjun alkupäässä lääkäreiden pätevyyttä. Pätevyyttä tarvittaisiin lisää nopeiden ja oikeiden diagnoosien tekoon. Kirjoitin julkisuuteen vuonna 2012 aloitteen, että pitäisi kouluttaa erityisiä diagnostiikan erikoislääkäreitä. Nopeat ja virheettömät diagnoosit hoitopolun alussa vähentävät hoidon viivästymisiä ja potilasvahinkoja. Tämän ansiosta kustannukset tulisivat pieneneen erikoissairaanhoidossa.

Potilasvakuutuskeskuksen ”**asiantuntijalääkäreiden**” **erioikeudet** eivät ole hyvää hallintoa. **Käräjäoikeus toimi 25.11.2011 ja 22.09.2016 kuin Vakuutusosikeus. Se teki päätökset aivan kuin todistajana toiminut entinen vakuutuslääkäri olisi ollut virkavastuullinen lakisääteinen esittelijä.**

Kaikki hoitovirheistä ja potilasvahingoista kirjoittamani perustuu yksinomaan autenttisiin asiakirjoihin ja seikkoihin, jotka olen henkilökohtaisesti kokenut. Mitään asiaan oleellisesti vaikuttavia seikkoja ei ole jätetty pois väärän kuvan luomiseksi tapahtumista. **Hoitovirheistä jäi yhä paheneva invaliditeetti koskien molempia jalkoja ja toista kättä sekä lisäksi sieluun vamma.**

Muistelmia 100-vuotiaassa Suomessa

Hirvenmetsästys

Muutin nuorena miehenä rehtorin virkaan suureen maalaiskuntaan, jossa appiukkoni omisti maatilaa. Tilan metsät oli vuokrattu kylän metsästyseuralle, ja avioliiton kautta pääsin metsästyseuran jäseneksi ja mukaan joka syyskuu hirvenmetsästykseseen. Tutustuin ja ystävystyin seurueessa Perttiin. Yleensä häntä seurasi metsästyksessä hyvä onni. Hän kuitenkin riitaantui metsästyseuran kanssa metsästyksensä vuokrasopimuksista ja hänet erotettiin hirviporukasta. Mielestäni hän oli riitaan syyppä. Kuitenkin suostuin häntä auttamaan, kun hän halusi edelleen hirvijahtiin. Erosin metsästyseuran hirviporukasta ja muodostin Pertin kanssa oman hirvenmetsästyseurueen, jossa oli minun lisäksi kolme poikaani sekä Pertin seurueeseen ottama Pekka hänen firmastaan.

Metsästys tapahtui Metsähallituksen mailla. Hirvenkaatolupia myönnettiin 1 kpl aina viittä metsästäjää kohden. Saimme täten kuudella miehellä yhden aikuisen hirven luvan. Sovin Pertin kanssa niin, että saatu hirvi pannaan aina puoliksi, meille neljälle miehelle puolet ja heille kahdelle puolet eli keskeltä halki. Saaliinjako oli Perttiä suosiva. Metsästys sujui monta vuotta hyvin.

Pertti otti lisää miehiä omalle puolelleen. Suostuin siihen entisillä ehdoilla. Sitten vuonna 1991 tilanne muuttui. Pertti piti 6.4.1991 miehineen salaa kokouksen hyväksyen seurueelle uudet säännöt. He päättivät samalla erottaa kolme poikaani seurueen täysjäsenyydestä. Pojat olivat olleet mukana jäseninä, kun luvat anottiin syyskuksi 1991 ja olivat siten lisänneet seurueen lupien määrää. En hyväksynyt sopimuksen muutosta kesken kauden. Lupia seurueemme sai yhden aikuisen ja kahden vasan verran, eli siis hieman yläkanttiin. Ehdotin sovittelussa, että meille neljälle erotettaisiin oma vasan lupa. Pertti ei suostunut.

Emme lähteneet mukaan metsästykseseen, koska meistä kolme olisi ilman osuutta saaliiseen. Metsästys riitaisan, aseistetun ja alkoholia nauttivan porukan mukana olisi ollut myös turvallisuusriski. Seurueelta jäi kumpikin vasa saamatta.

Tähän loppui metsästykseni tällä paikkakunnalla ja muutin myöhemmin sieltä pois. Henkisesti juttu sattui minuun pahasti, sillä olihan Pertti ollut paikkakunnalla paras ystäväni, jota olin kaikin tavoin vuosien mittaan auttanut. Asia vaivasi minua niin paljon henkisesti, että haastoin Pertin oikeuteen sopimusrikkomuksesta ja vaadin vahingonkorvausta. Tämä sinänsä taloudellisesti mitätön asia ja oikeudenkäynti jälkiseuraamuksineen tuhosivat loppuelämäni oikeusturvan ja taloudellisen perustan.

Itse oikeudenkäynti kärjäsalissa oli lyhyt. **Kärjätuomari lautamiehineen päätti, että kyseessä ei ollut sopimusrikkomus.** Ilmoitin tyytymättömyyttä päätökseen, koska mielestäni kyseessä oli nimenomaan sopimusrikkomus. Tein myös asianmukaisen valituksen hovioikeuteen.

Hovioikeus vahvisti kärjäoikeuden päätöksen seuraavasti:

”Lehtimäki on neljän muun henkilön kanssa tehnyt 6.4.1991 hirvenmetsästystä koskevan sopimuksen. Pentti Tourulalle on tarjottu tilaisuus liittyä sopimukseen. Hän ei ole tarjousta hyväksynyt. Pentti Tourulan ja Lehtimäen kesken vuonna **1986** tehdyn sopimuksen on katsottava **rauenneen**. Pentti Tourula ei ole näyttänyt, että sopimuksen **rauettua** Lehtimäki olisi syyllistynyt vuonna 1991 saaliin jakoa koskevaan **sopimusrikkomukseen** ja että Lehtimäellä olisi ollut velvollisuus huolehtia Pentti Tourulan nimeämisestä metsästyksen johtajaksi.”

Minun mielestäni kyseessä oli vuoden 1986 sopimuksen rikkinen ei raukeaminen. Juridista kikkailua. Perustelin näkemystäni seuraavasti: Syksyn 1991 hirvenmetsästys alkoi itse asiassa jo talvella 1991, jolloin oli voimassa vuoden 1986 sopimus. Seurueemme jätti tällöin kaatolupahakemukset. Poikani olivat myös nimetty seurueen täysivaltaisiksi jäseniksi ja luvan hakijoiksi.

Hakuvaiheessa oli kiistatta voimassa sopimus, jonka olin tehnyt vuonna 1986 kahdestaan Pertin kanssa. Ei ollut hyväksyttävää, että Pertti teki tietämättäni uuden kolmea perustajajäsentä syrjivän sopimuksen seurueeseen ottamiensa miesten kanssa siinä vaiheessa, kun kausi oli jo alkanut. Sopimusmuutokset tai uusi sopimus olisi pitänyt tehdä yhdessä ennen uuden kauden alkua ja kaatolupien hakemista. Näin menetellen olisi voitu uudistaa edellinen sopimus hyväksyttävästi. Kesken kauden sopimuksesta **yksipuolisesti irtautuminen oli sopimusrikkomus. Ei sopimuksen raukeaminen.**

Olimme alun perin Pertin kanssa tasavertaiset sopimuskumppanit, mutta olin hyväksynyt Pertin metsästyksen johtajaksi. En hyväksynyt Pertin yhdessä ”miestensä” kanssa salaa kesken kauden 6.4.1991 tekemää uutta sopimusta, kun hän neuvotteli myöhemmin keväällä siitä kanssani. Ehdotin Pertille heitä suosivaa sovittelua, koska kausi oli jo menneillään. Hän ei hyväksynyt sovittelutarjousta. Tässä neuvottelussa oli mukana yksi pojistani. Hän myös todistajana kertoi oikeudessa tästä neuvottelusta.

Oikeudenkäynnistä jäi vaivaamaan pari sivuseikkaa. Pertti oli pyytänyt Pekan todistajaksi oikeuteen. Pekka todisti valaehtoisesti, että minulle piti tuoda hirvenlihat sänkyyn, eli minä odottelin kotona, kun muu porukka oli hirvijahdissa. Tämä oli törkeä valhe. Todellisuudessa minä yksin jatkoin usein kauden lopussa jahtia useita päiviä, kun muut olivat jo luopuneet. Yhtenä vuonna sainkin hirven kaadettua kahden päivän yhtäjaksoisen metsästyksen jälkeen ja vedin yksin ahkiolla lihat metsästä ja jaoin sopimuksen mukaan seurueellemme.

Todellisuudessa Pekka oli seurueessa se, joka ei metsästyksessä noudattanut ohjeita. Hänestä oli jahdissa pelkkää harmia ja haittaa, mitä lisäsi myös hänen holtiton alkoholinkäyttönsä myös metsästyksen yhteydessä. Tästä oli Pertti samaa mieltä. Ehdotin yhtenä syksynä ongelmien jälkeen, että hän ei ota enää seuraavana syksynä Pekkaa mukaan seurueeseemme. Hän vastasi suurin piirtein näin. Pekka on niin pahansisuihin mies, että en uskalla erottaa häntä.

Pekan todistajana olosta voin todeta, että hän antoi aivan väärän kuvan seurueen hirvenmetsästyksestä. Pertin kanssa ei ollut ennen vuotta 1991 mitään erimielisyyksiä, ja metsästys onnistui jokseenkin hyvin varsinkin silloin kun hirviä oli alueella. Pertti oli metsästäjänä taitava ja myös onni seurasi häntä usein. Tosin Pertti, samoin kuin muutkin siellä päin, ei ollut kovin tarkka säännöistä. Vuoden 1990 lopussa ei ollut mitään puhetta, ettei vuonna 1991 jatkettaisi samaan malliin.

Pekka tiesi ketkä oman kylän pojista olisivat lautamiehinä tässä oikeudenkäynnissä. Pekka oli aivan ilmeisesti myös aivan samoin pohjustanut lautamiehiä, kuin mitä hän kertoi todistajana oikeudessa. Tämä ilmeinen pohjustustyö oli eräs peruste oikeuden päätökselle ja lautamiesten innokkuudelle osallistua asiantuntijoina päätöksentekoon. Olihan heidän joukossaan varmasti myös hirvenmetsästäjiä. Pekan mahdolliset yhteydenotot lautamiehiin ovat aivan normaalia toimintaa kyläyhteisössä.

Käräjäoikeuden puheenjohtaja aloitti istunnon seuraavasti: **Olen keskustellut lautamiesten kanssa tästä jutusta. Teidän Pentti Tourula ei olisi pitänyt tuoda tätä asiaa oikeuteen.** Sanatarkasti en voi kertoa, koska minulla ei ole nauhoitusta. **Kielteinen päätös oli siis tehty jo ennen istunnon alkamista.** Minulle olisi viisaampaa peruuttaa vahingonkorvausvaatimus. Aavistin pahaa, mutta en kuitenkaan noudattanut vihjettä, vaan päätin jatkaa. Myöhemmin asioita pohiessani ymmärsin, että oikeusprosessissa oli rikottu lakia pahemman kerran. **Tein** kantelun **eduskunnan oikeusasiamiehelle 19.7.1992.** Kantelu osoittautui erittäin pahaksi virheeksi tulevaisuuden oikeudenkäyntejä ajatellen (kosto?).

Oikeusasiamies lähetti kanteluni oikeuden puheenjohtajalle ja lautamiehille pyytäen vastinetta. Minulle toimitettiin kopio heidän vastineestaan. Vastineessa oli, että he eivät ole tällaista neuvottelua käyneet eikä puheenjohtaja ole kertomaani puheenvuoroa käyttänyt. **Oikeusasiamies päätti, että asia ei anna aiheetta toimenpiteisiin.** Mielestäni Söderman olisi voinut edes vähän asioita selvittää ja kuulla oikeussalissa paikalla ollutta poliisia.

Erittäin hyvä käsitykseni oikeusasiamiehestä, oikeudenkäynneistä, tuomareista ja lautamiehistä muuttui kertarysäyksellä.

Tuomarin ja lautamiesten nimet: kihlakunnanoikeus, puheenjohtaja Markku Stenfors, lautamiehet Juho Kokko, Juho Uitto, Niilo Rahkala, Esko Piispanen, Erkki Hyttinen, Kaarlo Illikainen ja Antti Oinas.

Hovioikeus: Seppo Lehtonen, Seppo Kankkunen, Erkki Nenonen ja esittelijä Anu Hämäläinen.

Korkein oikeus: Esittelijä Marja-Leena Honkanen

Toinen kantelu Oikeusasiamiehelle 16.12.1992

Kantelin myös toisessa jutussa Eduskunnan oikeusasiamiehelle 16.12.1992, koska koin oikeudenkäynnissä, että oikeuden puheenjohtaja ei ollut sillä tavalla tasapuolinen kuin mitä laki ja oma oikeudentunto edellyttivät. Sain Jacob Södermanin allekirjoittaman vastauksen 21.3.1994. Kantelun käsittelyaikaa voidaan pitää joltisenkin pitkänä, mikä huonontaa kantelijan oikeusturvaa. Asiat ennättävät kehittyä ja muuttua moneen kertaan.

Kaksi otetta oikeusasiamiehen vastauksesta:

”KIRJOITUKSENNE Arvostelette eduskunnan oikeusasiamiehelle 16.12.1992 osoittamassanne kirjoituksessa Lahden asunto-oikeuden puheenjohtajan menettelyä asiassa dnro A 92/633.

Puheenjohtaja oli saanut kantajan korottamaan aikaisempaa oikeudenkäyntikuluvaatimustaan **kertomalla** kantajalle, että tällä oli **mahdollisuus** korottaa vaatimustaan. Lisäksi puheenjohtaja ilmoitti, että kantajalla oli mahdollisuus vaatia oikeudenkäyntikuluille korkoa. Kantaja käytti kummankin vihjeen hyväkseen. Puheenjohtaja ei ollut käsityksenne mukaan tasapuolinen.”

Oikeuden puheenjohtaja oli kertonut omassa vastineessaan oikeusasiamiehelle, että hän oli vain noudattanut ”maan tapaa”, kun kyseessä oli maallikko, joka tarvitsi apua.

Mielipiteeni vastineesta on se, että maan tapa ei oikeuta lainvastaiseen menettelyyn. Oikeusasiamiehen pitää vaatia noudattamaan lakia aina ja kaikissa tapauksissa ja tarvittaessa muuttamaan maan tapoja.

Oikeusasiamiehen ratkaisu

”Nyt kysymyksessä oleva asia oli esillä kaksi kertaa. On selvää, että toisesta istunnosta aiheutui kantajalle lisää oikeudenkäyntikuluja. Käsitykseni mukaan puheenjohtaja käytti hänelle kuuluvaa **kyselyoikeutta**, kun hän **tiedusteli** kantajalta oikeudenkäyntikulujen määrää ja samalla kertoi, että hänellä oli **oikeus** korottaa edellisessä istunnossa ilmoitettua määrää. En pidä virheellisenä myöskään sitä, että puheenjohtaja tiedustelee, vaatiiko kantaja vastaajalta korkoa oikeudenkäyntikuluille. Se ei vielä merkitse asettumista asiassa kantajan puolelle.”

Oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden tunne oikeudenkäynnissä on herkkä asia. Se voi riippua jopa pelkästään sanavalinnoista, joita puheenjohtaja käyttää. Oikeuden istunnoissa on myös aistittavissa aina tietynlainen ilmapiiri, joka saattaa riippua melko pienistä asioista.

Muistini mukaan asiat tapahtuivat oikeussalissa seuraavasti. Puheenjohtaja oli jo päättänyt istunnon, ja olin vastapuolen kanssa poistumassa salista. Tässä vaiheessa puheenjohtaja pysäytti meidät ja kertoi vastapuolelle, että hänellä on mahdollisuus korottaa oikeudenkäyntikuluvaatimustaan. Kantaja korotti heti vaatimustaan 50 %. Puheenjohtaja pysäytti meidät uudestaan yrittäessämme jälleen poistua ja kertoi kantajalle lisäksi, että hänellä on mahdollisuus vaatia myös korkoja. Hän vaati myös korot oikeudenkäyntikuluille.

Vastapuoli korotti ilman muuta vaatimuksiaan. Olihan selvää, että puheenjohtaja oli jo mielessään tehnyt päätöksen hänen hyväkseen. Ei hän muuten olisi tällaista vihjettä antanut.

Oikeuden istunnon tässä vaiheessa ei enää ole kyse ”**kyselyoikeuden**” käyttämisestä. Puheenjohtaja **kertoi mahdollisuudesta** korottaa viime hetkellä vaatimuksia, vaikka asianosaiset olivat jo poistumassa salista.

Verottajan mielivaltaa

Irtisanouduin pitkäaikaisesta virkaurasta kansalaisopiston rehtorina vuonna 1979 ja perustin kommandiitti-yhtiön. Yhtiön nimi oli aluksi Motohansa ky ja myöhemmin vaihdoin nimeksi Tourula ky, joka on edelleen kaupparekisterissä. Yritykseni toi aluksi Saksasta Suomeen lähinnä dieselhenkilöautojen käytettyjä moottoreita kolariautoista ja myös uusia vaihtomoottoreita. Samoin toin maahan käytettyjä ja uusia Mercedes paketti- ja kuorma-autoja. Työ oli mielenkiintoista.

Voitot olivat pienet ja verojohtaja kiinnostui nimenomaan tulojen pienuudesta. Minut kutsuttiin puhutteluun. Puhuttelun lopputulos oli, että verotuksen ongelmapäätökset alkoivat tämän puhuttelun jälkeen. Sanoin ehkä vahingossa jotain loukkaavaa. Verottajan lainvastaisiin verotuspäätöksiin olin puhuttelun jälkeen jatkuvasti tyytymätön, ja alkoi jokavuotinen valituskiere.

Otan tähän vain pari kolme esimerkkiä. Verottaja päätti, että olen ammatinharjoittaja verotuksen näkökulmasta. Kyse ei olisikaan yrityksestä. Tämä päätös oli minulle verotuksessa haitallinen. Olin eri mieltä varsinkin, kun verojohtaja hyväksyi kuorma-autoilijan osamaksulla ostetun autonsa kanssa yritykseksi. Hän perusteli päätöstään sillä, että autoilijoilla oli yrittäjäriskeä, jota kuulemma minulla ei ollut. Olin täysin eri mieltä. Yhteiskunta järjesti työttömille autoilijoille työmaan työttömyyden kestettyä tarpeeksi pitkään.

Törkeä oli sen sijaan tapaus, jossa minulle määrättiin henkilökohtaisia lisäveroja autoedusta. Protestoin ankarasti. Minulla ei ollut ollut yksityisessä käytössä yrityksen autoa, eikä yrityksen kirjanpidossa ollut muita autokuluja kuin ne, mitä oli rahdinajosta Saksasta Suomeen.

Ei voi olla autoetua, jos yrityksellä ei ole vastaavasti autoja ja autokuluja tilinpäätöksessä. Paikallinen verotarkastaja oli keskustelussa sitä mieltä, että olin jollain ”kierolla” tavalla autoetua itselleni junailnut. Itse verojohtajaa en tavannut. Tämä verotuspäätös vei loputkin luottamuksestani ainakin kotikuntani verottajan verotuspäätösten asianmukaisuuteen.

Kysymyksessä oli niin räikeä hallintovallan väärinkäytös, että sitä on vaikea millään ymmärtää. Keskustelin asiasta vaimoni veljen kanssa. Hän oli töissä verotoimistossa. Hän kertoi, että heillä verotarkastajilla ei ole mitään vastuuta ja seurauksia lainvastaisista päätöksistä, koska verovelvollisilla on oikeus valittaa. Siinäpä se, ei mitään vastuuta tai seurauksia.

Hallinto-oikeus kumosi valituksestani tämän verotuspäätöksen.

Sitten oli verotuspäätös, joka oli vähintäänkin yhtä lainvastainen. Olin hakenut osatyökyvyttömyyseläkettä, joka minulle monta vuotta kestäneen riitelyn jälkeen myönnettiin. Tästä riitelmästä kerron lisää toisessa yhteydessä. Eläke maksettiin takautuvasti aluksi usealta vuodelta yhdellä kertaa. Vero-oppaan mukaan verovelvollinen voi tällaisessa tapauksessa esittää, että usean vuoden kertasuoritus voidaan verotuksessa jakaa yhtä monelle vuodelle, kuin miltä eläke on kertynyt. Tein näin, mutta tähän verottaja ei suostunut. Kävin asiasta riitelemässä. Verotarkastajan mukaan vero-oppaan ohje ei minuun sovellu jostain syystä, ei kertonut mistä syystä, vaikka tapaus oli aivan tarkasti sellainen kuin vero-opas kuvasi.

Hallinto-oikeus kumosi valituksestani tämänkin lainvastaisen päätöksen aivan perustellusti.

Minulla oli paljon muitakin ongelmia saman verotoimiston kanssa. Keskustelin ongelmistani kyläläisten kanssa. He sanoivat, että olin ehkä jotenkin loukannut yleensä reilua verojohtajaa. Ehkä oli niin, mutta sen olin tehnyt vahingossa, en tarkoituksella. Ei kai kukaan järkevä ihminen tahallaan loukkaa verojohtajaa.

Kerron myös yhdestä rehellisestä verotarkastajasta tasapuolisuuden vuoksi. Hän oli naisihminen ja töissä Oulussa. Kyseessä oli ALV-verot. Hän oli laskelmissaan saanut minulle enemmän arvonlisäveroja, kuin mitä minä olin laskelmissani saanut. Riitelimme tuloksetta asiasta pitkään sekä kirjeitse että puhelimitse.

Näin vaivaa ja kävin kirjanpitoni läpi aina uudestaan ja uudestaan. En löytänyt virhettä. Tilanne välillämme kiristyi, kunnes hän kerran arveli, että olen ehkä tehnyt virheen sen vuoksi, että siirryimme euroon. Kävin taas vielä kerran läpi kirjanpitoni nimenomaan euroon siirtymisen näkökulmasta. Silloin selvisi, että verotarkastajan saamat summat olivat selitettävissä juuri Euroon siirtymisen pohjalta. Hän oli tehnyt asiassa virheen. Selostin hänelle, että juuri hän oli tehnyt laskelmissaan virheen eurojen vuoksi. **Hän pyysi kauniisti anteeksi.**

Korkein Hallinto-oikeus ja verolomake 62

Olipa kerran Kajaanissa naispuolinen verotarkastaja, joka halusi sulan hattuunsa. Hän pyysi yritykseni tilikirjat ja kaikki muutkin yrityksen asiakirjat tarkastettavaksi. Asiakirjojen läpikäyminen kesti kuukauden. Hän määräsi tarkastuksen perusteella minulle lisäveroja. Valitin asiasta hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus tuli käsittelyssään pennin tarkkuudella samaan tulokseen, kuin mitä kirjanpidossa oli, ja kumosi lisäverot. Rouva verotarkastaja janosi revanssia ja alkoi siitä lähtien etsiä oikein suurennuslasin kanssa virhettä veroilmoituksistani ja lopulta hänellä tärppäsi.

Eräänä vuonna hän totesi, että yritykseni veroilmoituksesta uupuu eräitä liitelomakkeita. Tästä syystä hän määräsi erittäin suuren verokorotuksen. Suuruudeltaan se oli satoja euroja ja suurempi kuin mitä eräs tunnettu poliitikko sai sakkoja samana vuonna törkeästä rattijuopumuksesta ja vaaran aiheuttamisesta.

Eräiden liitelomakkeiden ja selvitysten uupuminen johtui epäselvästä vero-oppaasta. Veroilmoitusta täydennettiin näiltä osin. Vero-opas korjattiin seuraavana vuonna näiden epäselvyyksien osalta paremmin ymmärrettäväksi. Suurin puute veroilmoituksessani oli se, että siitä uupui liitelomake nro 62, eli selvitys yrityksen poistoista. Veroilmoituksen liitteenä olevasta tilinpäätöksestä kävi kyllä ilmi, että yrityksellä ei ollut poistoja. Verottaja kaipasi siis tyhjää lomaketta.

Tyhjän lomakkeen poisjättäminen oli se syy, miksi verotarkastaja päätti veroilmoituksen olevan **oleellisesti puutteellisen** ja määräsi veronkorotuksen.

Mielestäni veroilmoitukseni ei ollut **oleellisesti** puutteellinen ja valitin hallinto-oikeuteen. Veroilmoitukseen ja verotuspäätökseen ei ollut tarvinnut tämän tyhjän lomakkeen puuttumisen vuoksi tehdä mitään muutoksia. Hallinto-oikeus hylkäsi valitukseni. Päätöksen tekivät Sirpa Henrikson, Martti Raunio, Tuula Vilenius ja esittelijänä Harry Määttä.

Valitin asiasta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valitukseni. Päätöksen tekivät Ahti Rihto, Esa Aalto, Raimo Anttila, Tuulikki Keltanen, Olli Nykänen ja esittelijänä Sami Heikkinen.

Olen näiden tuomareiden kanssa täysin eri mieltä siitä, mitä tarkoittaa suomen kielessä **oleellisesti** puutteellinen. Oliko tässä kyseessä verotarkastajan kasvojen pelastaminen uudelta nöyryytykseltä? Tyhjän lomakkeen uupuminen veroilmoituksesta ei voi olla **oleellinen** seikka.

Korkein hallinto-oikeus ja eläkepäätös

Puolet työurastani olin kuntapuolella töissä johtavana viranhaltijana opetusallalla. Toisen puolen työelämästäni olin yrittäjänä moottoreiden ja autojen parissa. Minusta olisi tullut myös hyvä insinööri.

Hain osatyökyvyttömyyseläkettä, koska terveyteni alkoi reistailla. Pieni yrittäjäläke hyväksyttiin täysin normaalisti, mutta kuntapuolella eläkepääätös, allekirjoittajina Simo Lämsä ja Veijo Jalava, oli käsittämätön ja tyrmistyttävä. Päätöksen mukaan osaeläke oli 64 euroa/kk. Täyseläkkeeksi tulisi myöhemmin 128 euroa/kk.

Päätöksessä olleen valitusosoituksen mukaan tein valituksen Eläkelautakuntaan. Valitukseni oli turha. Sain kuitenkin valitusosoituksen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitukseni oli jälleen turha ja sain päätöksen, joka lopullisesti vahvisti kuntapuolen eläkeoikeuteni mitätöinnin. Päätöksen saanti valitusteitse kesti useita vuosia.

Olin aina maksanut ammattiliitolleni Akavalle jäsenmaksun. Otin yhteyttä Akavan lakimieheenkin, mutta sekään ei auttanut. Lopuksi vuosien taistelun jälkeen kirjoitin suoraan Akavan puheenjohtajalle. Noin viikon päästä kirjeestä tuli Kunnallisesta eläkelaitoksesta päätös, että minulle myönnetäänkin normaali eläke työurani perusteella. Perusteena oli ”säännökset ovat muuttuneet”. Tarkistin ajanjakson hylkäämisen ja hyväksymisen välillä. Mitään muutoksia ei ollut tänä aikana tapahtunut kuntapuolen eläkelaisissa tai eläkesäännössä. Tällaisia meillä olivat Kunnallinen eläkelaitos, Eläkelautakunta ja Korkein hallinto-oikeus. Kyseessä oli vain normaali lainmukainen eläke. Onko 100-vuotias Suomi luotettava oikeusvaltio?

Eläkkeen ensin mitätöivät ja myöhemmin hyväksyivät Kuntien eläkelaitoksessa Simo Lämsä ja Veijo Jalava. Eläkelautakunnassa valituksen hylkäsivät Pekka Tuomisto, Keijo Kokkola, Paula Ojala-Ruuth, Erik Nylund, Eija Lehto-Kannisto, Outi Raitoaho sekä esittelijä Kristiina Piilola. Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa valituksen hylkäsivät Mikko Liivala, Timo Silenti, Elina Degener, Olof Olsson, Pirkko Lundell sekä esittelijä Marianne Båsk.

Nämä kaikki mitätöivät minulta lainmukaisen eläkkeen. Oliko kyse huolimattomuudesta, välinpitämättömyydestä vai ymmärtämättömyydestä?

Tästä eläkepäättöksestä tulee mieleen eräs toinen tapaus, jonka kertoi sukulaismies Keski-Suomesta. Tapaus muistutti eläkeasiaani, mutta oli kuitenkin täysin toisenlainen. Hän oli Helsingissä töissä korkeana virkamiehenä. Hän oli tullut lomalla käymään ”kotikartanossa”, jossa perikunnan asioita hoiteli velipoika. Silloin hän sai tietää, että suvun rantoja oltiin pakkolunastamassa tai rauhoittamassa. En muista tarkoin, minkä lain mukaan asiat olivat edenneet aina Korkeimpaan oikeuteen asti. Hän käytti sanaa Korkein oikeus, joten en tiedä kummasta oli kysymys, Korkeimmasta hallinto-oikeudesta vai Korkeimmasta oikeudesta. Sukulaismies kertoi minulle, että hän soitti heti tutulle oikeusneuvokselle Korkeimpaan oikeuteen ja siihen se pakkolunastus pysähtyi. Tässä tapauksessa oli vuorostaan kyse korruptiosta.

Pakkolunastus Maa-oikeudessa

Ostin vuonna 1993 poikieni Tapion, Tuomon ja Ilkan kanssa Kuusamosta määräalan tilasta, jolla oli huomattava yhteismetsäosuus Kuusamossa. Kantatilan koko yhteismetsäosuus seurasi määräalaa. Tämä oli huomioitu kauppahintaa korottavana tekijänä. Yhteismetsäosuus oikeutti vuosittaisiin voitto-osuuksiin yhteismetsän tuloista. Meidän tapauksessa oli erityistä arvoa myös sillä, että yhteismetsäosuutta seurasi neljälle miehelle laajat kalastus- ja metsästysoikeudet kohtuuhintaan Kuusamon yhteismetsän maa- ja vesialueille. Tämä etu on satojen eurojen arvoinen vuosittain. ja siitä huolimatta luvat ovat erittäin kysytyjä.

Kuusamon yhteismetsä käynnisti lainmukaisen lunastustoimituksen no 409797-2 toimitusinsinöörinä Jouko Sillanpää. Pakkolunastustoimitus saatiin valmiiksi ja jälkepäin tehdyn pienen korjauksen kanssa lunastushinnaksi tuli 12996 mk. Päätimme valittaa maa-oikeuteen, koska lunastushinta oli mielestämme erittäin alhainen. Pakkolunastuksissahan pitää korvaus yleensä olla jopa käypää hintaa selvästi korkeampi.

Päätin soittaa ennen Maa- ja metsätalouden istuntoa lunastustoimituksen uskotuille miehille (Helttunen ja Mikkola) ja kysyä, miten tällainen lunastushinta on mahdollinen. Hinnallahan ei ollut mitään tekemistä käyvien hintojen kanssa. Minulle kerrottiin miten kaikki toimii: Yhteismetsän osakkaat käyvät keskenään kauppaa yhteismetsäosuuksilla. Näillä osto- ja myyntihinnoilla ei ole mitään tekemistä oikeiden hintojen kanssa. Käytännössä ne ovat vain paperilla. Näillä hinnoilla saadaan aikaiseksi keinotekoinen hintataso pakkolunastusta varten. Näillä hinnoilla lunastus myös aina tapahtuu, turha valittaa, joten luovuimme valituksesta, sillä pitäähän ”Uskottuja miehiä” uskoa. Jälkeenpäin on kaduttanut, että ei katsottu lunastusprosessia loppuun asti

Pyysin Yhteismetsältä myöhemmin tietoja meiltä pakkolunastetulle osuudelle myöhemmin aina vuosittain maksetuista voitto-osuuksista. Saamieni tietojen mukaan olisi meidän yhteismetsäosuudellemme maksettu voitto-osinkoja keskimäärin 1310 mk/vuosi markka-ajan vuoden 2004 loppuun mennessä. Pääomitetuna 3 %:n mukaan se tekee 43600 mk, eli arvo on kolminkertainen lunastushintaan verrattuna. Tämä ei ole oikeudenmukaista.

Metsästäys- ja kalastusoikeudet yhteismetsän alueilla olivat kysytyjä. Menetimme myös nämä pakkolunastettuun osuuteen kuuluneet metsästäys- ja kalastusoikeudet. Tämäkin tekee satoja euroja vuodessa nykyrahassa. Pakkolunastus oli kaikkea muuta kuin oikeuden hengen mukainen prosessi, vaikka se tapahtui muodollisesti oikein. Ei ole ihme, että pakkolunastuksista riidellään.

Yhteismetsäosuuksista ei oikeastaan ollut paljoakaan normaalia kaupankäyntiä, sillä osuudet lunastettiin melko nopeasti pois niiltä, jotka eivät kuuluneet etuoikeutettuun joukkoon. Osuuksille olisi kyllä löytynyt markkinoilta ostohalukkuutta. Hyvä yhteisymmärrys Maa- ja metsätalouden ja Kuusamon Yhteismetsän hoitokunnan kesken pakkolunastusten hintatasosta ei ollut hyväksyttävää, kun liikeyritys oli kyseessä lunastajana eikä yhteiskunta. Yhteiskunta pakkolunastajana on hieman eri asia. Nykyisin kyseinen pakkolunastusoikeus on rajoitetumpaa.

Poikkeuslupahakemus rakentamiseen.

Aloitin liiketoiminnan Petroskoissa, kun Gorbatsov oli vielä vallassa. Ilmapiiri oli Venäjän Karjalassa vapautunut ja ystävällinen. Kuitenkin Neuvostoliiton luhistumisen jälkeen Jeltsinin valtakaudella laillinen ja rehellinen yritystoiminta kävi vähin erin mahdottomaksi. Toinen käyttämistäni tulkeista, Marjatta nimeltään, murhattiin. Hän oli Petroskoissa paras. Toinen tulkeistani halusi paeta Suomeen. Järjestin hänelle työviisumin Suomeen ja hän muutti Kuusamoon. Samoihin aikoihin yritykseni varastettiin kaikkine erikoiskoneineen. Rikosilmoitukseeni Petroskoissa annettiin päätös, että kyseessä on riita-asia. Paikalliset lakimiehet olivat haluttomia auttamaan. Myös Suomen konsulaatti oli haluton auttamaan.

Tulkkini jäi tyttärineen pysyvästi Suomeen. Hän osti Kuusamosta rantatontin. Kuusamon kunta oli kaavoittanut tontille yhden rantarakennuspaikan ja entinen tulkkini haki tähän rakennuslupaa loma-asunnolle kunnan laatiman kaavan mukaan. Kaavaa ei oltu vielä vahvistettu ylemmissä asteissa, ja sen vuoksi tulkkini joutui hakemaan poikkeuslupaa käytännön mukaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksesta Oulusta. Kuusamon kunnanhallitus puolsi poikkeuslupaa. Siitä huolimatta ympäristökeskus antoi kielteisen päätöksen.

Mikään ympäristökeskuksen kielteisen päätöksen perusteluista ei pitänyt paikkansa. Asiamiehenä otin yhteyttä esittelijään. Hän ei kiistänyt perustelujen heikkoutta, mutta hän sanoi, että ei tulisi esittelemään poikkeuslupaa, vaikka asiat olisivat miten tahansa, koska kaavan laatiminen on kesken.

Seuraavaksi tapasin ympäristökeskuksen maankäyttöpäällikön. Perinpohjaisen kireähkön keskustelun pohjalta tuli minulle käsitys, että suurin syy esittelijän kielteiseen kantaan oli se, että hakija oli venäläinen nainen. On tunnettua, että venäläinen nainen on suomalaiselle naiselle kuin punainen vaate. Tosin huomasin Petroskoissa, että siellä vierailevat suomalaiset virkanaiset osoittivat erittäin suurta kiinnostusta venäläisiä miehiä kohtaan.

Päätöksestä valitettiin **Ympäristöministeriöön**, koska perustelut olivat tosiasioiden vastaiset. Toimme esiin seuraavat **virheelliset hylkäyksen perustelut**:

1. Yleiskaavan laatiminen on kesken. Tämä ei kuitenkaan mitenkään näkynyt rakennustoiminnassa Kuusamossa eikä estänyt **hakemusvuonna** Ympäristökeskusta myöntämästä **jo siihen mennessä 88 kpl** rantarakennuslupia poikkeusluvin Kuusamoon.

2. Rakennuspaikka sijaitsee kyläasutusalueella. Kyseessä ei kuitenkaan ollut mikään kylä, jossa pitäisi varoa ”**rantaviivan umpeutumista**”. Tilalla, jolle rantarakentamista suunniteltiin, oli alun perin rantaviivaa noin 300 m. Lähialueella oli vain kolme vakituisesti asuttua taloa etäällä toisistaan, ja kaikilla oli riittävästi omaa rantaa. Talot olivat lisäksi autioitumassa. Kyläasutuksesta ei ollut tietoaakaan, eikä edes kartoilta voinut tehdä sellaisia johtopäätöksiä..

3. Rajanaapurit ovat asettaneet ehtoja. Tämä kohta on erityisen pahansuopa. Poikkeusluvan hakija oli myynyt kyseisestä rantatilasta kummallekin rajanaapurille suikaleen omaa rantaa. Heillä ei aikaisemmin ollut omaa rantaa. Suikaleet myytiin tilan kummaltakin sivulta, toinen toiselta puolen ja toinen toiselta. Näin taattiin kummallekin kesämökille esteetön pääsy rantaan.

Kauppakirjoihin merkittiin, että myytyjä määräaloja ei seuraa kantatilalle merkittyä rantarakennusoikeutta, eivätkä ostajat vastusta kantatilan rantarakentamista. Kauppakirjat olivat Ympäristökeskuksella tiedossa.

Ei ole oikein, että kun he nyt alkoivat kauppakirjojen ehdoista huolimatta laittaa kapuloita rattaisiin, niin **ympäristökeskus vetosi heihin** hylätessään poikkeuslupa-anomuksen.. Kaduttaa, että huviloille hyväntahtoisesti myytiin rantaa. He kiittivät haitanteolla. Kiusanteko tuottaa joillekin mielihyvää..

4. Tässä vaiheessa ei ole perusteltua rakentaa poikkeusluvalla. Ympäristökeskus oli kuitenkin kyseisenä vuonna myöntänyt Kuusamoon jo 88 kpl poikkeuslupia rantarakentamiseen. Kuusamon kunta on katsonut, että juuri tässä vaiheessa rantarakentaminen poikkeusluvalla on paras ja ainoa vaihtoehto.

Valitus Ympäristöministeriöön ei johtanut parempaan tulokseen. Ympäristökeskus ei ollut ylittänyt harkintavaltaa, vaikka päätös oli väärin perusteltu. Kielteinen päätös jäi rasittamaan rantatilaa. Maan arvon lasku kävi selväksi, kun hakija myi kiinteistön.

Tähän juttuun liittyy pieni sivujuonne. Perustin aikoinaan aitona luonnonsuojelijana luonnonsuojeluyhdistyksen Pudasjärvelle. Otin yhteyttä Oulussa toimivaan Luonnonsuojeluliiton piirijärjestöön. Kaverit siellä puhuttelivat minua hyvinkin toverillisesti. Kerrottuani, että en ole toveri, eivät nämä punavihreät luonnonsuojelijat olleet minusta ja yhdistyksestäni sen jälkeen kovinkaan kiinnostuneita. Tästä ei minulle ollut sillä hetkellä mitään haittaa. Samat toverit olivat kuitenkin jälleen vastassa, kun otin yhteyttä poikkeuslupa-asiassa Ympäristöministeriöön. Asia ei ymmärrettävästi edennyt. Tosin rantasaunan he olisivat luvanneet rakentaa. Ympäristöministerinä oli Satu Hassi.

Riita maanvuokrasopimuksesta

Suunnittelin muuttoa Keski-Suomeen Laukaan kuntaan. Isoäitini oli kotoisin Laukaasta. Isoäitini syntymäkodissa Laukaalla asuva ralliautoilun moninkertainen maailmanmestari Juha Kankkunen oli sukulaisiani. Toisin sanoen olin palaamassa isoäidin suvun maille. Olin jo pitempään hakenut asuinpaikkaa Jyväskylän lähikunnista. Löysin Laukaan taajamasta kunnan omistaman pienen rivitalotontin, josta kiinnostuin ja aloitin neuvottelut kunnan kanssa. Kunnanhallitus teki päätöksen, että rivitalotontti voidaan vuokrata. Sopimuksen allekirjoittamiseen oikeutettu viranhaltija lähetti minulle vuokrasopimuksen hyväksyttäväksi. Allekirjoitin sopimuksen ja palautin sen kuntaan. Muita tontista kiinnostuneita ei ollut. Aloitin rakennushankkeen suunnittelun. Pidin koko seuraavan talven yhteyttä Laukaan kunnan johtoon ja kerroin hankkeen edistymisestä.

Perustin asunto-osakeyhtiön. Etsin osakkaita tähän yhtiöön lehti-ilmoituksin. Kiinnostusta oli paljon, koska rakennuspaikka Laukaan keskustassa oli hyvä. Kuitenkin kävi niin, että nekin jotka jo ilmoittivat hankkeeseen mukaantulon, jäivät syytä ilmoittamatta pois. Olin tästä vähän ihmeissäni, mutta syy selvisi. Laukaan kunta ilmoitti keväällä kirjeellä, että rivitalotonttia ei vuokratakaan minulle. Tontti tullaan vuokraamaan eräälle rakennusyritykselle. Kunta oli neuvotellut talvella salaa tämän rakennusliikkeen kanssa ja kertonut näistä neuvotteluista hankkeestani kiinnostuneille, mutta minulle kunta ei kertonut mitään näistä neuvotteluista selkäni takana.

Oman lakimieheni ja Kuntaliiton lakimiehen mukaan Laukaan kunnan menettely minua kohtaan tässä asiassa oli ollut törkeää. Oma lakimieheni jätti asian kuitenkin sikseen pitkään jahkailtuaan. Asia jäi minunkin osalta sikseen. Nuolin haavojani ja surin kirjanpidossa olevia 30 000 euron kuluja tästä hankkeesta.

Vuosien päästä tutkin lakikirjoja, kun asia ei jättänyt rauhaan. Rikoslain 36 luvun 1 §:n mukaan kyseessä on petos, jos joku erehdyttämällä tai erehdyttä hyväksi käyttämällä saa toisen tekemään tai jättämään tekemättä jotakin ja siten aiheuttaa taloudellista vahinkoa erehtyneelle. 2 §:n mukaan kyseessä on törkeä petos, jos rikos tehdään käyttämällä hyväksi vastuulliseen asemaan perustuvaa erityistä luottamusta.

Tein seikkaperäisen tutkintapyynnön rikoslain 36. luvun 1 § ja 2 § perusteella. Poliisi teki päätöksen syyttämättä jättämisestä. Kyseessä oli **komisario Sami Salon** mukaan riita-asia. Ihmettelin maallikkona päätöstä, sillä tutkintapyynnön tein tapahtumista, jotka kuvaillaan rikoslaissa. Valitin päätöksestä läpi koko valitustien aina **Oikeusasiamiestä** myöten. Päätöksen tekivät **Pasi Pölönen ja Kristian Holman**. Päätöksen mukaan poliisi ei ollut ylittänyt harkintavaltaansa. Rikosta ei ole tapahtunut.

Tätä harkintavaltaa käytetään yleisesti silloin, kun rikoksesta epäilty on hyvämaineinen tai tuttu. Tällainen harkintavalta on tullut minulle tutuksi.

Itse rakennushankkeesta vähän pohdiskelua: Mielestäni asunnon tarvitsijoille on edullisinta, jos he itse voisivat vuokrata kunnalta tontin, perustaa asunto-osakeyhtiön ja kilpailuttaa rakennusliikkeet. Tässäkin tapauksessa, jolloin oli kysyntää, kunnan ratkaisu nosti asuntojen hintoja.

En pitänyt hankettani kovin vaikeana. Minulla oli kokemusta kolmen omakotitalon ja yhden As Oy rivitalon suunnittelijana ja rakennuttajana. Lisäksi yksistä pojistani oli erään Suomen tunnetuimman kansainvälisen konsulttifirman talonrakennuspuolen johtavana diplomi-insinöörinä käytettävissä taustavoimaksi.

Kunnan ja poliisin toiminta ei ollut hyväksyttävää. Tutkinnassa olisi pitänyt selvittää syyt siihen miksi kävi niin kuin kävi, mutta Suomessa poliisia kiinnostaa vain ammatti- ja taparikollisuus. Hyvämaineisia kansalaisia ei vähällä ahdistella. Kanteluiden oikeusasiamiehelle pitää vuorostaan tulla erittäin korkealta taholta, vasta silloin hän aktivoituu. Suomihan on korruptiovapaa.

Näin voit vaihtaa käytetyt autot ja moottorit uuteen maksamatta välirahaa

Kerron Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksestä Nro 1665, joka annettiin 11.05.1992. Tähän päätökseen vetoamalla voit jättää autokaupassa välirahan maksamatta, jos teet samoin kuin asiakkaani.

Tee näin: osta vaihtauto, ajat vähän aikaa, ja kerrot tyytymättömyytesi autoon. Palaa liikkeeseen ja kerro, että haluaisitkin uuden auton. Sovi kauppa ja väliraha. Ota auto ja lasku mukaasi, mutta jätä lasku maksamatta. Liike haastaa sinut oikeuteen ja vaatii velan maksamista. Kutsu vaimosi oikeuteen todistajaksi. Hän vannoo valan ja todistaa, että sinä olit kertonut hänelle, että liikkeestä oli soitettu ja sanottu, että laskua ei tarvitse maksaa. Vaimon lausuntoa ei voida todistaa vääräksi, sillä hän oli kertonut vain sen, mitä hänelle oli kerrottu.

Kerron miten tämä tapahtui todellisuudessa. Liikkeessäni oli myynnissä Mercedes 240 D moottoreita. Kyseessä oli sekä käytettyjä että vaihtomoottoreita. Moottorit oli hinnoiteltu siten, että käytetyt olivat noin 7000 mk/kpl ja uudet vaihtomoottorit 10 000 mk. Käytetyt moottorit olivat Saksasta kolariautoista.

Tuli asiakas Reijo Nurmi moottorin ostoon. Vähän jahkailtuaan hän päätti ostaa käytetyn moottorin. Koska en ollut koekäyttänyt käytettyjä moottoreita, enkä ollut täysin varma niiden kunnosta, sovittiin niin, että hän voi ollessaan tyytymätön vaihtaa sen toiseen käytettyyn tai sitten uuteen maksamalla välirahan. Jonkin aikaa moottoria ajossa käytettyään asiakas ilmoitti, että moottori ei ollut erityisen hyvä ja hän halusi vaihtaa sen uuteen. Näin tehtiin.

Asiakas sai uuden vaihtomoottorin ja laskun välirahasta 3000 markasta. Aikaa kului, laskua ei maksettu. Jätin velkomuskanteen oikeuteen, mikä on aivan normaali käytäntö kaupan alan elinkeinotoiminnassa.

Kuopion **kihlakunnanoikeus päätti 16.06.1990** 327 § hyvin tarkasti tosiasioiden mukaan, että vaadittu lasku 3000 markkaa pitää maksaa ja myös liikkeen oikeudenkäyntikulut. **Kihlakunnantuomarina toimi Teppo Tyyskä.** ammattimaisesti.

Moottorinostaja, tai oikeastaan hänen asiamiehensä, valitti päätöksestä hovioikeuteen. Perusteena valitukseen oli se, että kihlakunnanoikeus ei ollut myöntänyt lykkäystä, jotta olisi voitu kuulla todistajana moottorinostajan vaimoa. Ihme ja kumma, hovioikeus hyväksyi valituksen ja päätti palauttaa jutun viskaali Jukka Soinisen päätöksellä takaisin kihlakunnanoikeuteen.

Seurasi uusi oikeuskäsittely. Oikeudessa kuultiin todistajana Aila Nurmea, joka oli moottorinostajan vaimo. Hän kertoi kauppaan liittyen seuraavaa: Hän oli ollut paikan päällä, kun ostettiin 7000 mk hintainen moottori myyjän liikkeestä. Silloin ei sovittu sellaista, että kyseisen moottorin saisi vaihtaa veloituksetta uuteen vaihtomoottoriin. Hänen miehensä oli kyllä myöhemmin vaihtanut ostamansa käytetyn moottorin uuteen vaihtomoottoriin.

Hän todisti myös, että aviomies kertoi minun soittaneen, että uutta moottoria ei tarvitsekaan maksaa. Todellisuudessa karhusin laskua. Lisäksi hän kertoi, että hänen miehensä hoitaa hyvin raha-asiansa. Todellisuudessa hänen miehellään oli paljon maksuhäiriöitä. Muuta kerrottavaa hänellä ei ollut.

Syytin Aila Nurmea perättömästä lausumasta. Hän todisti, että hänen miehensä on hoitanut hyvin raha-asiansa. Mielestäni oikea tieto olisi ollut, että maksamattomia laskuja oli rekisteröitynä 62000 mk:n edestä. Todistajan lausunto siitä, että minä olisin soittanut hänen miehelleen ja luvannut, että moottoria ei tarvitse maksaa, on arvoton. Lausuntoa ei voi kukaan todistaa oikeaksi tai vääräksi, mutta loogisesti se oli täysin järjetön. Rikosilmoitukseni tutkittiin. Kuopion kaupunginviskaali **Tapani Ojala** antoi päätöksensä 12.5.1992. Päätös oli seikkaperäinen, mutta asenteellinen. **Ei näyttöä.**

Juttu oli palautettu hovioikeudesta, jotta saataisiin lisätietoja todistajaa kuulemalla. Todistajan kertomus tuki mielestäni enemmän minua. Siitä huolimatta kihlakunnanoikeus puheenjohtajanaan vs **käräjätuomari Päivi Leskinen** päätti, että 3000 markan lisämaksua ei tarvitse maksaa. Lisäksi yritykselleni määrättiin suuret vastapuolen oikeudenkäynti- ym kulut. Päätös oli epäoikeudenmukainen.

Valitin mielestäni aivan poikkeuksellisen järjettömästä päätöksestä Itä-Suomen **hovioikeuteen**. Sieltä sain päätöksen Nro 2511 Antopäivä 19.12.1991. Päätöksen mukaan ostajan ei tarvitse maksaa 3000 markan välirahaa, mutta yritykseni ei tarvitse maksaa ostajan kuluja tässä jutussa.

Hovioikeudessa päätöksen tekivät Maija-Liisa Siltanen, Kalle Parviainen, Heimo Kiviranta ja esittelijänä Jukka Soininen.

Pyysin valituslupaa Korkeimmasta oikeudesta. Päätös tuli 11.05.1992 Nro 1665. Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa. Päätöksen esittelijä oli Eija Iivonen. Päättäjinä oikeusneuvokset Jens Portin, Väinö Riihelä ja Ingvar Krook.

Meillä on täten ennakkotapaus siitä, miten käytetyn tavaran voi vaihtaa uuteen maksamatta sovittua välirahaa.

Mazdan moottoriremontti

Yritykseni Tourula ky teki Mazda merkkiseen autoon täydellisen moottoriremontin Kajaanissa vuonna 1993. Auton omisti yritys Värisisustajat Oy. Myöhemmin samana vuonna Tourula ky lopetti toimintansa Kajaanissa ja moottorikorjauksia jatkoi samoissa tiloissa Eurodiesel Oy.

Kesällä 1994 sama auto tuli Eurodiesel Oy:lle tutkimuksiin käyntihäiriön vuoksi. Moottorin kansitiiviste todettiin palaneeksi, mikä johtui moottorin ylikuumenemisestä.

Syyksi ylikuumenemiseen todettiin se, että talvella jäädyttäjän suojana ollut pahvi oli jäänyt paikalleen myös kesän ajaksi ja moottorin asianmukainen jäähdytys estyi kesällä ilmojen lämmentyä. Moottorin vaurion aiheuttajaksi todettiin siis käyttäjän huolimattomuus.

Vaurion syy kerrottiin Värisisustajat Oy:n autonkuljettajalle ja samalla hänelle esiteltiin pois otettu pahvi.

Värisisustajat Oy ei esittänyt Tourula ky:lle, joka korjasi moottorin vuonna 1993, mitään vaatimuksia tai reklamaatioita korjauksen suhteen. En antanut myöskään Eurodieselille toimeksiantoa korjauksen tekemisestä Tourula Ky:n lukuun takuuna.

Moottori korjautettiin Eurodieselissä, mutta työn teettäjä Värisisustajat Oy kieltäytyi maksamasta korjauslaskua. Itse korjaustyöstä ei myöhemmin reklamoitu. Eurodiesel Oy jätti velkomuskanteen Kajaanin käräjäoikeuteen.

Toimin **Kajaanin käräjäoikeudessa** Eurodiesel Oy:n asiamiehenä.

Totesin Tourula ky:n tehneen kyseisen remontin vuonna 1993. Yritys on edelleen kaupparekisterissä ja ottaa edelleen töistään, kuten tästäkin moottorikorjauksesta vuonna 1993, täyden takuuvastuun. Se, että Eurodiesel Oy mahdollisesti tekee joitain töitä Tourula ky:n toimeksiannosta, ei tee Eurodieseliä millään tavoin vastuulliseksi Tourula ky:n velvoitteista.

Käräjäoikeus katsoi päätöksessään, että Eurodiesel Oy on vastuussa kyseisestä Tourula ky:n tekemästä moottoriremontista.

Se, että Eurodiesel Oy toimi samoissa tiloissa ja sen omistajana oli poikani, ei siirrä Tourula ky:n takausvastuita Eurodiesel Oy:lle. Värisisustajat Oy:n edustaja kertoi lisäksi oikeudessa todistajana, että heitä ei ollut harhautettu. Heillä oli tiedossa, että korjaamotiloihin muutti Tourula ky:n tilalle Eurodiesel Oy.

Korjaamon ulkopuolelle oli uuden yrityksen kyltti. Kuitit sekä asiakirjat olivat myös tehdyt Eurodiesel Oy:n nimissä. Takuukorjausta kyseisessä tapauksessa ei ollut vaadittu Tourula ky:ltä. Värisisustajat Oy:n asiamies toimitti oikeuteen laskun, jossa korjaustyön tekijäksi oli selvästi merkitty Tourula ky. Kiistin oikeudessa myös Tourula ky:n osalta takuuvastuun kansiremontin suhteen, vaikka sitä ei ollut koskaan edes vaadittu. Eurodieselissä oli todettu heti, että käyttäjän huolimattomuus on yksin syynä moottorivaurioon vuonna 1994. Tämä tuli auton omistajalle ja kuskille selväksi, kun auto luovutettiin ja työ laskutettiin.

Ote oikeuden päätöksestä:

”Kantaja **ei ole näyttänyt toteen** vastoin vastaajan kiistämistä, että moottorikansiremontti olisi aiheutunut vastaajayhtiön takuuajasta huolimattomuudesta ja käyttövirheestä.”

Tämä päätöksen kohta on raivostuttava. Viimeisen puheenvuoron käytti oikeudenistunnossa jompikumpi Värisisustajien todistajista, Rätty tai Mustonen, en muista kumpi. Todistaja kiisti, että heidän huolimattomuutensa oli ollut syynä pahaan moottorivaurioon kesällä 1994. **Puysin puheenvuoroa heti** tämän todistajalausunnon jälkeen oikaistakseni perättömän lausunnon ja kertoakseni vielä kerran jäähdyttäjän peittäneestä pahvista ja siitä, että käyttäjän huolimattomuus vaurion syynä tuli Värisisustajien edustajille tiedoksi korjaustilanteessa, eikä sitä silloin kiistetty. **Puheenjohtaja ei antanut minulle puheenvuoroa**, vaan hän sanoi ”nyt riittää” ja päätti istunnon. Pyydetyn puheenvuoron epääminen esti minua korjaamasta todistajan perätöntä lausumaa.

Se, että molemmat Värisisustajien edustajat kiistivät vaurion syyn, huolimattomuuden, kun heitä kuultiin asiassa todistajina, on rikoslain mukaan rikos. Heistä tehtiin rikosilmoitus. Poliisi kuulusteli Eurodieselin asentajaa ja toimitusjohtajaa rikosilmoituksen johdosta. Kumpikin vahvasti allekirjoituksellaan kuulustelukertomukset, joissa he kertoivat, että Värisisustajien edustajille selvitetiin moottorivaurion syy korjauksen yhteydessä.

Mazdan moottorissa oli tosin jonkin verran käyntihäiriöitä vuoden 1993 peruskorjauksen jälkeen. Käyntihäiriöiden aiheuttajaksi paljastui vasta vuonna 1995 kampiakselin päässä oleva mutteri (nokkamutteri), joka löystyi ajan kuluessa. Kyseessä oli moottori, jossa mutterin kiristys vaati normaalista poikkeavia toimenpiteitä. Kyseistä moottoria ei ollut ennen esiintynyt asentajien töissä ja siksi käyntihäiriön syyn löytäminen oli vaikeaa. Vika korjattiin veloituksetta, eikä siitä sen jälkeen enää reklamoitu. Tämä ei mitenkään liity vuoden 1994 laskuun.

Oikeus päätti myös, että kansiremontin korjauslasku perustuu ongelmiin **nokka-akselin** nokkamutterin kanssa. Perustelu on täydellistä lakimiehen asiantuntemattomuutta. Tämä virheellinen perustelu siirtyi suoraan Värisisustajien lakimiehen tekstistä oikeuden päätösasiakirjaan. Ensinnäkin kyseessä oli kampiakseli, ja toisekseen tällä mutterilla ole mitään tekemistä kansiremontin kanssa. Asiantuntemattomimmin ja virheellisemmin ei voisi perustella päätöstä, jolla Värisisustajat vapautettiin laskun maksamisesta ja Eurodieselille määrättiin maksettavaksi suuret oikeudenkäyntikulut.

Eurodieselillä on ollut myös muita samanlaisia tapauksia. Asiakkaat maksattivat oikeusteitse omia virheitään. Otin vain tämän yhden esimerkiksi. Pienyritystoiminta ei menesty ilman oikeusturvaa ja Kajaanissa sitä ei ollut. Eurodiesel meni lopuksi konkurssiin ja minä hävisin rahoittajana siinä eniten. Eurodieseliä johtanut poikani toimii tällä hetkellä suuressa kansainvälisessä rakennuskonsultointiyrityksessä suunnittelu- ja johtotehtävissä sellutehdas- ja kaivosprojekteissa Suomessa ja ulkomailla. Hän pärjää hyvin.

Tässä tapauksessa jäi mieleeni myös se, että vastapuolen asiamies varatuomari **Seppo Peltonen** puhui oikeudessa minusta halventavaan sävyyn. Hän sanoi, että esiinnyn kunnian vastaisesti ja arvottomasti. Puheenjohtajan olisi pitänyt ojentaa häntä. Todellisuudessa olin tässä jutussa todellinen asiantuntija ja se osapuoli, joka pysyi myös totuudessa. Hänen todistajansa valehtelivat.

Päätöksessä oli useita auto- ja moottoritekniikkaan liittyviä joko tahallisia tai väärinkäsityksestä johtuvia virheitä, jotka olivat syntyneet siitä syystä, että kärjätuomari oli ”maallikkona” moottoriasioissa siirtänyt virheet sellaisenaan oikeuden päätökseksi vastapuolen lakimiehen kirjallisista lausunnoista. Sen sijaan kärjäoikeus kokonaan sivuutti minut, joka toimin Eurodieselin asiamiehenä ja jolla oli 20 vuoden kokemus alalla.

Koin, että kärjätuomari suhtautui minuun ja asiantuntemukseeni halventavasti. Pahinta oli, että hän esti minua korjaamasta vastapuolen todistajan perätöntä lausumaa, epäämällä minulta pyytämäni puheenvuoron kyseisen lausunnon jälkeen, lopettaen istunnon heti saman tien epäämisen jälkeen.

Valitin myös lain ”tulkintaan” liittyvistä virheistä. Ei ollut mitään perustetta siirtää Tourula ky:n takuuvastuita Eurodiesel Oy:lle. Asialla ei ollut mitään käytännön merkitystä, mutta juridisesti asia on tärkeä. Kärjäoikeuden puheenjohtajana toimi kärjätuomari **Matti Pussinen**.

Valitin kärjäoikeuden päätöksestä **Itä-Suomen hovioikeuteen**. Valituksessani tein erittäin yksityiskohtaisen ja laajan selonteon kaikista virheistä joita oli kärjäoikeuden päätöksessä. **Valituksen hylkäsivät hovioikeudessa** 23.10.1997 esittelijä Sami Myöhänen ja neuvokset Juha Launis, Markku Ukkola ja Terho Turunen. **Korkeimmassa oikeudessa** hylkäsivät valituksen oikeussihteeri Ismo Kovanen ja neuvokset Riitta Suhonen ja Markku Pellinen.

Rikos varaosakaupassa

Yritykseni myi dieselmoottoreita ja myös moottoreiden osia kuten sylinterikansia. Näiden moottoreiden kannet olivat usein valurautaa eivätkä olleet korjattavissa, jos niihin syntyi halkeamavikaa. Varsinkin 3-litraisen ja 5-sylinterisen Mercedes Benz 300 D moottorin moottorinkansi oli herkkä halkeamaan.

Lapin perukoilta soitti asiakas ja oli vailla 300 D moottorin kantta. Minulla sattui olemaan varastossa käytetty ehjä kansi. Sovittiin kaupasta ja lähetin kannen matkahuollon kautta jälkivaatimuksella. Jonkin aikaa myöhemmin matkahuollosta tuli ilmoitus, että lähetykseni palautuu minulle.

Sylinterikantta ei ollut lunastettu. Hain paketin matkahuollosta. Totesin heti, että paketti päällisin puolin ei ole sama, kuin minkä lähetin. Avattuani paketin totesin, että sylinterikansikaan ei ole lähettämäni kansi.

Tein poliisille rikosilmoituksen. Paikallinen poliisi kuulusteli kannen ostajaa. Matkahuolto oli luovuttanut paketin ostajalle ilman maksua. Ostajan mukaan kansi oli viallinen ja hän palautti sen Matkahuoltoon. Asiassa on vain se erikoista, että palautetussa kannessa oli silmin havaittava halkeama. Sen lisäksi siinä ei ollut kanteen laittamaani tunnistusmerkkiä. Näitä tunnistusmerkintöjä laittavat käytettyjen osien myyjät usein myytyyn tavarahan, jotta voitaisiin tarkistaa, palauttaako ostaja reklamaatiotapauksessa saman tavarahan. Tämä on alan käytäntö. Epärehellisiä asiakkaita on riittämiin.

Kaikesta tästä huolimatta poliisi teki päätöksen: ei näyttöä rikoksesta. Syyttäjä teki päätöksen syyttämättä jättämisestä. Valitin päätöksestä läpi koko virkakoneiston aina Oikeusasiamiehelle asti. Päätös siitä, että syyttäjä ei ollut ylittänyt harkintavaltaansa, piti loppuun asti, vaikka minulla oli esittää kiistattomat todisteet varkaudesta. En löytänyt tapauksen asiakirjoja tähän hätään.

Kannen ostaja ja paikallinen poliisi olivat saman kylän poikia ja taisivat olla tuttujakin keskenään.

Ensimmäisen moottorisahani kohtalo

Olin ostanut pieneltä paikkakunnalta kauniin jokirantatontin omakotitaloa varten. Suunnitelmat muuttuivat, eikä paikkakunnasta tullut minulle pysyvää asuinpaikkaa. Myin tontin hyvälle ystävälleni, johon olin tutustunut rotary-klubissa.

Tontilla oli parikin vanhaa rakennusta ym kamaa. Kaupan ehtojen mukaan minulla oli kaupan jälkeen oikeus tiettyyn päivään mennessä viedä pois tontilta sen mitä halusin. Ostaja häiritsi minua purkutöissä. Siksi tuli kiire ja viimeisenä päivänä olin tontilla aina pimeään asti. Peittelin työkaluni tontille. Seuraavana aamuna lähdin niitä hakemaan, mutta ne olivat kadonneet. Kyselin tontin ostajalta työkaluistani. Hän vastasi, ne kuuluvat hänelle. Olin tyrmistynyt hänen oikeustajustaan.

Kävin nimismiehen juttusilla. Keskustelun päätteeksi hän totesi, onpa vi---mainen mies. Rikosasiana ei tapaus lähtenyt liikkeelle, vaikka tosin nimismies myönsi, että kauppakirjan ehto tavaroiden viemisestä pois koski vain niitä tavaroita, jotka olivat tontilla kaupanteon hetkellä, ei purkutöihin vietyjä työkaluja. Väärinkäsityksen mahdollisuutta ei ollut, mutta jos ihmisen luonne on tuollainen, ei asialle voi mitään.

Tapahtuma ei ollut taloudellisesti kovin tärkeä. Eniten jäin kaipaamaan Jobu merkkistä norjalaista moottorisahaani. Siihen liittyi tunnesyitä, koska se oli ensimmäinen moottorisahani. Pahiten sattui kuitenkin se, että kyseessä oli mies, jonka olisi pitänyt olla luotettava ystävä.

Kaiken kaikkiaan voin sanoa elämäkokemukseni mukaan 82 vuoden jälkeen, älä luota ystäviin ja liikekumppaneihin. Ei mikään tuota ihmiselämässä niin paljon surua ja pettymystä kuin kanssaihmiset. Ihminen ei ole synnynnäisesti hyvä. Elämässäni on ollut vain muutama kuolemaansa asti luotettava ystävä

Maapallo olisikin Paratiisi, jos ihmisten hyvyteen voisi luottaa.

Epäonnistunut yrityskauppa 1991

Olin jo vuodesta 1980 harjoittanut lähinnä Mercedes Benz ja Volkswagen merkkisten henkilöautojen dieselmootoreiden maahantuontia ja myyntiä. Liiketoimintaan oli tullut mukaan myös vaihtomootoreiden valmistusta, joka käsitti lähinnä kokoonpanon. Koneistustyöt teetätin alihankintana paikallisilla koneistamoilla. Uusia moottorinosia ostin myös ulkomailta suoraan valmistajilta.

Vuoteen 1991 mennessä olin jo saanut niin paljon kokemusta, että päätin ostaa myynnissä olevan moottorikoneistamon Etelä-Suomesta 2.12.1991

Tämä yrityskauppa joutui vaikeuksiin heti alusta lähtien. Maksoin kauppasopimuksen mukaisen hinnan, mutta en saanut kaikkea sitä, mitä kauppakirjassa oli mainittu. Tästä syntyi riitoja myyjän kanssa, joka jäi samaan kiinteistöön seinän taakse harjoittamaan autotarvikekauppaa.

Riita syntyi seuraavista kauppakirjan kohdista:

”4. Myyjät antavat ostajille **vuoden ajan** tarvittavaa koulutus- ja konsultointipalvelua yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Tämä palvelu kuuluu kauppahintaan.

5. Sekä ostajat että myyjät vakuuttavat toimineensa tässä kaupassa vilpittömällä mielellä.”

Moottorivaraosien tukkuliikkeillä oli Moottorikorjaamoiden yhdistys ry:n kanssa sopimus, että vain yhdistyksen jäsenet saavat moottoreiden varaosia tukkuhintaan näiltä tärkeimmiltä maahantuojilta. Moottorikorjauksiin liittyvien moottorivaraosien myynti on oleellinen osa moottorikoneistamojen tuloista. Näin oli ollut myös kaupan kohteena olleen yrityksen osalta. Liikkeen myynnin yhteydessä oli esillä liikkeen kirjanpito tältä osin. Kannattava liiketoiminta ei ole mahdollinen ilman varaosakauppaa. Varaosakauppa oli mainittu kauppakirjassa.

Myyjä oli Moottorikorjaamoiden yhdistyksen hallituksen jäsen. Hän toimi yhdistyksen kokouksissa kauppakirjan 4.§:n vastaisesti.

Yhdistyksen hallituksen kokouksen pöytäkirjasta 20.2.1992 7. § käy ilmi, että moottorikoneistamon myyjä ei ollut tehnyt lähes kolmeen kuukauteen mitään myymänsä yhtiön toiminnan turvaamiseksi siltä osin, että myyty koneistamo saisi tarvitsemansa moottorinosat tukkuhintaan maahantuojilta. Tämä ehkä siksi, että hän saisi itse myytyä koneistamolle varaosaliikkeeseensä jääneitä moottorinosia.

Myyjä jarrutti myymänsä yhtiön jäsenyyshakemusta, eli vahingoitti meitä ostajia, vaikka kauppakirjan mukaan hänelle oli maksettu konsulttipalkkio vuoden ajaksi yrityskaupan yhteydessä. Soitin yhdistyksen sihteerille Raimo Kolulle. Hän sanoi, ettei tiedä syytä sille, miksi ostamamme koneistamon jäsenyyttä jarrutetaan myyjän toimesta. Myyjältä saatiin vasta kokouksessa 24.4.1992 6.§ myönteinen lausunto jäsenyydelle viisi kuukautta kaupan jälkeen, ja jäsenyys hyväksyttiin. Vasta tämän jälkeen voitiin ostaa varaosat tukkuliikkeistä noin 50% alennuksella. Siihen asti ei saatu alennusta ja moottorinosia ostettiin myös myyjän varaosaliikkeestä, jonne oli jäänyt paljon epäkuranttia moottorinosaa koneistamopuolen myynnin jälkeen. Tämän kaupankäynnin ehdoista teimme valitettavasti vain suullisen sopimuksen ja siitäkin aiheutui riitoja.

Tilanne kärjistyi siihen pisteeseen, että vaadin Lahden käräjäoikeudessa vahingonkorvausta sopimusrikkomuksesta. Oikeuden puheenjohtajana toimi **Juhani Kivihalme.**

Todistajani oli Raimo Kolu. Hän oli Moottorikorjaamoiden yhdistys ry:n toiminnanjohtaja ja sihteeri. Hän tiesi, että tulen kysellemään hänen minulle puhelimesta kertomistaan tapahtumista. Monenlaisten selittelyjen jälkeen ja huonoon muistiin vedoten hän lopuksi todisti, että sopimusrikkomuksesta syytetty ei ollut vastustanut hallituksen kokouksissa jäsenyyttä.

Tämä lausunto oli vastoin sitä, mitä hän oli minulle kertonut ja vastoin kokousten pöytäkirjoja. Hän rikkoi antamansa valan. Todistajaa kuulusteli myös vastapuolen lakimies. Hän oli edeltä käsin neuvotellut todistajani kanssa.

Asianajajaliiton eettisten sääntöjen mukaan tällainen ilmeinen yhteydenotto on hyväksyttävää. Painostamiseksi minä sitä kutsuisin. Todistaja antoi sekuntiakaan miettimättä ja empimättä toivotut vastaukset hänen kysymyksiinsä. Tämä oli hämmäntävää, koska hän oli minun todistajani.

Hävisin tämän jutun todistajani ”mielenmuutoksen” vuoksi. Todistajan perättömäksi lausumaksi minä sitä kutsuisin. Kaikki asiakirjat ja niiden mukaiset tapahtumat tukivat selvästi näkemystäni sopimusrikkomuksesta. Tapahtumien kulusta ei myöskään ollut suurta erimielisyyttä. Tosin yhteensä kolme oikeudenistuntoa ja todella monenlaiset vastapuolen sekä heidän lakimiehensä selittelyt, kiistämiset ja valheet sotkivat kokonaisuutta. Oikeus päätti kuitenkin asiakirjojen ja tapahtumien kulun vastaisesti, että sopimusrikkomusta ei ollut tapahtunut. Myönnän, että joitain neuvoja toki sain, mutta alkuvaiheessa myyjä suorastaan vaikeutti välillisesti varaosakauppaamme viisi kuukautta, vaikka kauppasopimuksessa luki, että myyjä sitoutuu antamaan konsultointipalvelua ”**myydyn yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi**”.

Yrityskaupan rahoitukseen oli kiinnitetty koko omaisuuteni, siksi edellytin ja luotin, että kauppasopimusta noudatetaan. Näin ei käynyt. Sen sijaan minulle ja pojilleni kävi huonosti.

Liikenne rikkomus Kuhmossa 1997

Minut oli haastettu Kajaanin käräjäoikeuden Kuhmon toimipisteeseen vastaamaan syytteeseen liikenne rikkomuksesta, jota tapahtunut heinäkuussa 1997 Vartiuksen tullissa. Haaste tuli oikein uhkasakon kanssa. Tämä oikeudenkäynti oli varmasti yksi kaikkein typerimmistä ja ärsyttävimmistä, mitä olen kokenut. **Käräjätuomarina oli Heino Huttu ja syyttäjänä Matti Välinen.** Koko juttu perustui siihen, että syyttäjä halusi pelastaa sakon kirjoittaneen rajavartijan kasvat. Käräjäoikeuden tuomari pelasti vuorostaan syyttäjän kasvat.

Aili Kyllönen Kajaanin käräjäoikeudesta pelasti puolestaan Kuhmon käräjätuomarin kasvot. Kyllönen ei antanut minulle lisämääräaikaa valituksen tekoon. Päätös oli tullut Kuhmosta Kuusamoon vasta valitusajan päätyttyä.

Koko juttu oli erittäin yksinkertainen, vaikka sitä pitkään jahkattiin käräjäoikeuden istunnossa. Olin ollut reissussa Venäjällä ja tulin Suomeen Kuhmon Vartiuksen rajaylityspaikan kautta. Tullissa rajavartija huomasi, että auton katsastus oli mennyt vanhaksi. Kyseinen Talbot Horizon ei ole yleensä minulla käytössä työmatkoilla. Rajavartija kirjoitti asianmukaisesti siirtoluvan.

Vastustin sitä, että hän kirjoitti minulle myös sakkolapun. Tässä hän teki virheen. Vastustin sakkoa ja asia meni oikeuteen.

Oikeuteen Kuhmoon jouduin tulemaan Kuusamosta asti, eli matka oli satoja kilometrejä. Tiesin olevani asiassa oikeassa ja uskoin, että valtio korvaa matkakaluni. Oikeudenistunto oli varsinainen show. Oikeuden puheenjohtaja ja syyttäjät eivät olleet ollenkaan etukäteen perehtyneet säädöksiin ja käytäntöihin. Molemmat ahdistelivat minua perin pohjin kysymyksillään. Kuultiin myös sakon kirjoittaneen rajavartijan asiallinen kertomus tapahtumista rajalla.

Olin aikaisemmin tuonut kymmenen vuotta kymmeniä uusia ja käytettyjä autoja Saksasta Suomeen ja minulla oli aivan tarkka tieto siitä, miten rajamuodollisuudet tapahtuvat. Auton voi tuoda ulkomailta ajamalla tullialueelle, oli siinä minkälaiset kilvet tahansa tai vaikkapa ilman mitään rekisterikilpiä. Kuten oikeudessa mainitsin, autoa saa liikutella tullialueella omalla moottorilla, sitä ei tarvitse vetää rajaviivalta tulliin. Tullialueella oleva auto ei ole vielä liikenteessä Suomessa. Näin on myös Vartiuksen tullissa. Rajapuomin takana seisova auto ei ole liikenteessä. Tämä on nyt päivänselvä asia. Asia olisi ollut toinen, jos minut olisi pysäytetty poistuttuani tullialueelta rajapuomin ohi yleiselle tielle ja siellä olisi todettu auto katsastamattomaksi. Ajoin autoni pois tullialueelta vasta, kun sillä oli tullin antama siirtolupa. Tätä yritin tuloksetta käräjätuomarille ja syyttäjälle selostaa. Heillä ei ollut minkäänlaista halua hyväksyä tosiasioita.

Tämä juttu ärsytti minua kaikessa vähäisyydessään. Jutussa tapahtui tuomarin taholta ilmeinen syyttäjän asiantuntemattomuuden peittely.

Tuomio: ”Käräjäoikeus katsoo **todistaja Petri Koiviston kertomuksen perusteella** selvitetyn, että Pentti Tourula on **24.7.1997 Kuhmossa käyttänyt liikenteessä** henkilöautoa APA-824, **jonka** vuoden 1997 vuosikatsastus oli suorittamatta. Auto oli viimeksi katsastettu 27.5.1996 ja auton käyttöönottovuosi on 1981. Tourula oli ajanut autolla Venäjältä Suomeen. Suomen puolella **Tourula oli ajanut autolla rajalta tulliin noin 100 metrin matkan**. Tourula oli mennyt autolla Venäjälle muutamaa päivää aikaisemmin. Käräjäoikeus hylkää vastaajan esittämän matkakustannusvaatimuksen lakiin perustumattomana”.

TUOMIOLAUSELMA Liikenneerikkomus 24.7.1997

Sakkorangaistus ei ollut kovin suuri, mutta oikeusvaltiossa sitä ei voi hyväksyä. Esitin heti tyytymättömyyttä melko tuhtuneena.

Rajavartija Koivisto ei todistajana kertonut, että olisin käyttänyt autoa liikenteessä ilman lupaa 24.7.1997. Tuomari vääristeli todistusta.

Helsingin Sanomat

Helsingin Sanomia pidetään Suomessa valtalehtenä. Itsekin olen Hesaria nuorena miehenä tilannut ja lukenut. Kirjoittelin myös usein paikallis- ja aluelehtiin. Tarjosin Helsingin Sanomillekin lukijan kirjoituksiani tärkeistä asioista. Menivät roskakoriin. Ihmettelin asiaa, kun lehdessä kuitenkin julkaistiin melko tyhjänpäiväisiä lukijainkirjoituksia. Tein kokeen: kirjoitin lukijan kirjeen aivan mitättömästä asiasta, ja se julkaistiin. Tällainen oli siis julkaisupolitiikka, tärkeistä asioista saavat kirjoittaa lehteen vain tärkeät ihmiset. Tavalliselta ihmiseltä julkaistaan vain yhdentekeviä mielipiteitä. Täysin toivotonta on yrittää vastineellakaan korjata lehden uutisissa tai artikkeleissa olevia virheitä. Helsingin Sanomat on lehti, joka ei halua millään myöntää virheitään.

Toki tässäkin asiassa auttaa se, että korjausta vaatii tarpeeksi vaikutusvaltainen lukija. Kumminkin lehti aina lopuksi jollain tapaa vähättelee ja häivyttää virheen sanomalla viimeisen sanan. Lehti pitää kynsin hampain keinoja kaihtamatta kiinni uskottavuudestaan.

Otan yhden esimerkin aivan viime ajoilta. Helsingin Sanomat julkaisi erittäin laajan artikkelin eräästä Euroopan tunnetuimmasta automerkistä yhteistyössä autoliikkeen kanssa. Tämä artikkeli levisi myös nettiutisiin. Artikkeliki kertoi pahasta moottoriongelmosta, joka johtui yksinkertaisesta moottorin suunnitteluvirheestä. Kyseisiä moottoreita käytettiin useassa automerkissä, ja ongelma oli moottoreiden korjaajien tiedossa. Minullekin tuli korjattavaksi monta autoa tämän vian vuoksi jo 80-luvulla. Useissa tapauksissa tapahtui moottorin täystuho kesken täyden vauhdin. Moottorivauriot olisivat olleet estettävissä tiedolla moottorin suunnitteluvirheestä ja oikealla reagoinnilla häiriöön. Merkkiliikkeessä asiakkaitani ei ollut varoitettu. Tästä asiakkaani olivat syystäkin vihaisia. Suunnitteluvirheet salataan usein hyvinkin pitkään.

Helsingin Sanomien esille ottamassa tapauksessa vika ilmaantuu moottoriin yleensä aina täydessä vauhdissa. Moottorin teho alkaa yllättäen kasvaa ja auton vauhti lisääntyä, eikä siihen auta jalan nosto kaasupolkimelta. Häiriö säikähdyttää varmasti kokemattomamman kuskin, koska tästä häiriöstä ei ole ennakkoon varoitettu eikä annettu toimintaohjetta. Vielä nyt, kun häiriö on ollut tunnettu jo yli 30 vuotta, antaa Helsingin Sanomat yhdessä merkkiliikkeen kanssa juuri sellaisen ohjeen, jota noudattamalla aiheutetaan hyvin useassa tapauksessa moottorin täystuho. Uskomatonta, että tällainen ohje annetaan, kun tässä artikkelissa oli kyse kuluttajavalituksesta. Artikkelia ei voi hyväksyä. Luettuani artikkelin kirjoitin lehteen heti vastineen. Kerroin tarkasti, mistä häiriö johtuu ja mikä on oikea menettelytapa häiriötilanteessa. Lehti ei julkaissut kirjoitustani. Helsingin Sanomat on aina oikeassa. Uskottavuus on säilytettävä silloinkin, kun on julkaistu perätöntä vahingollista tietoa.

Minusta tapaus oli törkeä. Kuinkahan moni autoilija on joutunut teettämään artikkelin vuoksi kalliin moottoriremontin.

Olen saanut myös sen vaikutelman Helsingin Sanomista, että se on lehti, joka on aina sen hetkisen poliittisen valtapuolueen kannalla, mutta aina myös rahan kannalla. Tuntuu myös siltä, että toimittajat työskentelevät edelleen Tampereen punaisen yliopiston hengessä. Lehden sensaatiojutut ovat usein toimittajan tai toimittajien ilkeämielisiä kannanottoja vähäpätöisistä aiheista.

Tiedän toisenkin autonmoottoreiden suunnitteluvirheen. Se ei liity mitenkään Helsingin Sanomiin. Mercedes Benz henkilöautojen dieselmootoreissa oli virhe, jonka korjaamatta jättäminen aiheutti ennen pitkää pahan moottorivaurion. Myös alkuperäisissä vaihtomootoreissa oli sama virhe. Tein aina kaikkiin korjaamiini moottoreihin tarpeellisen muutoksen. Uusi, ei alkuperäinen varaosa, maksoi noin 20 senttiä ja työtä oli noin 20 minuuttia. Korjaus oli helppo tehdä myös jälkeinpäin. Moottori kesti muutoksen jälkeen paljon pitempään. Ihmettelen vieläkin, miksi tehdas ei löytänyt tätä vikaa.

Oulun raastuvanoikeus

Esimerkki tapauksesta, jossa luulin, että minua ei voida millään tuomita syylliseksi ja siten maksavaksi osapuoleksi. Oikeuden tuomarit kuitenkin kaivamalla kaivoivat esiin perusteet, joilla saivat minut maksumieheksi.

Suomessa oli pankkikriisi. Pankkini SKOP vaati kaikkia velallisia maksamaan heti velkansa. Maksoin shekkitilini velkasaldon hieman myöhässä ja sain velkomushaasteen oikeuteen. Matkustin Ouluun oikeuteen haasteessa määrättynä päivänä ja aikana. Odotustiloissa näin, että juttuni oli päivän asialistalla. Menin ajallani kärjäsaliin ja sain käsittelyn jälkeen päätöksen, jossa todettiin, että ”kantaja ei ole uudistanut kannetta. Vastaja Pentti Tourula on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista”.

Lisäksi päätöksessä oli ”Velanottajana ja maksajana Pentti Tourula on ollut tietoinen siitä, ettei kantajalla ole perustetta vaatia enää haastehakemusta kanteeksi uudistaen saatavaansa, minkä vuoksi Pentti Tourulan vaatimus oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta hylätään.” (Kapulakieltä).

Mielestäni juttu ei mennyt aivan oikein. Pankilla olisi ollut riittävästi aikaa ennen oikeuden istuntoa peruuttaa kante ja minun haastamiseni oikeuteen. Se oli heidän virheensä, että kanteen (haasteen) peruuttamista ei tehty ja ilmoitettu minulle ennen istuntoa. Haaste oikeuteen oli voimassa.

Oikeudenkäynti- ja matkakulujen korvausvaatimukseni oli lähinnä muodollinen ja suuruudeltaan 1470 mk eli 262 euroa. Asianajajien palkkiot olivat ehkä sillä hetkellä 200-300 euroa/tunti, eli korvausvaatimukseni oli kohtuullinen. Pitihän asiaan varata matkoineen yksi työpäivä.

Valitin päätöksestä Rovaniemen hovioikeuteen ja vaadin kulujeni korvausta sekä raastuvanoikeuden että hovioikeuden osalta.

Rovaniemen hovioikeus teki seuraavan ratkaisun: ”Perustelut. Lain mukaan jutun hävinnyt asianosainen on velvollinen korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut. Pankkia ei voida pitää jutun hävinneenä asianosaisena, eikä se sen vuoksi ole velvollinen korvaamaan Pentti Tourulan oikeudenkäyntikuluja.

Tuomiolauselma. Raastuvanoikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta. Pentti Tourula veloitetaan korvaamaan pankille vastauksen antamisesta aiheutuneet kulut 600 markalla 16 prosentin korkoineen hovioikeuden tuomion antopäivästä lukien.”

Miten tässä näin kävi! Eikö pankki ollutkaan raastuvanoikeudessa hävinnyt osapuoli, kun se luopui kanteesta (velkomuksesta)?

Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa.

Päätöksen raastuvanoikeudessa tekivät Ritva Väisänen, Sirkka Ristiluoma ja kunnallisneuvosmies Eero Mustonen.

Hovioikeudessa asian ratkaisivat Tyyne Repo, Eero Yrttiaho ja Auli Vähätörmä.

Korkeimmassa oikeudessa asian ratkaisivat Jens Portin, Ingvar Krook, Mikko Tulokas ja esittelijä Jukka Kontio.

Tämäkin juttu todistaa sen, että käräjille ei kannata mennä, vaikka olisi kuinka oikeassa, jos sen voi jotenkin välttää. Parempi on kärsiä pienet ja joskus vähän suuremmatkin vahingot nahoissaan. Etukäteen järkeilemällä ei koskaan tiedä millainen päätös oikeudesta tulee. Päätös voi olla lain kirjaimen mukainen, tai lain hengen mukainen, tai oikeaksi harkittu, tai mielivaltainen, tai henkilökohtainen tai kostonhenkinen, milloin mitään.

Suomi 100 vuotta

Vuodet 1917-1918 liittyivät sukunihistoriaan siten, että isäni vanhempi veli lähti Jyväskylästä lukiolaisena vapaaehtoisena puolustamaan maan laillista hallitusta vallankaappaukselta vastaan. Hän kaatui Tampereen taistelussa.

Suomen itsenäistymiselle oli jo ollut ratkaisevaa ensimmäisen maailmansodan syttyminen, tsaarivallan kukistuminen ja Saksan yhteistyö Leninin kanssa. Saksa rahoitti Venäjän vallankumousta ja sopi maksuksi edullisen rauhansopimuksen Leninin kanssa. Samalla sovittiin tietääkseni myös, että Lenin ei lähetä lisää sotilaita Suomeen, vaan pikemminkin vetää joukot maasta pois. Siksi venäläiset sotilaat vetäytyivät maasta lähes vastarinnatta. Vallankaappausyritys Suomessa 1918 jäi ilman Leninin täyttä tukea. Saksan tuella ja jääkäreiden johdolla kapina kukistettiin.

Isäni kutsuttiin sotaan 1939, kun olin puolivuotias. Hän kaatui helmikuussa 1940 Sallan rintamalla. Hän johti miehiään komppanianpäällikkönä Pelkosenniemen ja Mäntyvaaran voitokkaissa taisteluissa. Keski-ikäiset Pohjanmaan ”nostomiehet” oli kuljetettu junalla Pohjanmaalta Kemijärvelle.

Heidän varustelunsa oli ala-arvoista. Kuuluisa kirjailija Pentti Haanpää oli isäni komppaniassa ja kirjoitti myöhemmin taisteluista kirjan ”Korpisotaa”.

Tämä sotakirja ei kerro sankaritekoihin halukkaista nuorista miehistä, vaan perheenisistä, jotka henkensä säilyttääkseen halusivat paeta, kun vihollinen hyökkäsi panssareiden tukemina. He toki olivat aluksi ilman panssaritorjunta-aseita, joita saatiin vasta myöhemmin Pohjois-Suomeen yksityisen liikemiehen (Nordström) lahjoittamina. Perheeni oli kerran sodan jälkeen hänen vieraana.

Saksa esti Neuvostoliittoa jatkamasta Suomen valloitusta syksyllä 1940. Kumppanuussopimus Saksan kanssa oli maksuna tästä tuesta, ja se tuli Suomelle kalliiksi. Lähdimme kumppanina sotaan mukaan 1941. Aseveljinä saksalaiset auttoivat ratkaisevasti kesällä 1944 pysäyttämään Neuvostoliiton hyökkäyksen. Neuvostoliiton rauhansopimuksessa vaatima aseellinen konflikti Saksan kanssa 1944-45 oli tragedia. Tällöin poltettiin myös syntymäkotini. Sotalapsena olosta ruotsalaisessa perheessä 1944-46 jäi erittäin hyvät muistot.

Syytän talvisodasta sotaorpona ja reservin kapteenina Stalinin lisäksi erityisesti niitä poliitikkoja, jotka 30-luvun loppupuolella sodan uhatessa päättivät typerästi, että Suomi ei tarvitse liittolaisia, ei nykyaikaisia aseita eikä sopimusta aluevaihdosta, koska sillä on hyökkäämättömyyssopimus Neuvostoliiton kanssa. Nämä poliitikot jatkoivat johtotehtävissä, enkä ole mistään lukenut, että edes häpeärangaistus olisi tullut heidän osakseen, vaan ainoastaan kunniamerkkejä..

Presidentti **Paasikivi** johdatti arvovallallaan menestyksellä Suomen läpi ”vaaran vuosien”. Kunnioitan sukupolvia, jotka kestivät sodan 1939-45 ja sen jälkeen jälleenrakensivat maan. Valitettavaa oli, että työtä jouduttiin hakemaan myös Ruotsista. Itse astuin työelämään 1965, jolloin kaikki oli maassa jo melko hyvin. On myönnettävä, että reserviupseerina pelkäsin sotaa 1960-70 -luvuilla. Olin sijoitettu vaativiin tehtävään ja vastuussa noin 1500 miehestä, eikä varustelu ollut mielestäni riittävä tehtävän vaativuutta ajatellen.

Demokraattisissa maissa äänestystulokset voivat olla yllättäviä. Presidentti **Halonen** on Trumpin kanssa siitä hyvä esimerkki. Hänen presidentiksi valintansa tapahtui yhdistämällä poliittinen taktikointi sukupuoleen liittyvään taktikointiin ja syrjintään. Halonen aiheutti pasifistisena idealistina myös vaaraa maanpuolustukselle. Mielestäni **Halonen** oli arvovaltaisena presidenttinä ja SETA-naisena käynnistämässä yhteiskunnallista muutosta kohti anarkiaa, pakanuutta ja barbariaa. Suomen irtaantumista kristinuskoon perustuneesta kulttuurista juhlitaan nyt Suomessakin kaduilla kulkueissa. Valtion ja jopa kirkon johtajia on etunenässä Seta-lippujen liehuessa. Ihmisoikeuksiin kuuluvia lastenoikeuksia pilkataan julkisesti. Elämme nyt yhteiskunnassa, jossa ihmislapsia voidaan ostaa mitä kaukaisimmista maista lemmikeiksi kuin koiranpentuja, ja yhteiskunta maksaa itsellisille naisille mahdollisuuden tekniseen lisääntymiseen ihmisyyteen kuuluvan rakkaus- ja perhe-elämän sijaan. Nyt opetetaan etsimään epäluonnollisia identiteettejä ja elämään nautintoja tavoista, jotka kristinuskon mukaan ovat vahingollisia.

”**Vihreät**” **kieltävät** Laatokan norppien ja Äänisen nieriöiden siirron Saimaaseen estämään uhkaa lajien sukupuuttoon kuolemista Suomessa. **Vihreät tukevat** silti Suomen asuttamista ihmisillä, joiden juuret ovat kaukana Afrikan sydänmailla. Ihminen on kuitenkin biologisesti eläinlaji, jonka monimuotoisuuden säilyttäminen pitäisi olla vihreillekin tärkeää. Suomalaiset ihmisryhmänä sulautuvat ja häviävät historiallisesti katsottuna hyvin lyhyessä ajassa, jos Suomeen siirtyy muualta pienikin määrä meitä nopeammin lisääntyviä ihmisiä. Muutos 1990–2020 Suomen väestön koostumuksessa on jo ollut suuri, entäpä mitä tapahtuu 500 vuodessa? **Vihreät** politikoivat myös ilmaston lämpenemisellä. Kyseessä on kuitenkin ”Äiti Luonnon” puuttuminen tilanteeseen, kun maapallolla on liikaa noin 2-3 miljardia ihmistä. Luonto saattaa olla julmakin, mutta tällä kertaa ilmastonmuutos on kyllä ongelman ratkaisuna varmasti inhimillisempää kuin atomipommit. Homma ei hoidu äänestyspäätöksin.

Kaduilla mieltään osoittavien muutosta pelkäävien huligaanien päässä voi tässä asiassa olla paljon enemmän tunteita ja järkeä kuin ministerin silinterihatun alla. Siirtolais- ja maahanmuuttokriittisyys ovat mielestäni järkevää itsesuojeluvaistoa. Vähälle huomiolle on myös jäänyt, että **Vihreät lait** suosivat yleensä selvästi varakkaita kaupunkilaisia maaseudun asukkaiden kustannuksella.

Annan **P.Haavistolle** ei äänen ja **O.Rehnille** jaa äänen.

Suomen kulttuurirahasto ja Suomalaisuuden liitto eivät rohkeasti ja julkisesti vastusta maan muuttamista monikulttuuriseksi ja etnisesti sekoittuneeksi, vaikka suurin osa kansaa arvostelee (ainakin mielessään) laitonta maahanmuuttoa kaukomailta juuri siitä syystä, että se vaarantaa suomalaisten kulttuuria, perinteitä ja uskoa. Sen sijaan maahanmuutto lähialueilta, kuten on tapahtunut tuhansia vuosia, on normaalia asutusta niin biologisesti kuin henkisesti. Tärkeintä olisi, että kaltaisemme siirtolaiset edelleenkin sulautuisivat luonnollisesti ja oikeastaan huomaamatta suomalaisiin sekä heidän kulttuuriinsa ja perinteisiinsä. Samalla he hieman rikastuttavat suomalaisten eurooppalaista geeniperimää.

Suomalaiset ovat olleet kristittyjä siitä lähtien, kun maa liitettiin Ruotsin kautta Euroopan kristittyjen valtioiden yhteyteen noin tuhannen vuotta sitten. Kristillinen kirkko piispoineen ja pappeineen on aina ollut osa Suomen hallintoa. Vuoteen 1865 kunta ja seurakunta olivat yksi ja sama. Siitä lähtien ne olivat muodollisesti erillään. Suomen evankelisluterilainen kirkko ei ole ollut koskaan itsenäinen. Kyseessä on eräänlainen valtionkirkko.

Suomen kirkossa on nyt meneillään samanlainen anarkia kuin nuoruuteni Teiniliitossa. Pieni aktiivinen joukko on muuttamassa seurakuntia mieleisempään maallisen demokratian avulla, sillä kaikki hyväksytään seurakuntiin jäseniksi ja kaikki ovat äänioikeutettuja vaaleissa ja kokouksissa.

Hiljaiset kristityt joutuvat seuraamaan voimattomina, kun valtionkirkkoa ja seurakuntia muutetaan yhteiskunnallisten, tai muuten perinteiden vastaisten, anarkististen ja luonnonvastaisten mielipiteiden mukaiseksi.

Suren Lapin perinteistä uskonelämää kunnioittavana konservatiivina Suomen kirkon ja seurakuntien muuttumista. Uskon Uuden testamentin opetuksiin, Pyhään Yhteiseen Seurakuntaan ja kaikkien kristittyjen veljeyteen.

Mihin on hävinnyt kuuluisa **suomalainen rehellisyys sadassa vuodessa**. Mieltäni painavat edelleen tapaukset, joista olen kertonut. Elämässäni on toki tapahtunut paljon muitakin rikoksia yrityksieni ja minua kohtaan. Viimeksi minua huijasi kiinteistönvälittäjä virheellisellä netti-ilmoituksella.

Koen eläväni epärehellisessä yhteiskunnassa. Petollisia ystäviä ja selkään puukottajia on ollut todella paljon. Olen pettynyt 100-vuotiaassa Suomessa politiikan, hallinnon ja rahamaailman omahyväiseen ja itsekkyyteen. Asiat eivät ole Suomessa niin, kuin miltä niiden halutaan näyttävän..

Synnyinkuntani Kittilä on myös joutunut vaikeuksiin maan hallinnon kanssa. Kittilässä kunnan luottamusmiesthallinto halusi erottaa kunnanjohtajan, mutta erottamisessa tapahtui pieni hallinnollinen muotovirhe. Itsetietoinen naiskunnanjohtaja päätti käyttää virhettä taloudellisesti hyväkseen siinä määrin, että kunnan luottamusmiesten oikeustaju ei voinut sitä hyväksyä. Alkoi riita, joka paisui ja jolle ei tunnu oikeusistuimissa tulevan loppua.

Lapissa kasvaneena ymmärrän paikallisia ihmisiä. Myötätuntoni on heidän puolellaan heidän tehdessään virheitäkin. Lapin paikallishallinto Rovaniemellä olisi alueen ihmiset tuntevana asiantuntijana antanut asioihin sekaantumatta kittiläläisten selvittää riitansa, mutta Helsingin herrat, eli valtakunnansyyttäjät Kalske, puuttuivat asioihin. Nyt mitätön virhe kuormittaa oikeuslaitosta ja syytettyjä kohtuuttomasti. Muut tärkeämmät asiat joutuvat odottamaan. Kustannukset ovat erittäin suuret ja veronmaksajat maksavat.

Itsekritiikin puute hyviin virkoihin pyrittäessä, ja siitä johtuva **huono itsetunto** viran hoidossa, vaivaavat Suomen hallintoa ja virkakuntaa. Työhön ja viranhoitoon kohdistuva arvostelu, tai työtä koskevat ulkopäin tulevat parannusehdotukset, saavat aikaan vain ärtymystä ja aggressiivisuutta.

Kirjoittamaani ja kustantamaani kirjaa ”Kuin Piru Raamattua”

jaoin **satoja kappaleita** vaikutusvaltaisille poliitikoille, virkamiehille ja medialle. Kirjani käsitteli todellisuudessa tapahtuneita aitoja potilasvahinkoja erittäin perusteellisesti ja lääketieteellisen asiantuntevasti. Kirjaa käytti lähdeoteoksena esimerkiksi Potilasvahinkolainsäädännön uudistamista pohtiva toimikunta. Näistä sadoista kirjoista ei tullut toiveista huolimatta minkäänlaista muutosta käytäntöihin. Siltä osin meni työni ja investointini hukkaan.

Sadoista kirjani saaneista henkilöistä kiitti vain kolme: THL:n pääjohtaja Juhani Eskola, kansanedustaja Ben Zyskowitz ja toimittaja Riikka Uosukainen. Kyseinen kirja on liitetty tämän teoksen alkuosaksi. Toivon, että tämä uusi yritys yhteiskunnallisen keskustelun herättämiseksi onnistuu paremmin.

Korruptiosta

Suomea pidetään erittäin vähän korruptoituneena maana. Tämä johtuu siitä, että Suomessa ”tuntematon” ei voi ostaa virkamiehiltä mieleisiään päätöksiä. Suomi on kuitenkin aivan yhtä korruptoitunut kuin kaikki muutkin valtiot, jos korruptiona pidetään verkostoitumista, jossa päättäjät suosivat päätöksenteossa sukulaisiaan, tuttujaan, ystäviään ja puoluetovereitaan. Tämän mahdollisuuden vuoksi, ja tietysti oman edun vuoksi, politiikan pariin ja virkoihin yleensä hakeudutaankin.

Suomi voi olla korruptiovapaa maa vain, jos lainsäädännössä on selvä kieltö siitä, että virkavastuulla toimiva päättäjät ei saa tehdä päätöksiä, joista hyötyvät omat ja esimiesten tutut, ystävät ja puoluetoverit silloin, kun toisenlaiseen päätökseen on mahdollisuus. Sukulaisten suosiminen taitaa jo olla kiellettyä.

Yksityisen elinkeinoelämän päätökset ovat tietysti vapaampia. Tosin on raivostuttavaa, kun pankkiirit voivat keinotella omaksi ja ystäviensä hyväksi muiden rahoilla.

Minäkin ostaisin mielelläni pankin antamalla lainalla 1 miljoonalla eurolla osakkeita, jos pankinjohtaja lupaisi niille ostajan parin vuoden päästä 2 miljoonalla eurolla. Näin sitä vaurastuisi ilman perintöä tai työtekoa aivan talousguruksi asti.

Poliittisten instituutioiden koostumus muuttuisi aika radikaalisti, jos laitettaisiin vähän lisää sääntelyä vaalikelpoisuuteen. Esimerkiksi ne, joilla on mahdollisuus jakaa ihmisille virassaan päätöksillään yhteiskunnan avustuksia tai muita selviä etuisuuksia, eivät saisi olla eduskunta- ja kunnallisvaaleissa vaalikelpoisia. Ministeri kunnallisvaaliehdokkaana on puoluepolitiikkaa hyvin arveluttavassa muodossa.. Keinottelu eurovaali- ja eduskuntavaaliehdokkuuksilla olisi estettävä lainsäädännöllä. Monella jakkaralla yhtä aikaa istuminen hämärtää vastuukysymykset ja johdattelee politiikkaan perehtymättömiä äänestäjiä harhaan.

Työttömyydestä

Muistan kuinka todella vaikeaa oli saada jo 70-luvulla keväällä palkattua hyvä kirvesmies omakotitalotyömaalle. Jo silloin useimmilla kirvesmiehillä oli työttömyyskorvaukset päällä talvisaikaan ja töitä ei keväällä otettu vastaan, ennen kuin omakotirakentajien hädällä oli kiristetty palkat ja urakkahinnat tarpeeksi korkealle. Ilmoitus viranomaisille työstä kieltäytymisestä ei olisi tuonut mitään hyvää. Se olisi vain huonontanut henkilösuhteita paikkakunnalla.

Liiallinen ammattisuoja huonontaa myös kaikenlaisen rehellisen työn arvostusta. Ansiosidonnaisella työttömyysturvalla olevan, eli käytännössä palkkaa saavan henkilön, pitäisi mielestäni ottaa vastaa mikä tahansa rehellinen työ, jota pystyy tekemään. Palkka työstä maksettaisiin kassalle, jos palkka olisi työttömyyspäivärahaa pienempi, ja päiväraha säilyisi entisellään. Tämä olisi mielestäni erittäin oikeudenmukaista.

Työmoraali on todella romahtanut, jos työvelvollisuutta pidetään ihmisten ”kyykyttämisenä”. En kirjoita utopiaa. Kaivoin itse talousvaikeuksissa eläkeläismaisterina toinen käsi puoliksi halvaantuneena hautoja lapiolla sekä +25 asteen helteessä että -25 asteen pakkasissa 7 euron nettotuntipalkalla. Pidin seurakuntamestarin työstä ihmisten harmiksi. He eivät päässeet nauttimaan ahdingostani. Lisäksi työ riitti pelastamaan minut taloudellisessa kriisitilanteessa, ja olin siitä silloiselle seurakunnalle kiitollinen.

Yhteiskunnalla on mahdollisuus ottaa käyttöön vielä järeämmätkin aseet, jos kyseessä on työn vieroksuminen eikä suinkaan työkyvyttömyys. Nuorisotyöttömyyteen tepsisi se, että suvulla olisi ensi sijassa vastuu tiettyyn ikään asti suvun jäsenen työttömyyden seurauksista ja muistakin taloudellisista vaikeuksista. Perheen tulot voitaisiin jakaa verotusta varten vapaasti täysi-ikäisten perheenjäsenten kesken. Yhteiskunta maksaisi peruspäivärahaa, työmarkkinatukea ja opintotukea, mutta tuki perittäisiin suvulta takaisin. Vastuu voitaisiin määrittää sukulaisuussuhteen mukaan porrastetusti vaikkapa järjestyksessä: Vanhemmat, sisarukset, isovanhemmat sekä sedät, enot ja tädit. Vasta sen jälkeen, kun tämä ketju olisi käyty läpi, jäisi vastuu kaikille veronmaksajille yhteisesti.

Kansanvallan parantaminen

Olen jo esittänyt, että vaaleissa pitäisi korruptiota kitkeä ja ehdokkaiden tasa-arvoa lisätä rajoittamalla ehdokaskelpoisuutta siten, että yhteiskunnan varoilla tehtävä vaalityö viranhoidon yhteydessä ei olisi mahdollista. ”Yhteistä” rahaa jakamalla ei saisi olla mahdollista päästä kansan edustajaksi. Korkeiden virkamiesten pitäisi pysyä omassa tärkeässä työssään. Heidän asiantuntemuksensa voidaan saada muutenkin mukaan lainsäädäntöön. Syytä olisi kelpoisuusehtojen yleisempäänkin pohtimiseen. Äänestäjillä pitäisi olla myös selvä ennakkotieto siitä mihin ehdokas pyrkii. Ei saisi olla mahdollista keinotella kunta-, eduskunta- ja eurovaaleilla.

Utopistinen, mutta ehkä **paras keino todelliseen kansanvaltaan olisi kansanedustajien arvonta vaalipiireittäin viran kelpoisuusehdot täyttävistä.** Tässä järjestelmässä olisi edelleen 200 kansanedustajaa. Yksittäisen edustajan toimikausi olisi 4 vuotta. Hänellä olisi oikeus 10 lakialoitteeseen. Kahden vuoden välein arvottaisiin 100 edustajaa suostumuksensa antaneista **ja kansalaisluottamausta nauttivista** Suomen kansalaisista. Eduskunnassa olisi siis aina sekä nuorempia että vanhempia edustajia. Maan hallitus olisi virkamieshallitus. Ministeri voisi olla virassaan niin kauan kuin luottamusta Eduskunnassa riittää.

Entisessä vaalijärjestelmässä kansanedustajalle riittäisi 2-3 vaalikautta.

Oikeusturvan parantaminen

Olen jo monin esimerkein kuvannut tyytymättömyyttäni oikeuslaitoksessa saamani kohteluun. Oikeudessa eivät riitele suinkaan asiat. Oikeudenkäynti on prosessi, jossa toisensa tuntevat lakimiehet ottavat mittaa toisistaan tiedoillaan ja nokkeluudellaan. Tämä näytös häiriintyy, jos saliin tulee esitykseen mukaan maallikko, jolla ei ole lainopillista kelpoisuutta eikä oikeusavustajaa. Hän saattaa olla tiedoiltaan ylivertainen niiden asioiden suhteen, joista päätös tehdään. Tällöin kaikki näytöksessä mukana olevat lakimiehet asettuvat samalla puolelle jo pelkästään kollegiaalisista syistä, ja lopputulos on sen mukainen.

Tavallisen kansalaisen oikeusturvaa voitaisiin parantaa kehittämällä sovittelumenettelyä siten, että sitä voitaisiin **vaatia** ensisijaiseksi. Oikeusprosessille voitaisiin antaa nimeksi esimerkiksi Kansanoikeus. Oikeutta käytäisiin yhden tuomarin ja kahden ”uuden” lautamiehin voimin ilman lakimiehiä oikeusavustajina. Vastapuolen oikeudenkäyntikulut tulisivat ”hävinneelle” maksettaviksi vain erityisistä perustelluista syistä. Hävinnyt osapuoli voisi jatkaa valittamalla käräjäoikeuteen, ellei olisi ennen päätöstä sopinut päätöksen lopullisuudesta.

Kansalaisen asema on huono, kun yhteiskunta on rikkonut häntä vastaan. Edes julkiset oikeusavustajat eivät suostu aina auttamaan, jos tapaus haiskahtaa vähänkin korruptiolta. Hallinnon rikkomuksia peitellään ja korvausten maksamiset riitautetaan samoin kuin yksityiset yritykset. Sen sijaan kalleimmat lakimiehet palkataan puolustamaan yhteiskunnan varoilla pahimpia rikollisia. Oikeusjärjestelmässä ei ole huomioitu viranomaisvainon kohteeksi joutuneen kansalaisen asemaa. Olen tämän henkilökohtaisestikin karvaasti kokenut.

Kirjoitin jo ”uusista” lautamiehistä. Olen useassa oikeusprosessissa tutustunut nykyisen järjestelmän mukaisiin poliittisiin lautamiehiin. Kokemukseni on perin juurin masentava. Lautamiesjärjestelmä pitäisi säilyttää, mutta pitäisi siirtyä poliittisista lautamiehistä asiantuntijalautamiehiin. Tämä tapahtuisi siten, että hyvämaineinen oman alansa asiantuntija voisi ilmoittautua vapaaehtoiseksi lautamiestehtävään. Vapaaehtoisia kurssitettaisiin määräajoin. Koulutetuista uusista lautamiehistä valittaisiin kuhunkin juttuun asiantuntemuksensa mukaan sopiva pari.

Valaehoiset todistajanlausunnot ovat teoriassa länsimaisen oikeusjärjestelmän peruspilareita. Käytännössä olen kuitenkin todennut, että todistajat valehtelevat aivan estoitta. Järjestelmän rapautuminen johtuu siitä, että mikäli todistaja liittää todistukseensa sanoja: näkemykseni mukaan, muistaakseni, käsittääkseni, ymmärtääkseni, nähdäkseni hän vapautuu kaikesta vastuusta todistuksen oikeellisuuden suhteen. Lisäksi tuomari voi vapaasti päättää valaehoisesta todistuksen uskottavuudesta tai epäuskottavuudesta. Tämäkin vesittää valakäytännön. Poliisi ja syyttäjät reagoivat käytännössä rikosilmoituksiin ”ei näyttöä” päätöksin, jos rikosilmoitukset koskevat oikeudessa annettuja perättömiä lausuntoja. Näitä vakavia rikosilmoituksia olen tehnyt tuloksetta lähes jokaisen oikeudenkäynnin jälkeen. Minua vastaan ei tosin ole koskaan nostettu syytetty perättömästä rikosilmoituksesta, koska silloin asia olisi tullut perin pohjin käsiteltyä, ja sitä ei rikoksesta syytetty toivo.

Vala saisi takaisin merkityksensä, jos oikeudenistunnossa esiin tuotu epäily perättömästä valaehdoisesta lausunnosta tutkittaisiin heti vakavasti, ja oikeusistuntoa lykättäisiin poliisitutkimuksen ajaksi. Uhka perätöntä lausumaa seuraavasta rangaistuksesta pitäisi olla todellinen.

Lakisääteinen valitusoikeus kärjäoikeuden päätöksestä on poistettu, mikä murentaa oikeusturvaa suuresti. Oikeusturva voitaisiin palauttaa siten, että kärjäoikeus antaisi asianosaisille ensin tiedoksi päätösehdotuksensa. Vasta saatuaan ehdotuksesta lausunnot asianosaisilta, kärjäoikeus tekisi lopullisen päätöksen. Näin menetellen oikeusturva palautuisi ja paranisi merkittävästi.

Oikeuslaitos puuhaa aikaa ja rahaa säästämättä tyhjänpäiväisten asioiden parissa. Esimerkkeinä ovat oikeudenkäynnit Ilmavoimien ja Poliisin johtoa vastaan. Oikein kiinnostava kysymys aina Korkeinta oikeutta myöten on myös se onko murha raaka vai julma. Eikö oikeuslaitoksella ole todellakaan mitään tärkeämpää tekemistä Suomen kansalaisten oikeusturvan parantamiseksi. Pelotteluoikeudenkäynnit kiihotuksesta kansanryhmää vastaan, ylinopeutta ajavat joulupukit tai pizzoja salakuljettavat varusmiehet ovat tapahtumia ja uutisia, joiden avulla vain viedään huomio oikeusturvan epäkohdista.

Kristinuskon puolesta

Isä Jumala loi ihmisen. Hän jätti kasvatuksen **Äiti Luonnolle**. Kasvatusmetodissa eloon jäivät aggressiivisimmat ja voimakkaimmat yksilöt. Toisen ihmisen tappaminen oli maan tapa, kun taisteltiin etuisuuksista ja olemassaolosta. Tätä ihmisen luonteessa olevaa pahuutta kristityt kutsuvat perisyyniksi. Väkivaltaisia yhteiskuntia syntyi väkivallan seurauksena. Kulttuurivaltio Saksan keskitysleirit ovat Euroopan historiasta erittäin pelottava esimerkki. Suuri osa vartijoista osoittautui sadisteiksi, kun sadistiset nautinnot sallittiin.

Juutalainen Jeesus niminen mies opetti noin 2000 vuotta sitten Isä Jumalan tahdon olevan, että ihmiset eläisivät sovussa ja rakkaudessa keskenään. Hänen opetukseensa uskovia kutsutaan kristityiksi. Jeesuksen opetuksen mukaan kristityn tunnistaa teoista, ei puheista.

Kristinuskoon perustuvia moraalisääntöjä ja oikeusvaltioperiaatteita alettiin noudattaa Suomen alueella noin 900 vuotta sitten. Suomalaiset tulivat Eurooppalaisen kulttuurin piiriin. Kristinuskolla oli Suomen hallinnossa ja kaikkien kansalaisten arjessa merkittävä asema Suomen itsenäistyessä sata vuotta sitten. Suuri muutos on tapahtumassa. Kohta Suomi ei ole enää kristitty maa. Ehkä kuulun siihen viimeiseen sukupolveen, joka syntyi ja eli kristityssä maassa.

Kristinusko ja kristilliset tavat alkoivat nopeasti hävitä Toisen maailmansodan jälkeen Keski-Euroopasta. Seurakuntien jäsenmäärät pienenivät ja kirkkorakennukset autioituvat. Sama kehitys on kiihtynyt myös Suomessa. Syitä tähän on useitakin. Maallisen poliittisen vallan tuki kirkon tuhansia vuosia vanhoille perinteille on loppunut, vaikka kirkko on palvellut maallista poliittista valtaa uskollisesti. Suomen Valtionirkkoa pakotetaan häikäilemättömin poliittisin päätöksin muuttamaan uskoaan, perinteitään ja opetustaan. Nykyään kuka tahansa voi opiskella papiksi ja tulla myös nimitetyksi kirkon tehtäviin ja edetä hallinnossa aina korkeimpaan johtoon saakka. Kuka tahansa voidaan vaaleissa valita seurakunnan johtoon kirkkoherraksi säädystä, sukupuolesta, tavoista ja mielipiteistä huolimatta. Tämä perustuu siihen, että jokainen kirkollisveroa maksava on oikeutettu äänestämään tasavertaisena kirkollisissa vaaleissa. ”Viides kolona” on tosiasia.

Ennenkin oli paljon ”leipäpappeja”. He tosin hoitivat tehtävänsä muodollisesti hyvin eivätkä halunneet vaarantaa työpaikkojaan. Nykyajan ”anarkistipapit” tuhoavat sen mihin isämme uskoivat ennen. Nyt on meneillään uusi ”uskonpuhdistus”. Minullakin on paljon ajatuksia siitä, miten Suomessa pitäisi valtion evankelinen kirkko järjestää.

Valtionkirkko on muuttumassa anarkistien temmellyskentäksi. Muutos tulee olemaan 100-vuotiaalle Suomelle merkittävä tulevaisuutta ajatellen. Koen edelleenkin erittäin voimakkaana sen surun, kun minulle kerrottiin, että nuoruuteni mieluisa Muonio ei ole enää kunta, jossa 50 % asukkaista on uskomassa, ja loput yrittävät tehdä parannusta.

Muoniossa asuva eläkkeellä oleva kirkkoherra Pöyhtäri sanoi syvällisten keskustelujen jälkeen, että tulen pettymään pahasti, jos olen muuttamassa eläkeläisenä nuoruuden muistojen Muonioon.

Olisi pari keinoa, joilla voitaisiin parantaa nykyisten seurakuntien sisäistä eheyttä. Papin työuran olisi oltava seuraavanlainen. Hän olisi aluksi pastorina vähintään 5 vuotta ja vähintään 30-vuotiaaksi. Sen jälkeen kappalaisena vähintään 5 vuotta ja 40-vuotiaaksi. Kirkkoherran **oltava samassa seurakunnassa työuran loppuun**. Miehet tarvitsevat seurakunnassa uskonveljiä ja miespappeja. Ymmärrän hyvin myös kristittyjä, jotka haluavat seurakuntaansa mieskirkkoherran.

Seurakuntien varoja säästävä tapa olisi se, että seurakunnan papillisiin tehtäviin voisi hakea myös muista töistä jo eläkkeellä oleva uskovainen seurakunnan aktiivijäsen perehdyttämiskoulutuksen jälkeen. Uskontotieteitä yliopistoissa opiskelleisiin pitäisi suhtautua kriittisesti.

Eräs radikaali ratkaisu olisi seuraavanlainen. Siirrettäköön kiinteistöt, muu omaisuus, sosiaalityö ja kirkon maallinen henkilöstö kunnallishallinnolle. Kristillisillä seurakunnilla olisi kirkon entisten tilojen käyttöoikeus korvauksena omaisuuden luovutuksesta. Kävin kerran Ulmin kuuluisassa katedraalissa messussa. Kirkko jäi uskonpuhdistuksessa evankelisten kristittyjen kotikirkoksi. Nyt katedraalia ylläpitää yhteiskunta, mikä on ymmärrettävää, kun ottaa huomioon seurakunnan koon. Kaikki 2000 jäsentä mahtuisivat kerralla kirkkoon.

Toivon, että nykyiset seurakunnat ja seurakuntaelämä säilyvät ainakin vielä minun lyhyen elinaikani, vaikka minä itse ja minulle läheiset ihmiset ovat joutuneet kokemaan henkistä väkivaltaa kirkon työntekijöiden taholta.

Äitini kertoi minulle luvanneensa isäni vaatimuksesta, että synnyinkotiani Kariniemen tilaa Kittilässä ei hävitettäisi, vaikka isäni ei elävänä sodasta palaisi. Tila oli tarkoitettu minulle perinnöksi. Isäni kaaduttua kävi kuitenkin niin, että äitini möi Kittilästä poisuuton yhteydessä tilan pilkkahintaan. Tätä minä olen aina ihmetellyt. Miksi kukaan ei häntä auttanut. Hän ei ollut edes oikeustoimikelpoinen tragedioiden jälkeen.

Kittilään liittyvistä asioista äitini oli vaitonainen. Asioihin tuli selvyys vasta muutama vuosi sitten, kun Kittilän keskikoulun historia julkaistiin kirjana. Vasta nyt sain siskojeni kanssa tietää synnyinseudulta ja synnyinkodista muuton syyn. Kirjassa kerrottiin, että äitini oli sotaleskenä joutunut erittäin julman henkisen väkivallan kohteeksi Kirkkoherran taholta. Kirkkoherra oli keskikoulun johtokunnan puheenjohtaja. Kirjassa kerrottiin kirkkoherran olleen tehtäväänsä seurakunnassa ja koulun hallinnossa täysin sopimaton ja julma. Kirjassa pohdittiin hänen käytöksensä syytä, mutta siltä osin tapahtumat jäivät epäselviksi.

Myös minä olen kristittyinä joutunut eräässä monista seurakunnistani kirkkoherran taholta vuosikausia jatkuneen henkisen väkivallan ja vihan kohteeksi. Vainoaminen ylitti rikos- ja kirkkolaisissa rangaistavaksi määrättyjen tekojen tunnusmerkit. Keskusteluyhteys ei auttanut. Jouduin muuttamaan silloiselta kotiseudulta toiseen seurakuntaan. Rikosilmoitukset eivät olisi muuttaneet asuinkuntaa hengellisesti asuinkelpoiseksi. Tilanne olisi vain pahentunut.

Äitini säilytti uskonsa ja jäsenyytensä Suomen Evankelisessa Kirkossa. Hän kertoi minulle ja pojilleni kuolinvuoteellaan, että hän kuolee onnellisena, sillä hän saisi pian olla isäni kanssa yhdessä. Minun uskoni on koetuksella.

Kadun koko loppuelämäni

Asuin nuoruuteni Tornion kaupungissa äitini ja kahden sisareni kanssa. Äitini oli siis yksinhuoltaja soteleski. Äitini puhutteli minua vakavasti, kun olin noin 13 vuotta vanha. Hän sanoi, sinä Pentti olet nyt tämän perheen ainoa mies. Käyttäydy sen mukaan. Asia konkretisoi, kun olin noin 15-vuotias. Äitini oli talvi-iltana liikkeellä pyörällä suojasäässä kaupungilla. Suojalumi takertui pyörän dynamon rattaisiin ja pyörän valot eivät kunnolla palaneet. Poliisipartio pysäytti hänet. Joko hänet vietiin heti kuulusteluun poliisiasemalle, tai kutsuttiin myöhemmin. Tätä en tarkoin muista. Joka tapauksessa sormenjäljet otettiin ja kuulustelukertomus laadittiin. Taisi pieni sakkokin tulla. Tapahtuma järkytti äitiäni.

Äitini kerrottua minulle tapahtuneesta, minulle tuli heti mieleen, että minun pitäisi mennä poliisipäällikön puheille asiasta puhumaan. Poliisin olisi tullut vain auttaa vanhaa leskiäitiäni ja puhdistaa pyörän dynamo lumesta. Heidän käytöksensä oli virkaintoisen törkeää. Olin pelkuri, enkä uskaltanut mennä poliisipäällikön puheille, vaikka näin olisi pitänyt tehdä perheen ainoana miehenä. Katumus on traumatisoinut minua koko loppuelämäni.

Päätössanat

Suomi on sadan vuoden ikäinen, ja kirjani on vilpitön ja avoin kertomus eräistä pettymyksistä viimeisten 40 vuoden ajalta. Paljon on jäänyt kertomatta ihmisten pahuudesta. Olen kokenut halventamista, syrjintää ja epäoikeudenmukaisuutta. Suomen itsenäisyys on toki ilon aihe. Lain mukaisia perusoikeuksiani sekä ihmisoikeuksiani on halveksittu ja loukattu. Hallinnon, oikeusjärjestelmän ja terveydenhoidon uskottavuus on mennyt perusoikeuksieni ja rehellisyyden edelle. Myönnän olevani katkera kaiken kokemani jälkeen. Olen pessimistinen tulevaisuuden suhteen.

Kristinuskoon perustuvaa oikeuskulttuuria tuhoaan Suomessa rikossyytteillä, joiden mukaan Kristinuskosta puhuminen ja opettaminen ovat rangaistavaa vihapuhetta.

Neuvostoliittoa hallittiin tuomitsemalla ihmisiä kansanvihollisina. Uskomatonta mutta totta, nyt tuomitaan ja hallitaan Suomessa ihmisiä samoin mielivaltaisilla rankaisulla vihapuheesta jotain kansanryhmää vastaan. Suomea yritetään hallita pelolla. Perustuslaillisiin oikeuksiin kuuluneet mielipiteen ja sananvapaus ovat pian menetetty. Syytän virkavaltaa ja tiedotusvälineitä.

Hallinnossa on erittäin tärkeissä viroissa ihmisiä, jotka tuhoavat suomalaisten suuren hiljaisen enemmistön ihanteita ja perinteitä. Ihminen ei ole synnynnäisesti hyvä. Itsenäisellä Suomella on 100 vuotta ollut kristillisellä koti- ja koulukasvatuksella saadut todella hyvät elämänarvot. Nyt suomalaisia kasvatetaan yhteiskunnan verovarjoilla kouluissa myös muslimeiksi. Lisäksi THL:n uusi ohjeistus, joka koskee peruskoulun tasa-arvoista sukupuolikasvatusta, herättelee provosoivasti koululaisten piileviä mielenterveyden ongelmia ja kehityshäiriöitä. Koulujen muka tasa-arvoinen sukupuolikasvatus on selvästi hyvin riskialtista aivopesua.

Tässä kirjassa olevat valitukseni, kanteluni ja mielipiteeni ovat tulleet tutkituiksi. Kukaan tässä kirjassa mainitsemistani henkilöistä ei ole oikeusjärjestelmämme ja oikeuden päätösten mukaan syyllistynyt väärinkäyttöihin tai rikoksiin.

Olen kirjoittanut tämän kirjan **täysin yksin**. Varoitus on paikallaan. Kirjan alku vaatii lukijalta keskimääräistä parempaa oikeustieteen ja lääketieteen tuntemusta sekä loogista ajattelukykyä.

Olen varaton ja elinikäodotteeni on vain muutama vuosi. Pitääkö alkaa vakavasti harkitsemaan turvapaikan ja hautapaikan hakua maasta, jossa arvostetaan kristinuskkoa, oikeusvaltioperiaatteita ja ihmisoikeuksia? Uhrasivatko isäni ja hänen veljensä henkensä Suomen sekä minun ja perheeni puolesta turhaan?

